

τῶν χειρῶν κατὰ μικρὸν ἀριστάμενον πρὸς τὰ κρείττονα τῇ προκοπῇ τῶν ἔργων ἐηλυθῆναι, καὶ τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ γινόμενον ἄμωμον. καὶ ὡς ψῆδὸν ἄνθρωπον ἐν ὄνοματι πατρὸς, καὶ υἱοῦ, καὶ ἁγίου πνεύματος βαπτισθῆναι, καὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰληφῆναι καὶ υἰοθεσίας ἡξιώσασθαι, καὶ καθ' ἰμοιώσειν βασιλικῆς εἰκότος εἰς πρόσωπον τοῦ Θεοῦ λόγου τὸν Χριστὸν προσκυνεῖσθαι, καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀκριβῶς ταῖς ἐνομίαις καὶ ἀναμάρτητον γεγενῆσθαι. Καὶ πρὸς τοῦτους εἶπε, τοιαύτην γεγενῆσθαι τὴν ἐνωσιν τοῦ Θεοῦ λόγου πρὸς τὸν Χριστὸν, ὅποιον ὁ ἀπόστολος ἐξηγήσατο περὶ τοῦ ἁνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς· « Ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν » ἐτι δὲ προτρέπομαι ὑμᾶς ἐξετάσαι καὶ τὰ κακῶς γραφέντα παρὰ Θεοδώριτον καὶ Ἰβὰ κατὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ πρώτης ἁγίας συνόδου, καὶ ὁμοίως τὰ κατ' αὐτοῦ ἀποφίνασθαι.

Dei adoratus, post resurrectionem animo constanti eam fuisse Verbi cum Christo unionem, quæ est ab apostolo dicta viri cum muliere : *Et erunt duo in una carne* (I Cor. vi). Ad hæc vos hortor, ut ea etiam sunt contra prius Ephesinum sanctum concilium,

Καὶ ταῦτα πάλιν ὡσαύτως οἱ θεῖοι πατέρες πολυπραγμοσύνατες ἀπεκρίθησαν· ἡ μὲν ἐν Χαλκεδόνι θεία σύνοδος Θεοδώριτον καὶ Ἰβὰ πολλὰ καταλοήσασα, οὐκ ἄλλως αἰτούς ἰδέεατο, εἰ μὴ πρότερον ἀνεθεμάτισαν τὰ ἴδια ποταρὰ συγγράμματα, καὶ Θεόδωρον καὶ Νεστόριον. Ἡμεῖς δὲ κατακρίνομεν καὶ ἀναθεματίζομεν πρὸς ταῖς ἄλλαις ἅπασιν αἰρετικαῖς ταῖς κατακρίθεισι καὶ ἀναθεματωθεῖσιν ὑπὸ τῶν ἐρμηνέων ἁγίων τεσσαρῶν συνόδων, καὶ Θεόδωρον γινόμενον ἐπίσκοπον Μοφουσειτίας, καὶ τὰ ἄσθεβῆ συγγράμματα αὐτοῦ. Καὶ μὲν τοὶ καὶ τὰ κακῶς παρὰ Θεοδώριτον συγγραφέντα κατὰ τὴν ὁρθῆς πίστεως καὶ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου, καὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ πρώτης ἁγίας συνόδου, καὶ ὅσα ὑπὲρ συνηγορίας Θεοδώρου καὶ Νεστορίου αὐτῶ γέγρακται. Πρὸς τοῦτους ἀναθεματίζομεν καὶ τὴν ἄσθεβῆ ἐπιστολὴν τὴν λεγομένην παρὰ Ἰβὰ γεγράφηαι πρὸς Μάριν τὸν Πέρσιν, τὴν ἐρνούμενην τὸν Θεὸν λόγον ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου τῆς θεοτόκου Μαρίας σαρκωθέντα ἄνθρωπον γεγενῆσθαι, καὶ τὸν θεοκύριον Κύριλλον ὡς αἰρετικὸν δευβάλλουσαν, καὶ μεμφομένην μὲν τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην ἁγίαν σύνοδον, ὡς χωρὶς κρίσεως καὶ ἐξετάσεως τὸν Νεστόριον καθελούσαν, καὶ τὰ δώδεκα κεφάλαια τοῦ μακαρίου Κυρίλλου διακρινούσαν, ἐδικούσαν δὲ Θεόδωρον καὶ Νεστόριον, καὶ τὰ θεοσυγῆ αὐτῶν συγγράμματα τε καὶ δόγματα. Δεῖ δὲ τοῖνυν τὰς μὲν τῶν αἰρετικῶν τούτων, καὶ πάντων ἀδυροστούμων γλώσσας, καὶ τὰς τούτων ἀσθεβῆστάτας συγγραφάς, αὐτοὺς τε τοὺς αἰρετικὸς τοὺς μὲν καὶ τέλος ἐμμοιόστας τῇ αἰκαίᾳ κακοδοξίᾳ καὶ πονηρίᾳ, μετὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ψευδοῦς εἰκότως διακόλου συναρμολοῦντες ἱροῦμεν· Πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν, καὶ τῇ φλογί, ἣ ἐξεκρίσασκε.

A maverunt opera Theodori Mopsuesteni, qui multo pejora quam Nestorius ejus discipulus blasphemavit. Nos igitur sequentes sanctos patres nostros, et volentes rectam fidem sine ulla macula conservare, hortamur vos, ut hujus quoque blasphemias examinantes, de eo et sectatoribus ejus sententiam feratis. Nam præter innumera alia quæ impie in Christum Deum nostrum maledicta evomuit, id quoque protulit, alium esse Deum Verbum, alium Christum, qui animi perturbationibus et carnis cupiditatibus molestiam ipsi exhibentibus, paulatim a deterioribus desistens, factorum profectu in melius evaserit, inculpataque optimæ vitæ ratione usus sit. Qui, ut purus homo, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti baptizatus, per baptismum gratiam Spiritus sancti consecutus, adoptione sit dignatus; et ad similitudinem regis imaginis Christus in persona Verbi et peccatorum vacuo fuerit. Præterea pronuntiavit Apostolo dicta viri cum muliere : *Et erunt duo in una carne* quæ a Theodoro et Iba male scripta, contraque eos eodem modo sententiam feratis.

Patres, his rursum accurate consideratis, responderunt : Chalcedonense sacrum concilium Theodoretum et Ibam graviter verbis insectatum, non alia conditione in gratiam recepit, quam ut prius sua damnarent mala scripta, et Theodorum ac Nestorium. Nos autem præter reliquos omnes hæreticos a dictis quatuor sanctis conciliis damnatos, atque Ecclesia exclusos, damnamus etiam atque proscribimus Theodorum, qui fuit Mopsueatæ episcopus, ejusque impios libros : nec non ea quæ Theodoretus male scripsit contra veram fidem, et duodecim sancti Cyrilli capita, ac primam sanctam Ephesinam synodum, et pro defensione Theodori ac Nestorii. Præterea damnamus etiam epistolam quam Ibas fertur scripsisse ad Marim Persam, quæ negat Verbum Dei ex sancta Virgine Deipara Maria incarnatum hominem esse factum, et divum Cyrillum pro hæretico traducit; ac primam quidem Ephesinam sacram synodum reprehendit, ut quæ incognita causa Nestorium damnaverit; duodecim autem capitula sancti Cyrilli conspuat, Nestorio vero et Theodoro eorumque impiis scriptis et opinionibus patrocinatur. Quapropter effrenes hæreticorum istorum linguas, implissimamque scripta, ipsosque ad extremum in falsis suis opinionibus ac malitia perseverantes, optimo juro patri mendaciorum diabolo annumerantes, dicemus : *Vadite in lumine ignis vestri, et in flamma quam concepistis* (Isai. l.).

JUSTINIANI IMPERATORIS EPISTOLA

ADVERSUS NONNULLOS IMPIUM THEODORUM ATQUE INIQUA EJUS DOGMATA, ET EPISTOLAM IBAE DICTAM, NEC NON THEODORI LIBROS CONTRA CATHOLICAM FIDEM, SCRIPTIS PROPUGNANTES.

Ἰσὸν ἐπιστολῆς ἀντιγραφείσας παρὰ τοῦ ἐπιθεωρητάτου καὶ χρυσοκλαυτάτου βασιλέως Ιουστινιανοῦ πρὸς τινας γραψόντας καὶ ἐδικεύσαντας Θεόδωρον τὸν ἄσθεβῆ,

Exemplar epistolæ a piissimo atque Christianissimo imperatore Justiniano perscriptæ adversus nonnullos impium Theodorum atque iniqua ejus dogmata,

ἡ αὐτοῦ ποικιλὰ δόγματα, καὶ τὴν λεγομένην Ἰβᾶ ἐπιστολὴν, καὶ τὰ συγγράμματα Θεοδορίτου τὰ κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως γυγραμμένα.

Γράμματα ὑμῶν ἰδεξάμεθα, ἅπερ ἰναγρόντες ἰθναμά-
 σαμεν, ὑμᾶς μὴ ἰνοήσαντας τὴν τοῦ κυρίου διδασκαλίαν
 λέγοντος, «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶτος εἰμι, καὶ ταπεινὸς
 τῇ καρδίᾳ, ἢ ἄλλ' ἐῖς τοσοῦτον ὑπερηφανίας ἀρθίντας, ὡς
 πάντας τοὺς ἱερεῖς τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας ἰξουθενῶσαι,
 καὶ μόνους ὑμᾶς αὐτοὺς ἐκ πάντων δικαιοῦσαι, καθάπερ
 ἐκαῖνος ὁ Φαρισαῖος, ὃς οὐδὲ τὸν τελῶνην κατακρίνας ἐδι-
 καιῶθη» καὶ ἐν ὁσῷ ἠλιπίζομεν ὑμᾶς, ὅμοια τοῖς λοιποῖς
 ἱερεῦσι φρονεῖν, ἠγροῦμεν παρ' ἄλλοῦ ἐκείνα ὑμᾶς ἐκδι-
 κούντας τὰ κατὰ τῷ Θεῷ, καὶ τῇ ὀρθῇ πίστει ἰναντιούμενα·
 καὶ ὁμως τοιαύτην ἀσέβειαν ἐδικουόντες, ἴσους ὑμᾶς
 αὐτοὺς εἶναι τοῖς ἀποστόλοις ὑπελάθετε λέγοντες, μὴ
 ὀμῖλιν τινὰ ὡς ἀγροίκους ὑμᾶς ὀνειδίξεν· ἐπειδὴ καὶ ὁ
 Θεὸς ἀγροίκους προσέταξεν κηρύττειν τὸ εὐαγγέλιον· καὶ
 ἡμεῖς μὴ εἰ καὶ ἀγροίκους, ὡς λέγεται, ὑμᾶς ἐκαλῶσαμεν, διὰ
 τοῦτο οὕτως εἴπομεν, ἵνα ἰδῶμεν ἠγροῦντας τὴν ἐκκλησιαστι-
 κὴν τάξιν καὶ παράδοσιν καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, τοιαύ-
 τιν ἀσέβειαν ἐδικαίεται [F. ἐδικαίει] τοὺς ἀποστόλους δέ,
 ὡς ὑμεῖς ἀγροίκους καλεῖται [F. καλεῖτε], ὁ Θεὸς ἐπελέξατο
 ἰαυτῷ, καὶ τοῦ ἰδίου πνεύματος καὶ χάριτος καὶ σοφίας
 ἐκλήρωσε, καὶ τοῦ δῖους αὐτοῦ ἀπίστευεν, ἵνα τὰ ἴθνη τὰ
 τῶν Θεῶν ἠγροῦντα πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ὁδὸν ὀδηγῶ-
 σιν· ὅθεν καὶ αὐτοῖς μόνους τοῖς ἀποστόλοις εἶπεν, «Ἔμεις
 ἴστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου»· φανεροὶ τοίνυν ἴστε, καθάπερ
 ὁ ἀπόστολος εἶπεν, «μὴ νοσῶντες, μῆτε ἄ λέγετε, μῆτε
 περὶ τίνων διαβεβαίωθε»· ὅτι ἰτολμῆσατε καὶ τοῖς ἀπο-
 στόλοις ἰαντοὺς ἴξισῶσαι, καὶ τοὺς πατριάρχας καὶ πάν-
 τας τοὺς ἱερεῖς ἰνοβρίσαι. Τοσοῦτον δὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν
 κατὰστασιν σὺκ ἰφυλάξατε, ὅτι [F. ὄστε] τὸ ἐν μηδενὶ
 χρόνῳ γενόμενον ὑπὸ Χριστιανῶν ἰτολμῆσατε ποιῶσαι.
 Πάντων γὰρ τῶν μακαριωτάτων πατριάρχων τὴν πρὸς
 ἄλλήλους ἰνωσιν ἴχόντων οὐδεὶς ἰαντὸν τῆς καθολικῆς
 ἐκκλησίας ἴχῶρισεν, εἰ μὴ φανερῶς ἀιρετικὴ μανία κα-
 τίετο· ὁπερ ὑμεῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιεῖν ἴσπου-
 δάσατε· ἄλλ' εἰ καὶ τοῦτο γέγονεν παρ' ὑμῶν, ὁμως ἡμεῖς
 οὐ πανόμμεθα πᾶν ὁ τι σὺν πρὸς ἰπανόρθωσιν ὑμετέρων
 καὶ ποιῶντες καὶ γράφοντες. Ἐπειδὴ τοίνυν ἰγράφατε
 λέγοντες, διὰ τοῦτο ἡμᾶς σπουδῆν ποιῆσασθαι τὰ τρία
 ταῦτα κεφάλαια κατὰδικασθῆναι, τουτίστι Θεόδωρον
 μετὰ τῶν οἰκίων συγγραμμάτων, καὶ τὴν λεγομένην Ἰβᾶ
 ἐπιστολὴν, καὶ τὰ Θεοδορίτου συγγράμματα, ἵνα τὸ
 θέλημα πληρωθῇ τῶν ἀπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἰαν-
 τοῦς-χωρισάντων, γινώσκτε ὅτι ἡμεῖς οὐ δι' ἐκείνους
 ἰποιῶσαμεν τοῦτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν διὰ τὴν ἀσέβειαν
 τῶν προειρημένων κεφαλαίων, ἴπειτα δὲ, ὅτι τοῖς τὸ
 Νεστορίου ὄνομα σιωπᾶν προσποιούμενοι διὰ τῶν προει-
 ρημένων, αὐτὸν Νεστόριον καὶ τὴν κακοδοξίαν αὐτοῦ
 ἰσαγαγεῖν ἰπεχείρουν τὴν ἀσέβειαν τῶν κεφαλαίων τοῦ-
 των τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ προσάπτοντες.

tate incenderemur, ut a catholica separarentur Ecclesia : cognoscite, id minime a nobis eorum causa factum fuisse; sed primo quidem quod graviter commoti essemus eorum capitulorum impietate, post autem, quia non defuerunt, qui suppresso Nestorii nomine, Nestorii tamen studentes partibus, erro-
 neam ejus fidem inducere niterentur, Ecclesieque tribuere non vererentur eorum capitulum impietatem.

* Quae quidem epistola, cum omnibus adhuc ignota latuerit, plurimumque rei ecclesiasticae promovendae conferat, nunc addita Latina versione, quam eleganter confecit Clariss. Dominicanae familiae Monachus

et epistolam Iba dictam, nec non Theodoriti libros contra catholicam fidem, scriptis propugnantes.

Litteras vestras accepimus, quas cum legeremus, vehementer mirati sumus, vos minime ad eam dominicam institutionem advertentes animum, qua dictum est : *Discite a me quia mitis sum et humilis corde* (Matth. xi, 29), in id fastigii esse sublato, ut nibili faciendos universos Ecclesiae Dei antistites judicetis, vos autem solum praeter ceteris justitiam consecutos esse arbitremini; ejus propterea Pharisaei similes, qui justificatus non est, quod publicanum condemnasset iniquitatis (Luc. xviii, 14). Cumque vos haud ab ceteris sacerdotibus dissimilia sapienter sentire sperarem, inopinato invenimus, dogmata a vobis cum Deo rectaque fide ejus pugnantia sustineri, simulque ejusmodi impietatem omni conatu defendentes, id vobis praesidio sumere, quod apostolis pares vos esse jactetis, neque fas esse, ut a quopiam imperitiae atque ruditiatis reprehendami, propterea quod Deus etiam ipse rudibus atque agrestibus hominibus mandaverit Evangelii sui praedicationem. Ac nos quidem, cum agrestes vos nominarem, ea usi sumus loquendi ratione, propterea quod ecclesiasticae regulas atque traditiones negligentes, ipsiusque orthodoxae fidei imperiti, eam impietatem propugnaretis. Apostolos namque, quos vobis agrestes appellare libuit, sibi praelegit Deus, Spirituque suo atque sapientia replevit, eaque ratione praeparatos misit, ut gentibus quae igrorant Deum, duces essent ad semitam veritatis. Itaque Apostolis ipsis unice dictum est : *Vos estis lux mundi* (Matth. v, 14), lucidi ergo estote, quemadmodum ipsis iterum subjectum est a Domino : *Nolite cogitare, neque quid loquamini, neque qua de re laturi sitis testimonium* (Matth. x, 19). Ausi estis vosmetipsos apostolis comparare, omnesque sacerdotes injuria lacerare non estis veriti, atque adeo a vobis neglectae sunt ecclesiasticae sanctiones, ut id moliri per summam audaciam institueritis, quod nulla unquam Christianae religionis aetate fieri a quopiam tentatum est. Beatissimis videlicet patriarchis mutuam traditionem omni tempore inviolatam vicissim custodientibus, nemo unquam, nisi qui palam haeretica vesania captus esset, Ecclesiam schismate divisit, quod vos impraesentiarum ut fieret curavistis. Cui quidem malo quod patrare aggressi estis, ut ipsi medeamur, vehementi flagramus desiderio, qui nimirum opere ac scriptis id unum contendimus, ut resipiscatis. Jam vero, cum in hanc sententiam scripseritis, a nobis diligenter curatura esse, ut tria haec capitula, Theodorus scilicet cum scriptis suis, epistola quae Iba dicitur, Theodoriti-que pariter scripta condemnarentur, hoc animo, ut voluntati nostrae fieret satis, quod incredibili cupiditate

Jo. Dominicus Stratico, in lucem prodit, ex recessione V. Cl. Angeli Mar. Bandini, I. U. D. et Casareii Mediceae bibliothecae praefecti.

Διὰ τοῦτο ἡμεῖς, εἰ καὶ φανερά ἦν ἡ τῶν αὐτῶν κεφαλαίων ἀσέβεια, ὅμως ἠρωτήσαμεν τοὺς ἱερεῖς τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, τί περὶ τούτων φρονοῦσιν· οἱ τινες δεῖξαι βουλόμενοι, ὅτι τὴν τοιαύτην ἀσέβειαν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία οὐδὲ ἔσχε ποτέ, οὐδὲ ἔχει, κατεδίκασαν καὶ αὐτοὶ τὴν τοιαύτην δυσσεβείαν, ἔξαρχῆς ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων καταδεδεικασμένην· οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας χωρισμένοι περὶ τούτων τῶν κεφαλαίων λόγον τινὰ ποιοῦνται, εἰδότες ὅτι ταῦτα οὐδεὶς δύναται χριστιανοῦ προσηγορίαν ἔχων ἐδικεῖν, ἀλλὰ τῷ ὄρω ἐναντιοῦνται τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, τῶν περὶ τῆς πίστεως προσηχθέντι πρὸς κατὰκρίσιν Νεστορίου, καὶ Ἐτυχοῦς, καὶ τῆς αὐτῶν ἀπιστίας. Οἱ γὰρ τοῖς ὀρθοῖς τῆς ἐκκλησίας ἐναντι ὕμνοι δόγμασιν, ἐπιθυμοῦσιν μᾶλλον τὰ μνημονευθέντα ἀσεβῆ κεφάλαια ἐδικεῖν τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν, ἵνα διὰ ταύτης τῆς προφάσεως τοὺς ἀπλουστέρους ἀπατήσωσι, καὶ τὸν Χριστιανὸν λαὸν τῆς ἐκκλησίας χωρίσωσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγράψατε δύο, εἰ δὴ [F. εἰ δεῖ εἶνε εἰ χρεῖ] τὴν ἀσεβῆ ἐκείνην περιέχειν ἐπιστολὴν ἐν μὲν, ὅτι ὀρθῶς, ὡς λέγεται, κατὰ Ἀπολλινάριου ἠγωνίσαστο· ἕτερον δὲ, ὅτι κἴν ἔδοξεν ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν τὸν ἐν ἁγίοις κύριλλον διασύρειν, ὅμως τούτων τὸν σπῖλον τῆς ὑβρεως ἐν τῷ τῆς ἐπιστολῆς ἀκτέρεψε τέλος, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται, ἐπίδειξεν τὴν αὐτὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν ὀρθόδοξον κρίνεσθαι· ὅλοι καθιστάκατε, ὅτι οὔτε τὸ ὕφος, οὔτε τὴν δύναμιν ἐγνώτε τῆς αὐτῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς, κατὰ Ἀπολλινάριον γὰρ οὐδὲν περιέχει, ἀλλ' αὐτὸν τὸν ἐν ἁγίοις κύριλλον Ἀπολλινάριου καλεῖ· καὶ οὐδὲ ἐν τῷ τελείῳ ἡ αὐτὴ ἀσεβῆς ἐπιστολὴ ἀκτέρεψε τὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἐν ἁγίοις ἐπιγράμματα κυρίλλου, μᾶλλον μὲν οὖν τὰ χεῖρονα κατ' αὐτοῦ ἐν τοῖς τελευταίοις εἶπεν· προϊόντες δὲ ὅμως καὶ πᾶσαν τὴν ἀσέβειαν τῆς λεγομένης Ἰβᾶ ἐπιστολῆς, καὶ τὴν ματαύτητα τῶν κεφαλαίων, ὧν περ ἐπέψατε, ἀποδειξόμεν. Πάντων γὰρ ἀνεγνωσθέντων τῶν παρ' ὑμῶν γεγραμμένων, σφόδρα ἐλυπήθημεν, ὅτι εἰς τοιαύτην ἐνεπίστατε πλάνην, ἀθροικοὶ ἐξ ἐκείνης ὄντες τῆς χώρας, ὅπου αἱ πρὸ ὑμῶν ἡ ὀρθὴ πίστις ἀνώμητος ἐφυλάχθη. Ὅθεν ἀναγκαῖον ἐνομίσασαμεν εἶναι καὶ πρὸς τὰ ῥηθέντα ὑμῶν κεφάλαια ἀπεγράψαι, καὶ παραινέσαι ὑμῖν ταύτης τῆς ἀσθεΐας, καὶ τοῦ ἀσεβοῦς ὑμῶν διδασκάλου ἀποστήναι, τοῦ τὰ προσηρημένα κεφάλαια συγγραψαμένου. Ἀπατήσαι γὰρ θέλων ὑμᾶς ῥήματα τινα προπάγαν ἐκ τῶν θείων γραφῶν, ἃ τινα νοήσας κακῶς προσηρησάσαι ῥήμασί τισι τῆς προσηρημένης ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς ἐπιχειρήσεν· ὅπερ εἰ ἀρετικοὶ πάντες ποιῶσι, ῥήματα τινα τῶν θείων γραφῶν παρερμηνεύοντες, καὶ πρὸς τὴν διστραμμένην ἑαυτῶν μετασηρημένην ἔνοιαν· καὶ δοκεῖ ἡμῖν ὁ ἀσεβῆς ὑμῶν διδασκαλός, ἡ μὴ ἀνεγνωσάσαι τὴν ἀνάγνωστον ἐκείνην ἐπιστολὴν, ἡ ἀνεγνωσάσαι μὲν κακοῦργως καὶ ῥήματά τινα ταύτης προπαγεῖν, τὰ κλεινοτάτα δὲ καὶ χεῖρονα σιωπῆσαι. Λεγούσης γὰρ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς περὶ τοῦ μακαρίου κυρίλλου, καὶ τοῦ ἀσεβοῦς Νεστορίου, ὅτι ἑκάτεροι κατ' ἄλληλων βλαβερούς λόγους ἔγραψαν, καὶ ὅτι Νεστόριος μὲν ἔλεγε, τὴν μακαρίαν Μαρίαν μὴ εἶναι Θεοτόκον, ὡς νηρησθῆναι τοῖς πολλοῖς ἐκ τῆς Παύλου τοῦ Σαμοσατεύου κήρυξεως· εἶναι· Κύριλλος δὲ βουλόμενος τοὺς Νεστορίου ἀκτέρεψαι λόγους, ὄλισθεν καὶ ἐνέπεσεν εἰς τὸ Ἀπολλινάριον δόγμα· φανερόν ἐστιν ὅτι ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν τῷ Νεστορίῳ κατὰ ἐκτραπημένους δείκνυται· ὅς αὐτὸν μὲν Νεστόριον ἐρνούμενον Θεοτόκον εἶναι τὴν ἁγίαν παρβίνου

A Quamquam igitur capitulorum iniquitas manifesto pateret, tamen nihilo secius Ecclesie Dei antistites in unum congregatos interrogavimus quid de his decernerent esse sentiendum; qui cum perspicuo testimonio ostendere vellent ejusmodi errores, neque Ecclesie probari, neque ullo unquam tempore probatos esse; eam impietatem initio a sanctis Patribus preadamnatam suo omnes suffragio rursus proscrisperunt. Qui porro ob trium capitulorum defensionem, ab Ecclesia divisi sunt, si tacent omnino: plane namque intelligunt, numine posse hæc ab eo qui Christianus nominetur defendi; cæterum aperte sanctæ Chalcedonensi synodo adversantur, quæ Fidei doctrinam definivit in Nestorii, Eutychetis errorumque ab ipsis invectorum condemnationem. Qui vero B rectis Ecclesie dogmatibus adversantur, omni contentione nituntur, ut præfata tria iniqua capita, ceu ab Ecclesia Dei admissa sustineri judicentur, ut hæc videlicet ratione simpliciores decipiant, populusque Christianus schismate dividatur. Itaque cum duo potissimum (si omnia quæ impiis illis litteris continentur contrahantur in pauca) scriperitis: alterum nempe, recte inibi contra Apollinarium disputatum esse; alterum vero, epistolæ scriptorem, et si videatur S. Cyrillum principio injuria lacessere, hanc tamen irrogatæ ab se injuriæ labem circa lincem depulisse; quapropter operæ pretium esse, ut impia ea epistola catholica esse judicetur: hoc primum pro certo habetote, vos neque verborum contextum, neque sententiarum vim illius impiæ epistolæ percipisse. Non eniui adversus Apollinarem concludit, sed sanctum Cyrillum ipsum Apollinaristis annumerat, atque tantum abest ut circa ejus lincem quidpiam ex iis quæ adversus sanctum Cyrillum pronuntiala sunt, revocatione castigetur, ut circa extremum potius ejus scriptor in Cyrillum deterius debacchatus esse videatur. Quamobrem id ipsum principio, simulque universam hujus quæ Ibæ nuncupatur epistolæ impietatem, eorumque quæ ad nos misistis capitum insaniam argumentis ostendemus. Cum enim ea omnia quæ scripsistis, legissemus, gravissimo affecti sumus dolore, vos ejus urbis cives, in qua semper ad hæc usque tempora unice servata fuit recta fides, in tantum errorem esse prolapsos. Quapropter necessarium esse existimavimus adversus prædicta capita ad vos scribere, atque de eorum impietate vos ipsos admonere, ut ab iniquo præceptore vestro, qui ea monumentis mandavit litterarum, recedatis. Etenim cum is sibi proposuisset in animo vos in deceptionem inducere, nonnullas ex divinis litteris sententias hausit, quibus in pravam significationem contortis, impiæ illius epistolæ opinioniones nonnullas confirmare aggressus est, quem admodum hæreticis fuit semper in more positum, quedam divinarum litterarum testimonia pervertere, atque in contrariam intelligentiam detorquere. Itaque vel præceptorem vestrum numine ænonymam eam epistolam perlegisse existimamus, vel mala admodum fide, nonnulla legisse quidem ipsum, reliqua vero, quæ multo deteriora essent, silentio præ-

Μαριαν, μέχρι μόνης τῆς τινων ὑποψίας ἐηλυθῆναι φησίν, οὐ μὴν αἰρετικὸν ἐκ τούτου φανῆναι τὸν ἐν ἁγίοις διὰ κύρλλον τὸν τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλον, εἰς τὸ ἄπολιναρίου δόγμα ὀλισθῆσαι δίσχυρίζεται καὶ πεισεῖν. Διότι εἶπεν αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσαι· καὶ ταῦτα μὲν τὰ ῥήματα παραλελοιπεν, ὡς εἰράκαμεν, ὁ διδάσκαλος ὑμῶν, γινώσκων ὅτι ὁ λέγων τὸν ἐν ἁγίοις Κύρλλον ὀλισθῆσαι καὶ πεισεῖν, καὶ αἰρετικούς καλῶν τοὺς τούτου λόγους, πᾶσαν καταδικάζει τὴν ἐκκλησίαν, τὴν πατέρα καὶ διδάσκαλον εἰκίτως Κύρλλον ἔχουσαν. Πῶς δὲ οὐκ ἐφρίξε λέγων, ὡς ὁ ἐν ἁγίοις Κύρλλος αἰρετικὸς ἐστίν, ἐπειδὴ εἶπεν, ὅτι αὐτὸς ὁ Θεὸς λόγος ἄνθρωπος γέγονε, καὶ ὅτι οὕτω λέγων διαφορὰν τοῦ καοῦ καὶ τοῦ ἐνοικούντος ἐν αὐτῷ οὐχ ὁμολογεῖ; διὰ τούτων γὰρ τῶν λόγων οὐ μόνον τὸν ἐν ἁγίοις Κύρλλον μίμνεται, ἀλλὰ καὶ τὸν εὐαγγελιστὴν τὸν λέγοντα, ὅτι ἡ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ πάντα τὰς προφῆτας τὴν διὰ σαρκὸς ἐπιδημίαν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ λόγου καρπύζαντας, καὶ μάλιστα Ἱερειμὴν τὸν λέγοντα ἑ Οὗτος ὁ Θεὸς ὑμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτὸν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὄψθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη· καὶ πάλιν Ἡσαΐαν λέγοντα, ἑ Τὸ παιδίον Θεὸν ἰσχυρὸν (Ἡσαΐ. ΙΧ, 6)· καὶ πρὸς τούτους τὸν ἀπόστολον Παῦλον λέγοντα ἐν τῇ πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῇ, ἑ Ὁ καταβάς αὐτός ἐστι, καὶ ὁ ἀναβάς ὑπερῶν πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα· καὶ γὰρ, ὡς ἐκεῖνος ὑμῶν ὁ διδάσκαλος παραφρονῶν λέγει, μίμνεις εἰσὶν ἄξιοι καὶ οἱ προφῆται, καὶ οἱ εὐαγγελισταί, καὶ οἱ ἀπόστολοι λέγοντες, ὅτι αὐτὸς ὁ Θεὸς λόγος ἐνανθρώπησεν, ὡς διὰ τούτων τῶν ῥημάτων τροπὴν τῆς θεότητος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα λεγοντες γενήσθαι· οἱ δὲ αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον ἐνανθρωπήσαι μὴ ὁμολογούντες, φανεροὶ εἰσὶ τὸν Χριστὸν ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι, καὶ κατὰ χάριν υἱὸν Θεοῦ ὀνομάζεσθαι λέγοντες, ὡς ἡ κακοδοξία Νεστορίου καὶ Θεοδοῦρου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ λέγει.

fortis (Isai. ix, 6) : sed apostolum præ cæteris Paulum, cujus hæc est in Epistola sua ad Ephesios sententia : Qui descendit, ipse est et qui ascendit super omnes cælos, ut impleret omnia (Eph. iv, 9). Si igitur desipienti doctori vestro assentiri velimus, prophetas, evangelistas, apostolos hæreseos accusabimus, qui Dei Verbum dixerint hominem factum esse, quasi his loquendi modis admiserint conversionem divinitatis in humanitatem. Verum qui Deum Verbum hominem factum esse non confitentur, iidem manifeste Christum purum hominem faciunt, per gratiam tantum Filii Dei nomine decoratum, quem admodum erronea Nestorii Theodorique magistri ipsius sententia constituitur.

Διὲ γὰρ θεῖαι γραφαὶ, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες ταῦταις ἀκολουθοῦντες, αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον τὸν ἀόρατον, τὸν ἀσώματον, τὸν ἐκ τοῦ φωτὸς φῶς, τὸν πρὸ αἰῶνων, καὶ ἀχρόνως ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα αὐτὸν κατελθεῖν, καὶ σαρκωθῆναι, καὶ ἐνανθρωπήσαι λέγουσιν. καὶ ὁ μὲν ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ἐν τῇ λόγῳ τῷ εἰς τὰ Θεοφάνεια οὕτω λέγει· ἑ Αὐτὸς ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος, ὁ προαιώνιος, ὁ ἀόρατος, ὁ ἀπεριληπτός, ὁ ἀσώματος, ἡ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, τὸ ἐκ τοῦ φωτὸς φῶς, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας τὸ ἐκμαγεῖον τοῦ ἀρχετύπου, ἡ μὴ κινουμένη σφραγίς, ἡ ἀπαράλλακτος εἰκόνα, ὁ τοῦ πατρὸς ὄρος καὶ λόγος· ἐπὶ τῶν ἰδίων εἰκόνα χωρεῖ καὶ σάρκα ζορεῖ διὰ τὴν σάρκα, καὶ ψυχὴ νοερά διὰ τὴν ἐμψύχην μίγνυται, τῷ ὁμοίῳ τὸ ὁμοίον ἀνακαθαίρων, καὶ πάντα γίνεται πλὴν τῆς ἁμαρτίας ἄνθρωπος, κνηθεῖ ἐκ τῆς παρθένου καὶ ψυχὴν καὶ σάρκα προκαταβερθεῖς τῷ πνεύματι· ἔδει γὰρ καὶ γίνεσθαι τιμηθῆναι, καὶ καρθενία προτιμηθῆναι. ἑ Τὰ πα-

terissime. Cum enim in ea epistola de beato Cyrillo atque impio Nestorio narretur, proscidisse eos sese invicem conviciis; atque affirmasse Nestorium minime Deiparam esse beatam Virginem, ut ipsam nominari permultis ex Pauli Samosatani hæresi placebat; Cyrillum contra, qui Nestorii errorem refutare niteretur, Japsum pariter esse, inque Apollinari dogmata descendisse: luce clarius est epistolæ ejusdem scriptorem Nestoriana dementia præoccupatum agnoscere, qui Nestorium sanctam Mariam Virginem Deiparam fateri detrectantem, suspicionis tantum adversus se locum quibusdam tribuisse, minime vero exinde hæreticum demonstrari contendat: Cyrillum autem sanctum Ecclesiæ doctorem in Apollinari hæresim incidisse disertè tradat, propterea quod ipsum Deum Verbum incarnatum esse dixerit, atque assumpsisse humanitatem. Hæc autem verba, ut superius animadvertimus, præterit præceptor vester, plane perspicuus, eum qui Cyrillum lapsam esse in hæresim tradat, contendatque hæreticas ipsam defendisse sententias, in universam Ecclesiam damnationis ferre judicium, cum universa scilicet Cyrillum ut Patrem colat atque doctorem. Cæterum qui fieri potuit ut non exhorresceret hæreticum dicens Cyrillum, propterea quod Deum Verbum hominem factum esse docuerit: indeque consequi subjungens, ab Cyrillo hæc docente discrimen inter templum in eoque inhabitantem non admitti? Hac quippe aiendi ratione non sanctum Cyrillum criminatur, sed Evangelistam, Verbum carnem factum esse (Joann. 1, 14) disertè pronuntiantem, sed prophetas omnes, qui Verbi Dei adventum per carnem prædixerunt, Jeremiam potissimum dicentem: Hic Deus noster: alius adversus eum non æstimabitur: post hæc in terris apparuit, et cum hominibus conversatus est (Baruch III), atque Isaiam aientem similiter: Puer, Deus

Divinæ namque Litteræ, atque his in hærentes sancti Ecclesiæ Patres ipsum Deum Verbum invisibile, corporis expers, lumen de lumine, ante sæcula et tempora ex Patre genitum, hoc idem advenisse, et incarnatum esse, et hominem factum esse disertissime confitentur. Sanctus enim Gregorius in sermone de Theophaniis, seu de Christi Nativitate hæc habet: ἑ Ipsum Dei invisibile Verbum, ille sæculis antiquior, ille incomprehensibilis, ille incorporeus, illud lumen ex lumine, ex principio principium, fons vitæ et immortalitatis, illa archetypi expressio, illud immotum sigillum, illa per omnia similis imago, ille Patris terminus et ratio; ille, inquam, ad imaginem suam se confert, et carnem ob carnem gerit, et anima intellectuali propter animam meam jungitur, ut simile per simile reperget, atque humana omnia, excepto peccato, suscipit, conceptus quidem ex Vir-

ρακλίσιαι δὲ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Ἀθανάσιος ἐν τῷ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος λόγῳ κατὰ Ἀρειανῶν οὕτως λέγει· «Ὁ γεννηθεὶς ἀνωθεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἀρρήτως, ἀφράστως, ἀκαταλήπτως, ἀίδιως, αὐτὸς ἐν χρόνῳ γεννᾶται κατωθέν ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας.» Καὶ πάλιν ὁ ἐν ἁγίοις Βασίλειος πρὸς Ἀμφιλόχιον γράφων ἐν τῷ ὄγδω κεφαλαίῳ οὕτως εἶπεν· «Ὁ γὰρ τοσούτου οὐρανόσ, καὶ γῆ, καὶ τὰ μεγέθη τῶν πελαγῶν, καὶ τὰ ἐν ὕδασι διαίτῳμενα, καὶ τὰ χερσαῖα τῶν ζώων, καὶ φυτὰ, καὶ ἀστέρες, καὶ ἀήρ, καὶ ὕδωρ, καὶ ἡ ποικιλία τοῦ παντὸς διακρίσεως τὸ ὑπερέχον τῆς ἰσχύος συνίστησιν, ὅσον τὸ δυνηθῆναι τὸν Θεὸν τὸν ἀχώρητον ἀπαθείς διὰ σαρκὸς συμπλεκᾶσαι τῷ θανάτῳ, ἵνα ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει τὴν ἀπάθειαν χαρίσται.» Ἄλλῃ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Διονυσίου ἐπίσκοπος ἐκ τῆς τῶν Ἀρριῶν χώρας ἐν τῇ περὶ τοῦ συμβόλου ἐκθέσει ταῦτα λέγει· «Εἰπέ καὶ σὺ, Ἀμβακούμ προφήτα, μαρτυρία περὶ τοῦ Χριστοῦ. Κύριε, φησὶν, ἑστακίσα τὴν ἰσχύος σου, καὶ ἐφοθήθην· κατινοση τὰ ἔργα σου, ὁ Θεὸς, καὶ ἔξιστη.» Ποῖα ἔργα τοῦ Θεοῦ οὕτως θαυμάσια ἔξιστη; μὴ τι τὴν κτίσιν τοῦ κόσμου; μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἔκουσον πρὸς τί ἔξιστη. «Ἐν μέσῳ, φησὶ, δύο ζώων γνωσθῆσονται τὰ ἔργα σου· ὅτι σὺ ὁ Θεὸς λόγος σὰρξ ἐγένου· ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ. Τίς ἐν μέχρῃ τίσις κατέβη; Ἐκοτῆναί με πεποιήκας, ὅτι ὁ λόγος, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο ἐν φάτῃ ἐτέχθη.» Τὰ ὅμοια δὲ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Δίων πάπας Ῥώμης ἐν τῇ πρὸς Φλαυιανὸν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολῇ οὕτως εἶπεν· «Ὁ ἀπαθείς Θεὸς οὐκ ἀπηξίωσε παθητὸς εἶναι ἄνθρωπος, καὶ ὁ ἀθάνατος νόμος ὑποκίσηται θανάτου.»

Leo Romanus pontifex habet in epistola ad Flavianum archiepiscopum Constantinopolitanum. «Impassibilis, et immortalis mortis legibus subjacere.»

Καὶ ταῦτα μὲν αἱ τε θείαι γραφαί, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες εἰρήκασεν· ὅσον δὲ πρὸς τοὺς ὑμετέρους λόγους κατηγορίας εἰσὶν ἄξιοι, ὡς σύγχυσιν τῆς σαρκὸς, καὶ τῆς θεότητος εἰσαγόντες, ἐπειδὴ αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον ἄνθρωπον γεννηθῆναι εἰρήκασεν, ὁπότε καὶ τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον λέγοντα αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον ἄνθρωπον γενεῖσθαι σύγχυσιν εἰσαγενεὶ διὰ τούτων τῶν ῥημάτων εἰρήκατε. Ὅτι δὲ ὁ τὴν ἐπιστολὴν γράψας τῇ Θεοδώρου κατεχόμενος μακρὰ ἠρόησατο τὸν Θεὸν λόγον ἄνθρωπον γεννηθῆναι, ἐξ αὐτῶν διέξωμεν τὸν κατὰ Ἀπολλινάριου τοῦ ἀσεβοῦς τῷ αὐτῷ ἀρετικῷ Θεοδώρῳ γραφέντων. Ἐν γὰρ τῷ τετάρτῳ λόγῳ γράφει οὕτως· «Δεδωκίμαι σοὶ τινος τῶν ἡμετέρων εἰκᾶς· τὰ οὐκ ἂν ποτε δοθέντα παρὰ τινος τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀντιθέσθαι δόξης ἐσπουδακώτων. Ἐπυθνανόμῃα γὰρ εἰ τὸν Θεὸν λόγον ὁμοιοῦσαι ἄνθρωπον γεννηθῆναι εἰπὼν ἐπιτήγως· ἰδιδόσαν· καὶ τίς ἂν ἔχων νοῦν ἄνθρωπον εἶποι τὸν Θεὸν γεννηθῆναι λόγον, ὡς ὑμεῖς φαστε; εἰ μὴ ἔρα τὴν αὐτὴν ὑμῖν πρότερον νοσήσειεν ἔρασαν. Ἡμεῖς γὰρ εὐληθέμεν ἄνθρωπον τὸν Θεὸν λόγον καὶ σφόδρα φασμέν, γεννηθῆναι δὲ ἄνθρωπον καθ' ὑμᾶς. οὐκ ἔρα ποτε εἰπεῖν ἀνασχοίμεθα.»

porro Deum hominem assumpsisse constanter fatemur, ceterum hominem factum esse, quemadmodum exprimeret vobis consuetum est, nulla ratione dici toleramus. »

Ἀποδειχθέντος τοίνυν διὰ τῶν εἰρημένων Θεοδώρῳ σύμφωνον εἶναι τὸν ἀσέβειον τῆς ἐπιστολῆς τῆ ἀρετικῆς ἐπιστολῆς μακρᾶ, πῶς οὐ δικαίως πᾶς τὸν ἐπιπέδα ἔχων εἰς τὸν σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσαντα Θεὸν λόγον, ὁμοίως

* Forte legendum ἀπάντησιν pro εἰπὼν ἐπιτήγ. EDIT.

gine, animo et corpore a Spiritu purgata; nam et Nativitatem honore affici, et virginitatem præferri oportebat. » Simili prorsus modo Athanasius edisserit in ea oratione quæ adversus Arianos est, de Spiritu sancto. « Ille, inquit, qui sursum in cælis ex Patre genitus erat ineffabiliter, inexplicabiliter, immutabiliter, æterne : ipse in terris deorsum genitus est in tempore ex Virgine Maria. » Basilius pariter octavo libri ad Amphilochoium capite sic scribit : « Neque enim cælum ac terra, immensaque maria, nec animantia, vel in aquis, vel in terris degentia, nec plantæ, nec astra, nec aer, nec horæ, nec multiplex universi ornatus excellentiam potentæ illius nobis periunde commendant, atque quod Deus incomprehensibilis sic per carnem conflictatus est, ut ipsa divinitas nihil pateretur, quo nobis sua morte largiretur immortalitatem. » Sanctus etiam Augustinus Africanæ cujusdam civitatis episcopus, in expositione Symboli disserit in hunc modum : « Protulit tibi [Græc. profer et tu] Habacuc propheta de Christo testimonium : Domine, inquit, audivi auditionem tuam, et timui, intellexi opera tua, Deus, et expavi. Quoniam opera Dei hic admiratus expavit? Num mundi creationem? Nequaquam. Cur autem expaverit, accipe. In medio, inquit, duorum animalium cognoscuntur opera tua, Deus, quoniam tu Deus Verbum caro factum in medio duorum animalium innotescas. Qualis cum esses, usque quo descendisti! Obstupescere me fecisti, quoniam Verbum, per quem facta sunt omnia, in præsepe natus es. » Horum similia sanctus

archiepiscopus Constantinopolitanum. « Impassibilis, et immortalis mortis legibus subjacere. »

In hanc igitur sententiam divinæ Litteræ sanctique Patres loquuntur, vestra scilicet sententia castigandi, tanquam carnis divinitatisque confusionem inducentes, cum ipsi quoque Dei Verbum hominem factum esse diserte pronuntient, eadem prorsus ratione qua Cyrillum aientem, ipsum Dei Verbum hominem factum esse, quasi confusionem hoc ætendi modo in vectorem, traduxistis. Cæterum epistola illius auctorem Theodori deliramentis captum negasse Deum Verbum hominem factum esse fateri, ex his manifeste conclusimus, quæ ab ipso ad hæreticum Theodorum contra impium Apollinarianum scripta sunt. Hæc quippe in quarto sermone scribit : « Dixisti quosdam ex nostris nonnulla sentire quæ nunquam iis probata sunt qui ecclesiasticis dogmatibus adherere student. Cum enim ab iis sciscitati essemus, num Dei Verbum hominem factum esse faterentur, affirmans protulere responsum. Quis autem meriti [F. mentis] compos Deum Verbum factum esse hominem dixerit, ut a vobis proponi solet, nisi primum dementiæ vestræ morbo sit affectus? Nos

Cum itaque ex iis quæ ad Theodorum scribit, ostendat cum hujusce deliramentis epistolæ impietatem egregie convenire, quomodo non quisque justus, cujus sit in Dei Verbo incarnato homineque facti

ostendat cum hujusce deliramentis epistolæ impietatem egregie convenire, quomodo non quisque justus, cujus sit in Dei Verbo incarnato homineque facti

καὶ Θεόδωρον, καὶ τὴν εἰρημίνην ἀσεβῆ ἐπιστολὴν καταδικάσαι· Ἐπειδὴ δὲ ἰπικνεῖται τὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν περιέχουσαν, ὅτι ὁ λέγων αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπίσαι τὴν διαφορὰν ἀνακρεῖ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἐνοικούντος ἐν τῷ ναῷ, γινώσκετε ὅτι διαφορὰν μὲν τῶν φύσεων, εἴ ὧν ὁ εἰς Χριστὸς ὁ κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν συνετέθη, ὀρθῶς ἡ ἀγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία κηρύττει· διαφορὰν δὲ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἐνοικούντος ἐν αὐτῷ, οὐδεὶς τῶν ἁγίων πατέρων εἰδιδάξεν, ἀλλὰ μόνοι οἱ ἀσεβεῖς Νεστόριος καὶ Οἰθώδωρος εἰρήκασι, δύο ἐνεύθεν πρόσωπα εἰσάγειν βουλόμενοι. Ἄν γὰρ αἱ θεῖαι γραφαί, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες τῆ τοῦ ναοῦ ἐνομοσιὰ κίχρηται, ἀλλὰ τὸ σῶμα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ σημαίνοντες τοῦτο λέγουσι, καθὼς εἶπεν ὁ εὐαγγελιστὴς· Ἐγὼ δὲ εἶπερ περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. Ὁ οὐδὲ γὰρ τοῦ ἐνὸς προσώπου τοῦ Χριστοῦ διαφορὰν πρὸς ἑαυτὸ εἶναι φησιν, ὡς ἄλλον ἐν ἄλλῳ εἶναι, ἀλλὰ τῶν φύσεων μόνον, εἴ ὧν ὁ εἰς Χριστὸς ἀσυγχύτως καὶ ἀδιαιρέτως ἀπιτελέσθη.

porro hæc in unica Christi persona inexit discrimina naturarum admiserunt, ex quibus unus Christus perficitur, non commixtionem passus, neque divisionem.

καὶ ὑμεῖς τοίνυν τὴν τῆς ἐπιστολῆς ἐκδικούντες ἀσεβίαν, τῆς ἀρνούμενης αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον ἄνθρωπον γεγενῆσθαι, πρόδηλοι καθιστάκατε δύο πρόσωπα εἰσάγοντες, καὶ ταῦτα νοούντες περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς ψιλοῦ ἀνθρώπου· ὅπερ ὁ ἀπόστολος εἶπεν διὰ τοὺς πιστοὺς· ὅτι ὑμεῖς κἀὸς Θεοῦ ἐστέ, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐν ὑμῖν. Ὡς κατὰ τὴν ὑμετέραν πλάνην μηδεμίαν εἶναι διαφορὰν μεταξὺ ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοῦ Χριστοῦ, καθὰ καὶ αὐτὸς Θεόδωρος ὁ αἰρετικὸς, ὁ διδάσκαλος τοῦ γράψαντος τὴν ἐπιστολὴν, ἐν τῷ τρίτῳ κατὰ Ἀπολιναρίου λόγῳ παραφρονῶν ταῦτα ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Χριστοῦ λέγει· Ἐγὼ μὲν, ὃν ὁρᾶτε δύναμαι μὲν ποιεῖν οὐδὲν κατὰ τὴν οὐκίαν φύσιν ἅτε ἄνθρωπος ὢν. Ἐργάζομαι δὲ, ἐπειδὴ ἐν ἐμοὶ μένων ὁ πατὴρ ἅπαντα ποιεῖ. Ἐπειδὴ γὰρ ἐγὼ τε, φησιν, ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί, Θεὸς δὲ λόγος ἐν ἐμοί ὁ τοῦ Θεοῦ μονογενὴς, δῆλον ὅτι καὶ πατὴρ σὺν αὐτῷ, ἐν ἐμοί τε μένω, καὶ τὰ ἔργα ποιῶν· καὶ θαυμαστὸν γε οὐδὲν ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ τοῦτο νομίζω, σαφῶς αὐτοῦ περὶ τῶν λοιπῶν λέγοντος ἀνθρώπων, — Ὁ ἀγαπῶν με τὸν λόγον μου ταρήσει, καὶ ὁ πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. — Εἰ γὰρ παρ' ἐκάστῳ τῶν τοιούτων ὅτι πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς τῶν μονῶν ποιούνται, τί θαυμαστὸν εἰ ἐν τῷ κατὰ σάρκα δεσπότη Χριστῷ ἄμφω κατὰ ταυτὸν νομίζοντο μένειν, τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν κοινωνίας προσημνίας, ὡς ἐκὸς, καὶ τὴν τῆς μονῆς κοινωνίαν; »

Τούτων τοίνυν οὕτως παρὰ τοῦ δυσσεβοῦς Θεοδώρου εἰρημίνων, οὐ θαυμαστὸν, εἴπερ ὁ ἐκπεσὼν τοῦ Θεοῦ τῆ ἀσεβείᾳ συνζευγμένον ἔχει καὶ μωρίαν, καθὼς περὶ τῶν ἀσεβῶν ὁ προφήτης Ἡσαΐας λέγει, « Ὁ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια γήσσει. » Ὁ γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν οὕτως μένειν ἐν τῷ Χριστῷ, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἀνθρώποις δισχυριζόμενος, καὶ μὴ ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν εἶναι τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, πῶς λέγει Χριστὸν κατὰ σάρκα; Οἱ γὰρ ἅγιοι πατέρες ὁμολογούντες τὸν Χριστὸν εἶναι τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, ὅτ' ἂν τι περὶ αὐτοῦ ταπεινὸν λέγουσιν, ὀρθῶς ἐπάγουσι τὸ κατὰ σάρκα. Ἄλλ' εἰ καὶ προσῆκον ἦν τοῦ Θεοδώρου ἐκδικού-

locata spes, Theodorum, unaque impiam simul epistolam condemnabit? Cum autem id vehementer probetis, quod in execrabili ea epistola traditur, doctrinam nimirum qua Verbum Deus incarnatus homoque factus dicitur, discrimen inter templum atque in templo inhabitantem sustollere, cognoscite, naturarum diversitatem, ex quibus unicus Christus Deus atque Salvator noster constituitur, recte ab sancta Dei Ecclesia predicari; cæterum templi hoc, atque in ipso inhabitantis discrimen a nemine unquam sanctorum Patrum fuisse propositum, sed ab impiis solum Theodoro atque Nestorio excogitatum, quod duas exinde personas inducere decrevisset. Quod si quandoque divinæ Litteræ sanctique Ecclesiæ Patres hac quoque templi translata usi sunt appellatione, id tamen, ut significarent tantum Unigeniti Filii Dei corpus adhibuere, eo prorsus modo quo de ipso inquit Evangelista: *Ipse autem loquebatur de templo corporis suis* (Joan. II, 21). Nemo

, quasi alia in alia sit, verum distinctionem tantum naturarum admiserunt, ex quibus unus Christus perficitur, non commixtionem passus, neque divisionem.

Vos itaque illius epistolæ impietatem defendentes, qua Deum Verbum hominem factum esse negatur, manifesto duplicis in Christo admixtæ personæ redarguimini, atque hoc modo de Christo, tanquam puro homine deliria doceutes, in eandem de ipso sententiam loquimini, qua de credentibus dictum est ab Apostolo: *Quoniam templum Dei estis vos, et Dei Spiritus inhabitat in vobis* (I Cor. III, 16); ita ut, si erroris vestri habenda sit ratio, nullum jam supersit nos homines inter Christumque discrimen, juxta id quod Theodorus hæreticus illius epistolæ scriptoris magister in tertio adversus Apollinarianum sermone, Christum de se ipso loquentem introducens hoc modo, inepte commentus est: « Ego quidem, quem prospicitis nihil facere possum secundum meam naturam, cum homo sim: operor autem, quoniam in me manens Pater cuncta operatur: enimvero, inquit, et ego in Patre, et Pater in me, Deus autem Verbum unigenitum in me est: certum est, quod et Pater cum ipso in me manet, et opera facit. Et non est mirandum de Christo hæc existimari, cum evidenter ipse de cæteris hominibus dicat: *Qui diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diligit eum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus* (Joan. XIV, 23). Si enim apud quemque ejusmodi hominum et Pater et Filius mansionem faciunt, quid mirum si in Domino secundum carnem Christo, ambo simul putarentur manere, communionem eorum secundum substantiam, communionem quoque mansionis fortasse suscipiente? » His igitur in hunc modum ab impio Theodoro propositis, mirum esse minime debet quod a Deo excidens impietati desipientiam adjunxerit, quemadmodum de impiis prophetica Isaïæ præfert sententia: *Vir insipientis stultitia loquetur, et cor ejus fatua cogitabit* (Isai. XXXII, 6). Quisquis enim Patrem et Filium sic in Christo quemadmodum et in reliquis hominibus manere affirmat, Deumque Verbum Christum incarnatum, hominemque factum esse non confitetur, quomodo potest

της, καὶ ἐκ ταύτης αὐτοῦ τῆς καθ' ὑπερβολὴν βλασφημίας τῆς τούτου ἐκκλησίας δυσσέβειαν· ἀλλ' οὖν διὰ τῶν τούτων ἀναδεικναι, καὶ ἄλλας αὐτοῦ βλασφημίας προαγγέλωμεν, δι' ὧν δύο εἰσέρει πρόσωπα.

Μεμφομένος γάρ τοὺς λέγοντας, ὅτι ὁ Θεὸς λόγος, ὁ πρὸ αἰώνων, γέγονεν ἐπ' ἐσχάτων ἄνθρωπος, οὕτω λέγει ἐν τῷ κατὰ Ἀπολλινάριον τετάρτῳ λόγῳ·

«Ὁ πρὸ αἰώνων, φησὶν, γέγονεν ἐπ' ἐσχάτων· πάλιν ὡς τινων διδασκόντων, καὶ τοῦτο λέγων οὐδενὸς ἂν τῶν εὐσεβῶν ἐσπουδακόντων ταύτων ἐλομένου νοσήσαι τὴν ἄνομιαν, ὥστε τὸν πρὸ αἰώνων εἰπεῖν ἐπ' ἐσχάτων γεγενῆσθαι.» Καὶ μεθ' ἑτέρα· «Οὐκ οὐνοῖς ὑμέτεροις ἐπόμοιοι νόμοις, καὶ τὴν ὑπὸ τῆς σῆς ἀγγελίας νομοθετουμένην ἀντιστροφὴν, μᾶλλον δὲ καταστροφὴν δεξάμενοι, φέρε δὴ πάντα εἰς ταυτὴν συγχέωμεν, καὶ μηδεμίαν λοιπὸν ἴστω διακρίσει, μὴ Θεοῦ μορφῆς, μὴ δούλου μορφῆς, μὴ ναοῦ λαφθέντος, μὴ τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν τῷ ναῷ, μὴ τοῦ λυθέντος, μὴ τοῦ ἐγειραντος, μὴ τοῦ τελειωθέντος ἐν πάθει, μὴ τοῦ τελειώσαντος, μὴ τοῦ μνημονευθέντος, μὴ τοῦ μνημονεύσαντος, μὴ τοῦ ἐπισκεθέντος, μὴ τοῦ ἐπισκεψάμενου, μὴ τοῦ βραχὺ παρ' ἀγγέλους ἐλαττωθέντος, μὴ τοῦ ἐλαττώσαντος, μὴ τοῦ δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανωθέντος, μὴ τοῦ στεφανώσαντος, μὴ τοῦ καταστάντος ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ, μὴ τοῦ καταστήσαντος, μὴ τοῦ λαβόντος αὐτὰ ἐν ὑποταγῇ, μὴ τοῦ δόντος τὴν ὑποταγὴν.»

Ἐκ τούτων τοίνυν τῶν ἀσεβῶν Θεοδώρου ῥημάτων, καὶ τῆς οὕτως αὐτοῦ προφανοῦς βλασφημίας ἐρυθριάσωσιν οἱ ἀπειθοῦντες αὐτοῦ τε καὶ τῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς. Τὸ γὰρ ἀναδιδῶν καὶ πολλὰς ἄλλων εἶναι τὸν Θεὸν λόγον, καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν λέγειν αὐτὸν, καὶ τὸν μὲν ἐνεργετοῦντα, τὸν δὲ ἐνεργετούμενον, καὶ τὸν μὲν σώσαντα, τὸν δὲ σωθέντα, φανερῶς ἀρνείται τὴν διὰ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προσηγορίαν ἡμῖν σωτηρίαν. «Ὁ γὰρ παρ' ἄλλου ἐνεργησιᾶν λαβὼν, ἦτοι σωθεὶς, ἑτέρους πῶς δύναται σώσειν; Οἱ τοίνυν τὸν ταῦτα βλασφημήσαντα ἐδικαιούντες, τίνας οἴονται σῶμα καὶ αἷμα λαμβάνειν, τοῦ ἐνεργηθέντος ἢ τοῦ ἐνεργηθέντος; ἀλλ' εἰ μὲν τοῦ ἐνεργηθέντος Θεοῦ λόγον, πῶς τλάτο λέγουσιν μὴ ὁμολογούντες αὐτὸν σαρκωθῆναι, καὶ ἐνανθρωπήσαι; εἰ δὲ τοῦ ἐνεργηθέντος, ματαία αὐτῶν ἢ ἑλεῖς ἀνθρωπολατρίαν προσβιόντων, ὅτι ἠσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα.

enim salvos facere potest reliquos, is, qui non secus ac ceteri beneficium percepti salutis, atque salvatus est? Cujusnam igitur corpus et sanguinem sumere se existimant, qui hæc blasphemantem defendunt? Ejusne qui beneficium contulit, an ejus qui suscepit? Quod si Verbi Dei beneficium conferentis capere se sacramenta responderint, quomodo id dicant, cum ipsum incarnatum et hominem factum esse minime confiteantur? Sin autem ejus cui beneficium collatum est dixerint, stulta est ergo eorum spes, qui hominem cultu venerantur, quoniam creaturam super Creatore adoraverunt (Sap. xv, 15).

Ἡμεῖς δὲ πάντες οἱ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τὸν Θεὸν λέγον σαρκωθῆντα, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, ἵνα τε ὄντα τῆς ἁγίας Τριάδος ὁμολογούντες, αὐτοῦ καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὸ αἷμα δεχόμεθα εἰς ἄρεσιν ἀμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνων, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ κύριος λέγει· «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ μὴ ἀποστήσει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· ἢ γὰρ σὰρξ μου ἐλαθὼς ἴσθι βρώσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἐλαθὼς ἴσθι πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἡμέρᾳ μίμει, καὶ ἔν ἐν αὐτῷ. καθὼς ἀπίστευτον με

• Forte legendum : Ὁ πρὸς... ἐσχάτων πάλιν, ὡς τινων διδασκόντων τοῦτο καὶ λεγόντων, οὐδενὸς... Edit.

A Christum ipsum secundum carnem nominare? Sancti quippe Patres Christum Deum Verbum esse incarnatum, atque hominem factum confitentem, si quidpiam de ipso humile proferunt, recte id secundum carnem ei convenire subjiiciunt. Cæterum æquum videbatur Theodori propugnatores vel hac exsuperanti blasphemia commotos ab ipsius impietate recedere : attamen, ut ipsorum refellatur impudentia, reliquas quoque ejus blasphemias proferemus in medium, quibus duplicem Christi personam inducit. Insimulans itaque eos qui Deum Verbum ante sæcula genitum, in novissimo hominem factum esse profitentur, in quarto contra Apollinarium libro hæc scribit : « Hoc quod [hic qui, Græc.] ante sæcula erat, in novissimis dicit factum esse temporibus, utpote quibusdam hoc con-

B fitentibus, cum nemo ex his qui pietatis curam habent istum se patiat morbum habere dementiæ, ut dicat, eum qui est ante secula, in novissimo factum esse. » Et post pauca subdit : « Vestras igitur leges sequentes, et a tua sapientia constitutum obversio-nem, imo magis subversionem suscipientes, age simul omnia confundamus, et nulla jam sit discrepantio, nec Dei formæ, nec servi formæ, nec templi sumpti, nec ejus qui in templo habitavit, nec ejus qui solutus est, nec ejus qui suscitavit, nec ejus qui perfectus est in passionibus, nec ejus qui perfecit, nec ejus qui memoriam meritus est, nec ejus qui memor factus est, nec ejus qui visitatus est, nec ejus qui visitavit, nec ejus qui paulo minus ab angelis minoratus est, nec ejus qui minoravit, nec ejus qui

C gloria et honore coronatus est, nec ejus qui coronavit, nec ejus qui constitutus est super opera manuum Dei, nec ejus qui constituit, nec ejus qui ad sublevationem hæc accepit, nec ejus qui dedit sublevationem. » Ex quibus impiis Theodori verbis, profanoque blasphemiarum genere effectum est ut pudore afficerentur omnes qui ipsi impiæque illi epistolæ adversabantur. Namque crebro et impudenter aliud esse Dei Verbum inquiring, alium autem Christum; alium qui beneficium suscepit, alium qui contulit; alium qui salvat, alium qui salvatur, aperte salutem inficiatur partam nobis per magnum Deum et Salvatorem nostrum Jesum Christum. Quomodo

D Nos autem omnes, qui catholicæ Ecclesiæ sumus, Dei Verbum incarnatum et hominem factum unam ex sanctæ Trinitatis personis esse confitentem, corpus ejus et sanguinem sumimus in remissionem peccatorum, et in vitam æternam : quemadmodum docuit nos ipse Dominus dicens : Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, et ego resuscitabo eum in novissimo die : caro enim mea vere est cibus, et sanguis meus est potus : qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem

ὁ ζῶν πατήρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με ἅ κακίνοσ ζήτει δι' ἐμέ. » Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω καὶ με-
στύομεν, καὶ ἰσολογοῦμεν.

Πόσου δὲ ψεύδουσ ἐστὶν κάκεινο μυστὸν, ὕπερ τῆ μνη-
μονευθεῖση ἀσεβεί ἐπιστολῇ περιέχεται περὶ τῶν δώδεκα
κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου; Συκοφαντεῖ γὰρ αὐ-
τὸν, ὡς μίαν φύσιν τῆς Θεότητος; καὶ τῆς ἀνθρωπότητος
τοῦ Χριστοῦ ἐν τούτοις λέγοντα, καὶ διὰ τοῦτο πάσας
ἀσεβείας πεπληρῶσθαι τὰ αὐτὰ κεφάλαια λέγει. Ὅπερ
ὁ ὑμέτερος διδάσκαλος πανούργως ἐρμήνευσαι λέγων [F.
ἐρμηνεύσας λέγει]. μὴ διὰ τὰ δώδεκα κεφάλαια ἐν τῇ
ἐπιστολῇ εἰρησθαι ἵνα πάσας ἀσεβείας πεπλήρω-
ται, ἀλλ' ὅτι εἴρηται μίαν εἶναι φύσιν Θεότητος καὶ ἀν-
θρωπότητος. Ὅπερ προφανὲς ψεύδος ἐστίν.

Ὁ γὰρ ἐν ἁγίοις Κύριλλος οὔτε ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ
συγγράμμασιν, οὔτε ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἢ τινι τὰ δώδεκα
κεφάλαια ὑποτίθεται, ἀλλ' οὐδὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς κεφα-
λαίοις μίαν φύσιν Θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος δείκνυται
εἰρηκῶς, ἀλλὰ μίαν ὑπόστασιν ἦτοι πρόσωπον τῆς Θεο-
τητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος τοῦ Χριστοῦ εἶναι διδά-
κει. Ὅπερ καὶ ἡ ἅγια τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία κηρύττει, καὶ
πάντες οἱ πατέρες ἐδίδαξαν, ἀναθιματίζοντες τοὺς μίαν
φύσιν τῆς Θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος τοῦ Χριστοῦ
λέγοντας. Ἄλλο γὰρ ἐστὶ φύσις, καὶ ἄλλο ὑπόστασις,
ἦτοι πρόσωπον. Καὶ ἡ μὲν φύσις τὸ κοινῶς καὶ γενικῶς
κατὰ πάντων προσώπων κατηγορούμενον σημαίνει, ἡ
ὑπόστασις δὲ ἦτοι πρόσωπον τὸ ἰδικὸν δείκνυσι· πρό-
σωπον γὰρ ἐν ἄλλῳ προσώπῳ οὐκ ἐπιθεωρεῖται. Ὅτι δὲ
ἡ μυστὰ ἐπιστολὴ περὶ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν
ἁγίοις Κυρίλλου λέγει, ὡς πάσης ἀσεβείας πεπλήρωται,
ἔξεστιν ὑμῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς τῆς αὐτῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς
τοῦτο εὐρεῖν, ἐν οἷς φανερῶς εἶπεν τὰ αὐτὰ δώδεκα κε-
φάλαια ἐναντία εἶναι τῇ ὀρθῇ πίστει. Ἐπειδὴ δὲ μέμνηται
ἡ αὐτὴ ἀσεβῆς ἐπιστολὴ ἡ λεγομένη Ἰβὰ τὸν ἐν ἁγίοις
Κύριλλον, ὡς φωνῶν διαφορὰν ἀπαρνούμενον, γενώσκει
ὅτι καὶ ἐν τούτῳ καὶ ὁ γράψας τὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν,
καὶ ὁ ὑμέτερος διδάσκαλος ψεύδεται. Ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς
ἰδίοις λόγοις ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος, περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ διδάσκων, φωνῶν λέγει διαφορὰν, καὶ τὰς
μὲν ὑψηλὰς κατὰ τὴν Θεότητα αὐτοῦ, τὰς δὲ ταπεινὰς
κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ, πάσας δὲ ὁμοῦ ἐξ ἑνὸς,
καὶ περὶ ἑνὸς, καὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ λόγου σεσαρκωμένου
εἰρησθαι· ἀπαγορεύει δὲ ὁ αὐτὸς ἐν ἁγίοις Κύριλλος,
ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ προσώπῳ διακείμεσθαι ταύτας. Ἄλλὰ
ἀναμφιδόλως ὑμεῖς δύο προσώποις διακείμενι θείοντες τὰς
φωνὰς, διὰ τοῦτο λέγετε τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον φωνῶν
διαφορὰν ἀπαρνήσασθαι. Ἐπειδὴ δὲ βουλόμενος ὑμᾶς
ἀπατήσασθαι καὶ ἐν τούτῳ ὁ διδάσκαλος ὑμῶν εἶπεν, τὴν
αὐτὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν τὴν λεγομένην Ἰβὰ τῆς Ἀπολι-
ναρίου ἀσεβείας καταγράφειν, καὶ διὰ τοῦτο ὀραδίαν αὐτὴν
ὀρθόδοξον νομίσσασθαι· εἰδέναι ὑμᾶς χρὴ ὅτι καὶ ἐν τούτῳ
ἠψεύσατο· οὔτε γὰρ κατὰ Ἀπολιναρίου, καθάπερ ἀνωτέρω
εἰρήκαμεν, γέγραπται· ὁμοῦ δὲ εἰ καὶ καθ' ὑμᾶς τοῦτο ψε-
ῦδος, οὐ διὰ τοῦτο ἠλευθεροῦτο τῆς κατακρίσεως ἡ αὐτὴ
ἐπιστολὴ. Κἂν γὰρ εἰ τις αἰρετικῶς κατὰ αἰρετικοῦ, οὐ
διὰ τοῦτο αὐτὸς ὀρθόδοξος δόκουνται. Καὶ Ἄρειος γὰρ κατὰ
Σαβελλίον εἶπεν, καὶ Ἀπολιναρίου κατὰ Ἀρείου, καὶ Εὐ-
τυχῆς κατὰ Νεστορίου. Καὶ κἂν τὰ μάλιστα διαφόρῳ
πλῆθι πάντες οὗτοι κητεῖοντο, ὁμοῦ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκ

in me manet, et ego in eo. Sicut misit me vivens Pa-
ter, et ego vivo propter Patrem, et qui manducat me
et ipse videt propter me (Joan. vi, 57-58). Atque
hæc quidem credimus et confitemur.

Quanti quoque mendacii plenum est id quod in
memorata impia epistola de duodecim sancti Cyrilli
capitibus continetur! Calumniatur namque Cyrillum
ipsum, quod unam divinitatis humanitatisque natu-
ram in Christo, in prælati capitibus admisit, in-
deque scaterere ea capita concludit omni iniquitate,
quod ipsum callide ab præceptore vestro expositum
est, dicente, non ut ipsi injuria fieret ea vocata
fuisse universæ impietatis plena, sed quoniam ibi
unicam esse docetur divinitatis humanitatisque natu-
ram. Id autem putidum est patens mendacium.

Nullibi enim demonstratur Cyrillum, neque in ea
epistola quæ duodecim capitula complectitur, neque
in eorum capitulum aliquo, neque in cæteris quibus-
libet libris suis unicam divinitatis humanitatisque
naturam dixisse, cum contra diserte doceat, unicam
esse in Christo divinitatis humanitatisque hyposta-
sim sive personam, quod sancta Dei profitetur Ec-
clesia, universique Patres perpetuo docuere, ana-
thema in eos dicentes qui unicam divinitatis hu-
manitatisque naturam esse in Christo dicerent;
aliud quippe natura est, aliud hypostasis sive
persona. Natura videlicet communiter atque gene-
rica de quavis persona prædicatur, persona autem,
sive hypostasis exprimit proprietatem; quamobrem
una persona minime in altera consideratur. Quo-
niam autem in improba ea epistola de duodecim sancti
Cyrilli capitibus dicitur, ipsa esse iniquitatis plena,
id quam falsum sit ex ipsa epistole serie pervesti-
gare licebit illaque perquirere, in quibus duodecim
ea capita affirmat cum recta fide pugnare. Cum au-
tem impia ea epistola quæ libæ dicitur, negati appel-
lationum discriminis sanctum Cyrillum accuset, scia-
tis, circa hoc ipsum quoque non modo epistolæ
illius scriptorem, verum magistrum quoque vestrum
esse mentitum. Enimvero quocumque in sermone
suo sanctus Cyrillus de Jesu Christo Domino nostro
sermonem instituit, appellationum sive denominationum
discrimen hoc docet, et sublimes quidem dicen-
di rationes ipsi secundum divinitatem, humiles au-
tem et demissas secundum humanitatem convenire,
omnes tamen ex uno atque de uno incarnato Deo
Verbo prædicari. Vetat autem Cyrillus ne ejusmodi
denominationes alii et alii personæ divisim tribuan-
tur. Vos autem præcal dubio duplici sejunctim per-
sonæ ejusmodi appellationes tribuere volentes,
Cyrillum ideo appellationum discrimina sustulisse
calumniavimus. Cum enim circa hoc quoque vos in
errorem inducere sibi proposuisset in animo magister
vester, itaque commentus esset eam quæ libæ dicitur
epistolam adversus Apollinarij impietatem fuisse
perscriptam, proindeque expedire ut orthodoxa
judicaretur, animadvertatis oportet, eo quoque loci
mentum pariter esse: non enim, ut superius indi-
cavimus, adversus Apollinarij scripta est. Cæterum,
etiamsi, ut vobis placet, id ipsum pro vero conceda-

τῆς τῶαυτῆς ἀντιρρήσεως ὀρθόδοξος κρίνεται, ἀλλ' ἁμῶν πάντες ἀπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καταδικάζονται. καὶ ἐκ τούτου δὲ φανερός ἐστὶν ὁ τὴν μνημονευθεῖσαν ἀσεβῆ γραφῆς ἐπιστολὴν δύο πρόσωπα εἰσάγων, ὅτι εἶπεν, « Πῶς δυνατόν λαβῆναι τὸν ἐν ἀρχῇ λόγον ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐκ Μαρίας γεννηθέντος; » Δι' ὧν ῥημάτων δεικνύεται φανερός, ὅτι οὐ τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθῆναι, καὶ τεχθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου Μαρίας λέγει, ἀλλὰ ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν Χριστὸν ἐν ναὸν ἀποκαλεῖ. Ὅτι δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀπίθειαν ἐκ τῆς Θεοδώρου διδασκαλίας ἔλαβεν ὁ τὴν μυστὰρ ἐκείνην γραφῆς ἐπιστολὴν, δῆλον ἐξ ὧν ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ κατὰ Ἀπολλινάριου τοῦ αἰρετικοῦ ὁ αὐτὸς ἀπίθως Θεόδωρος ἔγραψεν λέγων οὕτως· « Ἄλλ' ὅγε Θεὸς καὶ ἐκ Θεοῦ καὶ ὁμοούσιος τῷ πατρὶ, τῷ μὲν ἐκ τῆς παρθένου γεννηθέντι, ὡς θεογέννητος, καὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος κατὰ τῆς θείας διαπλασθέντι γραφῆς, καὶ τὴν γε εὐστωσιν ἐπὶ τῆς γυναικείας δεξαμένην γαστρὸς, ἐνῆν, ὡς εἶπες, ἐπειδὴ ἄμκ τῷ διαπλασθῆναι, καὶ τὸ εἶναι Θεοῦ κατὰ ἐλλείπει· οὐ μὴν τὸν Θεὸν γεγενῆσθαι ἡγήσειον ἡμῖν ἐκ τῆς παρθένου, εἰ μὴ ἄρα ταυτὸν ἡγήσειον ἡμῖν τὸ τε γεννηθῆναι καὶ τὸ ἐν τῷ γεννηθῆναι τὸν ναόν, καὶ τὸν ἐν τῷ ναῷ Θεὸν λόγον· οὐ μὴν οὐδὲ κατὰ τὴν σὴν φωνὴν ἀποφαντέον καὶ τὸν ἐκ τῆς παρθένου γεννηθέντα Θεὸν εἶναι ἐκ Θεοῦ ὁμοούσιον τῷ πατρὶ. Εἰ γὰρ οὐκ ἄνθρωπος ἐστίν, ὡς φησὶ, ἐκκλησίαις ὁ γεννηθείς ἐκ τῆς παρθένου, Θεὸς δὲ σαρκωθείς, πῶς ὁ γεννηθείς Θεὸς ἐκ Θεοῦ, καὶ ὁμοούσιος λέγοιτο ἂν τῷ πατρὶ, τῆς σαρκὸς οὐ δυναμένης ταύτην προσιεσθαι τὴν φωνήν; Ἔστιν μὲν γὰρ ἀνήκον τὸ τὸν Θεὸν ἐκ τῆς παρθένου γεγενῆσθαι λέγειν. Τοῦτο γὰρ οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἢ ἐκ σπέρματος αὐτὸν λέγειν Δαβὶδ ἐκ τῆς οὐσίας τῆς παρθένου τετραμῖνον, καὶ ἐν αὐτῇ διαπλασμένον· ἐπειγὲ τὸ ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καὶ ἐκ τῆς οὐσίας τῆς παρθένου συστῆναι ἐν τῇ μητρὶ γαστρὶ, καὶ τῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος διαπλασθῆναι δυναμεί γεγενῆσθαι φημεν ἐκ τῆς παρθένου. »

natum est Deus ex Deo, et consubstantialis dicitur Patri, carne non potente hanc vocem suscipere? Nam est quidem dementia dicere Deum ex Virgine natum esse. Hoc enim nihil aliud est quam ex semine eum dicere David, et de substantia Virginis genitum, et in ipsa plasmatum, quia quod ex semine David, et de substantia Virginis est in materno ventre constitit, et sancti Spiritus plasmatum virtute, natum fuisse dicimus ex Virgine. »

Ὅτῳ τούτων βλασημοῦντος Θεοδώρου, καὶ πολλὰς διαβεβαιωμένον μὴ δυνατόν εἶναι τὸν Θεὸν καὶ ἐκ Θεοῦ καὶ ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, σαρκωθῆναι καὶ τεχθῆναι ἐκ τῆς παρθένου, ἐπειδὴ οὐδὲ ἡ σὰρξ ὁμοούσιός ἐστι τῷ πατρὶ, πῶς οὐκ ἐρυθρῶσιν αἱ τὸν τοιούτον αἰρετικὸν ἐδικαζούντες; ὅς τις τοῦτο μὲν καὶ θείας γραφαῖς, τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἁγίοις πατέρεσιν ἐνεκτῆ μυστὰρως ἐξέθετο, ὅπως δῆλον πᾶσι καθέστηκεν ὡς ἀπαρχῆς ἐξ οὐπερ ὁ Θεὸς τὴν ἐκκλησίαν ἰδεμλιώσεν ἐν τῇ ὀρθῇ ὁμολογίᾳ· πάντες οἱ τοῦ Θεοῦ ἱερεῖς ἐκήρυξαν τὸν Θεὸν λόγον τὸν ἐκ Θεοῦ σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου παρθένου Μαρίας σαρκὶ ἐψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ καὶ νοερῇ, καὶ ἐκωθρωπησῆαι καὶ ἐξ αὐτῆς τεχθῆναι· καὶ ὁτῷ διδάσκοντες, οὐδὲ τροπῶν τῆς θεότητος εἰς σάρκα εἰσάγαγον, οὐδὲ δεὰ τὴν σάρκα ὁμοούσιον αὐτὸν εἶναι τῷ πατρὶ ἀπηνήσαντο, καθὼς Θεόδωρος ληρεῖ· ἀλλ' εἶνα καὶ τὸν αὐτὸν κῆρμα καὶ Θεὸν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, κατὰ μὲν τῆν θεότητα ὁμοούσιον εἶναι τῷ πατρὶ, κατὰ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα τὸν αὐτὸν ὁμοούσιον ἡμῖν εἶναι ἐδίδαξαν.

At, non propterea ipsa immoanis censenda erit a cōdemnationis iudicio; non enim ideo hæreticus quiespiam fit orthodoxus, propterea quod adversus alium hæreticum disputaverit. Namque Arius etiam adversus Sabellium disseruit, et adversus Arium Apollinarius, et Eutyches contra Nestorium, et quamquam diversis potissimum erroribus adhererent universi, nemo tamen ex ipsis, mutuarum ejusmodi concertationum causa, orthodoxus est habitus, sed omnes pari omnino ratione ab Ecclesia condemnantur. Ex hoc porro perspicuum est, memorate epistolæ scriptorem duplicem personam inducere, quod dixerit: « Quomodo fieri potest ut Verbum ab initio de templo acceperit, quod ex Maria genitum est? » Quibus verbis exprimit evidenter se minime confiteri Verbum Deum incarnatum esse, ac de sancta Virgine natum, sed purum hominem Christum quem templi vocabulo designat. Constat pariter dilucide, hanc quoque impietatem ab improbo epistolæ scriptore haustam esse ex Theodori doctrina, si cum his quæ Theodorus ipse in tertio adversus hæreticum Apollinarium libro scribit, conferatur. « At enim, inquit, Deus, et ex Deo, consubstantialis Patri, et is idem [Græc. illi] qui ex Virgine natus erat, o mirande, et qui per Spiritum sanctum, secundum divinas Scripturas plasmatus est et in muliebri ventre accepit conflictionem, inerat forsitan, quia mox, ut plasmatus est, et ut templum Dei esset accepit: non tamen existimandum est Deum ex Virgine natum esse, nisi forte idem existimandum nobis est, et quod natum est, et quod est in nato templum, et qui in templo est Deus Verbum: non tamen, nec secundum tuam vocem pronuntiandum est omnino, ex Virgine Deum natum esse, et ex Deo consubstantialem Patri. Nam si non homo est, sicut dicit, assumptus, qui natus est ex Virgine, Deus vero incarnatus, quomodo qui

natum esse. Hoc enim nihil aliud est quam ex semine eum dicere David, et de substantia Virginis genitum, et in ipsa plasmatum, quia quod ex semine David, et de substantia Virginis est in materno ventre constitit, et sancti Spiritus plasmatum virtute, natum fuisse dicimus ex Virgine. »

Sic itaque blasphemante Theodoro, atque sæpe sæpius argumentis decertante minime fieri posse Deum de Deo, Patrique consubstantialem incarnari, et ex Virgine nasci, cum caro Patri consubstantialis esse non possit, quomodo pudore maximo ejus hæretici patroni non afficiuntur, qui hoc sacris litteris contrarium, id cum sanctorum Patrum traditione pugnans invexerit, in quibus scilicet certissimum est unicuique, Deum ab initio Ecclesiam suam in recta confessione constituisse? Universi enim Dei sacerdotes prædicarunt Deum Verbum, Deum de Deo, ex sancta atque gloriosa Maria Virgine natum et incarnatum esse, carnemque anima rationali et intellectuali vivificatam assumpsisse, et hominem factum esse, atque de ipsa Virgine natum: idque doctes neque conversionem divinitatis in humanitatem invexerunt, neque ipsum secundum carnem Patri consubstantialem esse commenti sunt, prout Theodorus ineptit; sed unicum et eundem Dominum et

Deum nostrum Jesum Christum, secundum divinitatem Patri consubstantiali esse, nobis autem secundum humanitatem esse consubstantiali docuerunt.

Πάλιν δὲ ἐν τῷ προλεχθέντι λόγῳ ὁ δυσσεβὴς Θεόδωρος βλασφημῶν καὶ ταῦτα λέγει· « Ἄλλ' οὐχ ἡ θεία φύσις ἐκ παρθένου γηγίννηται· γιγίννηται δὲ ἐκ τῆς παρθένου ὁ ἐκ τῆς οὐσίας τῆς παρθένου συστάς· οὐχ ὁ Θεὸς λόγος ἐκ τῆς Μαρίας γηγίννηται· γιγίννηται δὲ ἐκ Μαρίας ὁ ἐκ σπέρματος Δαβὶδ. Οὐχ ὁ Θεὸς λόγος ἐκ γυναικὸς γιγίννηται· γιγίννηται δὲ ἐκ γυναικὸς ὁ τῆ τοῦ ἁγίου πνεύματος δυνάμει διαπλασθεὶς ἐν αὐτῇ· οὐκ ἐκ μήτρας τίτεται ὁ ὁμοούσιος τῷ πατρὶ, ἀμήτωρ γὰρ οὗτος κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου Παύλου φωνήν, ἀλλὰ ὁ ἐν ὑστέροις καιροῖς ἐν τῇ μητρὶ γαστρὶ τῆ τοῦ ἁγίου πνεύματος δυνάμει διαπλασθεὶς, ἅτε καὶ ἀπάτωρ διὰ τοῦτο λεγόμενος. » καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἀσεβὴς Θεόδωρος παραλογιζόμενος τὴν περὶ τοῦτου διδασκαλίαν τοῦ ἀποστόλου λέγοντος ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῇ περὶ τοῦ κυρίου οὕτως· « Πρῶτον· μὲν ἱερηνουόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλῆμ, ὁ ἐστὶ βασιλεὺς εἰρήνης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μὴτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μὴτε ζωῆς τέλος ἔχων. » Τοῦ γὰρ ἀποστόλου περὶ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μὴτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μὴτε ζωῆς τέλος ἔχων, ὁ δυσσεβὴς Θεόδωρος ἄλλον λέγει ἀπάτωρα, καὶ ἄλλον ἀμήτωρα· ἀλλὰ διελίχομεν τὴν τῶν οὕτω φρονούντων ἀσέβειαν, καὶ ἐκ τῆς τῶν ἁγίων πατέρων διδασκαλίας. Λέγει γὰρ ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ὁ Ναζιανζοῦ ἐπίσκοπος ἐν τῷ περὶ τῶν θεορατίων λόγῳ οὕτως· « Τίς οὐ προσκυνεῖ τὸν ἀπαρχῆς; τίς οὐ δοξάζει τὸν τελευταῖον; πάλιν τὸ σκότος λυεῖται, πάλιν τὸ φῶς ὑψίσταται, πάλιν Αἴγυπτος σκότῳ κολιζέται, πάλιν Ἰσραὴλ στυλῷ φωτίζεται. Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει τῆς ἀγνοίας, ιδέτω φῶς μέγα τῆς ἐπιγνώσεως. Τὰ ἀρχαῖα παρήλθη, καὶ γέγονε τὰ πάντα καινὰ, τὸ γράμμα ὑποχωρεῖ, τὸ πνεῦμα παρρήσιάζεται· αἱ σκιαὶ παρατρέχουσιν, ἡ ἀλήθεια ἐπισείρχεται· ὁ Μελχισεδέκ συναγεται· ὁ ἀμήτωρ, ἀπάτωρ γίνεται, ἀμήτωρ τὸ πρότερον, ἀπάτωρ τὸ δεύτερον. Νόμοι φύσει καταλύονται, πληρωθῆναι δεῖ τὸν ἄνω κόσμον· Χριστὸς κελύει μὴ ἀντιτείνωμεν. » Πρὸς τοῦτους δὲ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Πρόκλος ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὴν Θεοτόκον οὕτω λέγει· « Ὁ ὢν κατὰ φύσιν ἀπαθής, γέγονε δι' οἴκτον πλουαθής· οὐκ ἐκ προκοπῆς γέγονε Θεός, ὁ Χριστός, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ δι' οἴκτον γέγονε ἄνθρωπος ὁ Θεός, ὃ πιστεύομεν· οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα κηρύττομεν, ἀλλὰ Θεὸν σαρκωθέντα ὁμολογοῦμεν. Τὴν οἰκίαν δούλην ἐπεγράψατο μήτέρα ὁ κατ' οὐτίαν ἀμήτωρ, καὶ κατ' οἰκονομίαν ἀπάτωρ· ἐπεὶ πῶς ὁ αὐτός κατὰ Παῦλον ἀμήτωρ καὶ ἀπάτωρ; Εἰ ψιλὸς ἄνθρωπος, οὐκ ἀμήτωρ, ἔχει γὰρ μήτέρα· νῦν δὲ ὁ αὐτός ἀμήτωρ ὡς πλάστης, ἀπάτωρ ὡς πλάσμα. » καὶ ὁ ἐν ἁγίοις δὲ Δύγουστινος ἐν τῷ περὶ τῆς ἐκτίσεως τοῦ συμβόλου λόγῳ οὕτως λέγει· « Πιστεύομεν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν γεννηθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ τῆς παρθένου Μαρίας. Διατί ταῦτην τὴν γέννησιν, ὡς ἔπιστε, ἐκπλήττει; μὴ πιστεύεις εἰ μόνον ἄνθρωπος ἦν ὁ γεννηθείς; εἰ δὲ Θεὸς ἄνθρωπος ἦν, ἐξ ἧς [F. ἐξ ἧς] ἠθέλησεν ἐγεννηθῆναι, ἐπειδὴ ὡς ἠθέλησεν ἐγεννηθῆναι ἐκείνου θαύμασον μᾶλλον, ὅτι ὁ λόγος ἔλαθεν σάρκα, καὶ οὐκ ἐτέραπε εἰς σάρκα· ὅτι μόνον Θεὸς γέγονεν ἄνθρωπος· πλὴν τί θαυμάζεις ὅτι ἡ γεννήσασα, τὸν ἴδιον ἐγέννησεν κτίστην, ὅτι τὸ ποιῆμα

A Rursus autem impius Theodorus in præfato sermone hæc quoque blasphematur: « Non autem divina natura ex Virgine nata est, sed natus est ex Virgine, qui ex substantia Virginis constat: non Deus Verbum ex Maria natus est; natus est autem ex Maria qui ex semine est David. Non Deus Verbum ex muliere natus est, sed natus est ex muliere, qui ex virtute Spiritus sancti plasmatus est in ea: non ex matre natus est consubstantialis Patri, sine matre enim est, secundum beati Pauli vocem, sed qui in posterioribus temporibus in materno ventre sancti Spiritus virtute plasmatus est, sine Patre propterea dictus. » Hæc impius Theodorus pervertens doctrinam Apostoli in Epistola ad Hebræos de Christo Domino dicentis: *Primo quidem interpretatus est Rex justitiæ; B deinde vero etiam rex Salem, quod est Rex pacis, sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum habens, neque vivendi finem (Hebr. vii, 3).* Cum enim Apostolus de uno eodemque dicat, *sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum habens, neque vivendi finem*; impius ipse Theodorus alterum sine patre ab altero sine matre discernit. Cæterum ex sanctorum quoque Patrum doctrina ejusmodi desipientium impietas demonstratur. Sanctus enim Gregorius Nazianzi episcopus in eo sermone qui de sanctis Theophaniis, sive de Christi Nativitate inscribitur, hæc habet: « Quis eum, qui a principio est, non adoret? quis novissimum non laudet ac celebret? Solvuntur iterum tenebræ, rursum creatur lux; iterum tenebris vexatur Ægyptus, rursum Israel per columnam illuminatur. Populus qui in tenebris sedet, magnam cognitionis lucem inspiciat, vetera præterierunt, ecce facta sunt omnia nova: littera cedit, spiritus superat, umbræ prætereunt, veritas ingreditur; Melchisedech colligitur: qui sine matre erat, sine patre fit, prius quidem sine matre, post autem sine patre. Naturæ leges obvertuntur, supremum mundum impleri oportet; Christus jubet ne obsistamus. » Horum similia habet S. Proclus Constantinopolitanus episcopus in sermone suode S. Deipara. « Qui natura, inquit, impassibilis est, factus est per calamitates [Græc. per misericordiam] multis subjectus passionibus: non ex progressu factus est Deus Christus, abait! sed per misericordiam Deus factus est homo, in quem credimus; non D hominem Deificatum prædicamus, sed Deum incarnatum confitemur: ancillam suam sibi matrem delegit, qui natura sine matre est, et dispensatione sine patre. Quomodo enim ipse, juxta Pauli sententiam sine patre et sine matre est? Si purus homo, non sine matre; matrem enim habet: sin autem nudus Deus, non sine patre, Patrem quippe habet: est itaque idem ipse matris expers, ut creator; carens autem patre, ut creatura. » Sanctus etiam Augustinus in sermone de expositione Symboli hæc habet: « Credimus in Filium ejus Jesum Christum natum de Spiritu sancto, et ex Maria Virgine. Cur, infidelis, hanc nativatem perturbas? Ne credas vel solua

τὸν ποικίλῶν ἐγέννησεν; οὕτως ἠβουλήθη ὁ ὕψιστος γεννηθῆναι ταπεινός, ἵνα ἐν αὐτῷ τῇ ταπεινώσει ἐκιδεῖχεται τῆν μεγαλειότητα.»

nem, quodque manens Deus, factus est homo. Sed ciorem, creaturamque suum creatorem protulisse? humilitate magnificentiam ostenderet. »

καὶ ταῦτα μὲν οἱ ἅγιοι πατέρες. Ὅτι δὲ καὶ αἱ θεῖαι γραφαί, αἷς ἠκολούθησαν οἱ ἅγιοι πατέρες, αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ τεχθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου Μαρίας, καὶ ἐνανθρωπήσαι διδάσκουσι δῆλον ὑπάρχει. Λέγει γὰρ πρῶτον ὁ προφήτης Ἰσαΐας, « Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, » ὁ ὅστις μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Εἶτα καὶ Δαβὶδ ὁ προφήτης λέγει ἐν τῷ ἑκατοστῷ ἔκτῳ Ψαλμῷ· « Ἀπίστευτον τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἴσασατο αὐτοὺς, καὶ ἔρρύσατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφορῶν αὐτῶν. » Ἀλλὰ καὶ ὁ ἅγιος ἀπίστος Παῦλος οὕτως λέγει· « Ὅτι δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τῶν καιρῶν, ἔξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τὸς ὑπὸ νόμον ἔξαγοράσῃ, ἵνα τὴν νόθευσιν ἀπολάβωμεν. » Τούτων τοίνυν οὕτως ἔχόντων, τίς οὕτως μαίνεται, ὡς τε τολμᾶσαι εἰπεῖν, ὅτι ἄνθρωπος ἦν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, κακίνοις ἀπεστάλη ἵνα γίνηται ἐκ γυναικὸς, καὶ ὑπὸ νόμον; Οἱ ἄνθρωποι γὰρ πρὸ τῆς τοῦ λόγου σαρκώσεως ὑπὸ νόμον ἦσαν· ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεός λόγος ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μὴ ὢν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' αὐτὸς δεδωκὼς τὸν νόμον, ἀπεστάλη παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐκ γυναικὸς γενόμενος γέγονεν ὑπὸ νόμον, ἵνα ἡμᾶς τοὺς ὑπὸ νόμον ἔξαγοράσῃ, καὶ τὴν νόθευσιν ἀπολάβωμεν.

Εἰ τοίνυν, ὡς ὁ γράψας τὴν ἀσεβῆ ἐπίστατον ἐπιστολὴν, καὶ ὁ αἰρετικὸς Θεόδωρος, μαινόνται, οὐκ ἦν ἀληθῶς καὶ πυρίως υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ τεχθεὶς ἐκ γυναικὸς, πῶς ἠδυνάτο ἡμῶν νόθευσιν ἀπολάσασθαι; Πρὸς τοῦτοις περιέχεται ἐν τῇ αὐτῇ ἀσεβῇ ἐπιστολῇ, ὅτι τὸ, ἠλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τε παρ' ἀγγέλους, οὐκ ἔστι δυνατόν περὶ τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ῥηθῆναι· ὅπερ καὶ ἡμεῖς, ὡς ὀρθῶς ῥηθῆναι προτεθείκατε λέγοντες, ὅτι περὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ Θεοῦ λόγου τοῦ σαρκωθέντος τοῦτο δύναται λέγεσθαι. Ὅτι δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀσεβίαν παρὰ Θεοδώρου τοῦ αἰρετικοῦ διδάχθει; ὁ τὴν ἐπιστολὴν γράψας τὰ τοιαῦτα ἐλασφήμωσεν, φανερόν ποιήσωμεν ἐκ τῶν τῷ αὐτῷ Θεόδωρῳ εἰρημένων ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ τῷ κατὰ Ἀπολιναρίου. Ἔχει δὲ οὕτως· « Τὸν δὲ ἄνθρωπον, περὶ οὗ ταῦτα φησὶν ὁ προφήτης, σαφῶς ὁ μακάριος ὁλοῦ Παῦλος, τὸν ὑπὸ τοῦ μονογενοῦς ἐληνημένον ἄνθρωπον εἶναι· εἰρηκῶς γὰρ, ὅτι δεμαρτύρατο δὲ πού τις λέγων, — Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμησῆκε αὐτοῦ, ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν; ἠλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τε παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἰσπεφάνωσας αὐτόν, καὶ κατέστῃσας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, πάντα ὑπέταξας ἰποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, — ἐπάγει· — Τὸν δὲ βραχὺ τε παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, δεῖα τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἰσπεφάνωσας — σαφῶς δεικνύς ὅτι Ἰησοῦς ἄνθρωπος περὶ οὗ ὁ μακάριος φησὶ Δαβὶδ ἐκπληττόμενος ὅτι ἡ θεία φύσις ἦν ἔσχε τότε αὐτοῦ ποιῆσθαι μνήμην (sic)· καὶ διὰ καὶ ἐπισκέψῃσας ἠλώσασα οἰκίας· βραχὺ μὲν τε παρὰ τοὺς ἀγγέλους πῶς ἠλάττωσαι (sic) τὸ γένεσθαι ποιῆσαι θανάτου,

A hominem esse qui natus est, vel si Deus homo erat, deinceps nasci voluisse : nam quemadmodum ipse voluit, sic natus est. Illud potius mirare, quod Verbum caro factum est, et non est conversum in car- quid mirare, eam quæ genuit proprium genuisse fa- Sic voluit Altissimus humilis nasci, ut suam in ipsa

Et hæc quidem a SS. Patribus disputantur. Sed haud perspicuum est minus divinas Litteras, quas so- cuti sunt sancti Ecclesiae Patres idipsum docere, ni- mirum Deum Verbum incarnatum, et ex sancta Ma- ria Virgine natum, et hominem factum esse. Ac primo Isaias propheta : *Ecce, inquit, Virgo concipiet, et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel, quod est interpretatum, Nobiscum Deus.* Rursus B David propheta psalmo centesimo sexto canit : *Missit Verbum suum, et sanavit eos, et eripuit eos de interitionibus eorum.* Apostolus pariter Paulus : *Quando autem, inquit, venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus.* Quæ cum ita se habeant, quis adeo desipiet, ut dicere audeat hominem quempiam in cælis fuisse, ipsumque missum esse, ut ex muliere atque sub lege nasceretur? Etenim homines quidem ante Incarnationem sub lege erant; at ipse Deus Verbum unigenitus Dei Filius, qui non subjiciebatur legi, sed erat ipse legislator, missus est a Patre, et factus ex muliere, factus est sub lege, ut nos, qui sub lege eramus, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus.

Si itaque is qui ex muliere natus est, vere excel- lenterque non foret Dei Filius, quemadmodum impia illius epistolæ scriptor hæreticusque Theodorus inepte contendunt, quomodo potuisset nobis filiorum adoptionem elargiri? Præterea in execrabili ea epi- stola continetur illud psalmi, *minuisti eum paulo minus ab angelis*, minime affirmari posse de Unigeniti divinitate dictum esse, quod vos, ceu catholice pronuntiatum pariter proposuistis, aientes homini, non autem Verbo incarnato id tribui posse. Hanc autem similiter impietatem ab hæretico Theodoro edoctum epistolæ scriptorem ejusmodi protulisse blasphemiam, perspicuum a nobis fiet ex iis quæ ipsemet Theodorus disse- rit in quarto adversus Apollinarium libro. D *Hominem, inquit, de quo propheta loquitur, manifeste beatus indicat Paulus, eum esse qui ab Unigenito assumptus est; inquit [Græc. cum enim dixisset] testimonium de ipso esse prolaturum ab eo qui dixit (Psal. viii, 6 seq.): Quid est homo quod memor es ejus, aut filii hominis, quia consideras eum? Minuisti eum paulo minus ab angelis; gloria et honore coronasti eum, et constituisti eum super opera manuum tuarum; omnia subjecisti sub pedibus ejus, sic pergit (Hebr. ii, 9) : Minoratum vero paulo minus ab angelis videmus Jesum propter passionem mortis, gloria et honore coronatum : evidenter declarans Jesum eum hominem esse de quo sanctus loquitur David stupore affectus, quod divinx quam habebat naturæ ibi mentio facta esset; et quod propria ipsu dignatus esset visitatione : mi-*

δόξη δὲ αὐτὸν καὶ τιμῇ πάσῃ περιβαλεῖν ὥστε καὶ κύριον ἀποφῆναι τῶν ἀπάντων διὰ τῆς πρὸς ἑαυτὸν συναφείας. » Καὶ πάλιν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ὀγδόου ψαλμοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ῥητοῦ ὁ αὐτὸς ἀσεβὴς Θεόδωρος οὕτω λέγει· « Διὰ τοῦτο τοῖσιν τὴν μὲν διαφοράν τῷ τε Θεοῦ λόγον, καὶ τοῦ ἀναληφθέντος ἀνθρώπου, τοσαύτην ἡμῖν δείκνυσιν ὁ ψαλμὸς· διερρημένα δὲ ταῦτα ἐν τῇ καινῇ διαθήκῃ εὐρίσκονται, τοῦ μὲν κυρίου ἐφ' ἑαυτὸν λαμβάνοντος τὰ πρότερα τοῦ ψαλμοῦ, ἐν οἷς ποιητὴν τε αὐτὸν εἶναι φησι τῆς κτίσεως, καὶ ἐκπληρῆσαι ἔχειν ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ τεθαυμαστώσθαι ἐν πάσῃ τῇ γῆ· τοῦ δὲ ἀποστόλου τὰ δεύτερα τὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς τοσαύτης εὐεργεσίας καταξιωθέντος ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ λαμβάνοντος, πῶς οὐ πρόδηλον ὅτι ἕτερον μὲν ἡμᾶς ἡθεὶα γραφῇ διδάσκει σαφῶς εἶναι τὸν Θεὸν λόγον, ἕτερον δὲ τὸν ἀνθρώπον; πολλὰν τε αὐτῶν οὖσαν δείκνυσιν ἡμεῖς τὴν διαφάν. Ὁ μὲν γὰρ μνημονεύει, ὁ δὲ τῆς μνήμης καταξιούται· καὶ ὁ μὲν ἐπισκέπτεται, ὁ δὲ καὶ ταύτης καταξιούμενος μακαρίζεται· καὶ ὁ μὲν εὐεργετῶν ἐλαττοὶ βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους, ὁ δὲ εὐεργεταῖται καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐλαττώσει· καὶ ὁ μὲν δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανοῖ, ὁ δὲ στεφανοῦται, καὶ ἐπὶ τούτοις μακαρίζεται· καὶ ὁ μὲν κατίστανεν αὐτὸν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ κατηξιώθη τοῦ δεσπόζειν τούτων, ὧν πρότερον οὐκ εἶχεν τὴν ἐξουσίαν. »

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἀσεβὴς Θεόδωρος, καὶ ἡ μυστρά ἐκείνη ἐπιστολὴ βλασφημοῦσι φανερώς λέγοντες ἄλλον εἶναι τὸν Θεὸν λόγον, καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν, οἷς καὶ ὑμεῖς ἀκολουθοῦντες γυρογραφίκατε, ὅτι τὸ, « ἡλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους, » περὶ ἀνθρώπου, καὶ οὐ περὶ τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ λόγον εἰρηται· καὶ τοι ἐχρῶν ὑμᾶς νοεῖν, ὅτι πᾶς ἀνθρώπος ἐλάττων ἐστὶν τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ τοῦτο εἰρηται διὰ τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Θεὸς γὰρ ὧν ἡξίωσεν ἀνθρώπος γενέσθαι τῇ ἡμετέρα συναγκαθαίνων ἀσθενείᾳ· ὅπερ καὶ ὁ ἀπίστολος ἡμᾶς διδάσκει λέγων, « τὸν δὲ βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους ἐλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἰσταρανωμένων. » Εἰ τοίνυν, ὡς ὑμεῖς λέγετε, ἄλλος ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους ἐλαττωμένος, καὶ ἄλλος ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος ὁ μὴ ἐλαττωθεῖς, ἀναμφιβόλως ὁ Χριστὸς ψυλοῦς ἐστὶν ἀνθρώπος ὁ τὸ πάθος ὑπομείνας, ὥστε καθ' ὑμᾶς καὶ τὸν ἀπὸστολον ψευδεσθαι λέγοντα, « Εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἰσταύρωσαν. » Τίς γὰρ ἐστὶν ὁ κύριος τῆς δόξης, εἰ μὴ ὁ Θεὸς λόγος ὁ σαρκωθείς, ὃν οἱ Ἰουδαῖοι Θεὸν εἶναι ἀγνοῦντες ἔλεγον, « Διατί σὺ ἀνθρώπος ὧν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν; » Ὅπερ καὶ ὁ ὑμέτερος διδάσκαλος διὰ τῆς πονηρᾶς ταύτης ἑρμηνείας τοῖς Ἰουδαίοις μέλλον ἀκολουθήσας, κατέναντι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησεν.

Πρὸς δὲ βεβαίωσιν τῶν ὑμετέρων λόγων προσεθήκατε τοῖς κεφαλαίοις ὑμῶν λέγοντες τὸ εἰρημένον παρὰ τοῦ ἀποστόλου ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφῇ δούλου λαβῶν· συναξένον τῇ ὑμετέρα ἑρμηνείᾳ, καὶ μὴ περὶ τοῦ Θεοῦ λόγον σαρκωθέντος, ἀλλὰ περὶ ἀνθρώπου μόνον εἰρησθαι. Ἀλλὰ εἰ καὶ ὑμεῖς τῇ τῶν αἰρετικῶν καὶ ἐν τούτῳ ἀκολουθοῦντες πλάνῃ, περὶ ἀνθρώπου αὐτὸν ἀπὸστολον εἰρηκίνα διαβεβαιωσθαι, ὅτι ἐκένωσεν

*Minoratum vero paulo minus ab angelis, quia mortem erat gustaturus, gloria porro et honore circumdari, ita ut Dominus etiam constitueretur universorum, ob suam cum ipso conjunctionem. Et iterum in expositione octavi psalmi de eodem prolata impius idem Theodorus hæc habet: « Ideo ergo differentiam quidem Dei Verbi, et ab ipso recepti hominis tantam nobis ostendit hic psalmus. Divisa vero hæc in Novo Testamento reperiuntur, Domino quidem in se accipiente primordia psalmi, in quibus factorem eum dicit esse creaturæ, et elevatam habere super caelos magnificentiam, et mirificari in omni terra. Apostolo autem reliqua, quæ de homine sunt, qui beneficium meritæ est, de Jesu accipiente, quomodo non manifestum, quod alterum quidem divina Scriptura docet evidenter esse Deum Verbum, alterum vero hominem? et multam eorum nobis esse ostendit differentiam. Nam iste quidem memorat, ille autem memoriam commeteretur; iste quidem visitat, alter autem visitationem eam commeteretur, beatusque dicitur; et iste quidem beneficium dando minuit paulo minus ab angelis, ille autem et per talem minutionem beneficium accipit; et iste quidem gloria et honore coronat, alter autem coronatur, et propterea beatus dicitur; et iste quidem constituit ipsum super omnia opera manuum ejus, omniaque subjecit sub pedibus ejus, alter autem meritæ est dominari eis quorum antea non habebat potestatem. » Hactenus impius Theodorus, similiter atque execrabilis epistola blasphemant aperte alium Dei Verbum esse, alium vero Christum; quos vos secuti, pariter scripsistis locum illum, *Minuisti eum paulo minus ab angelis*, de homine, minime autem de Deo Verbo incarnato esse prolatum. Oportebat autem, ut intelligeretis omnem hominem angelis esse minorem, sed id de unigenito Deo Verbo dictum esse, qui Deus existens dignatus est homo fieri, nostram sibi conjungens infirmitatem, quod docet ipse Apostolus dicens: *Minoratum paulo minus ab angelis videmus Jesum per passionem mortis, gloria et honore coronatum*. Si itaque, ut vestra est sententia, alius est Jesus paulo minus ab angelis minoratus, alius autem Deus Verbum non minoratum, procul dubio purus homo est, qui passionem sustinuit, Christus, mendaxque adeo fit a vobis Apostolus dicens: *Si cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent* (I-Cor. ii, 8). Quis enim Dominus est gloria nisi Deus Verbum incarnatum, quem Judæi Deum esse negantes increpabant: *Cur tu homo cum sis, facis te ipsum Deum* (Joan. x, 33)? Quod ipsum etiam præceptor vester Judæos impia ea interpretatione secutus, pariter commentus est.*

Ut vero sententias prædictas argumentis confirmaretis, dictum illud Apostoli capitibus vestris proposuistis: *Qui cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum formam servi accipiens* (Philip. ii, 7). egregie cum expositione vestra convenire, ac non de Verbo Deo incarnato, sed de puro homine solum ibi esse sermonem. Ac quanquam vos circa id etiam sectati hæreticorum errorem, de bonum contendatis

ἑαυτὸν, ὁμῶς πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις δηλὸν ἔστιν, ὁ ἀπόστολος αὐτὸν τὸν Θεὸν λόγον ἑαυτὸν κενώσαι φησιν, ἐπειδὴ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, τουτέστιν ἐν τῇ θείᾳ φύσει, ἤξιώσεν μορφῇ δούλου λαβεῖν· ἡ δὲ μορφή τοῦ δούλου τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν σημαίνει, ἣν ἐν τῇ γαστρὶ τῆς παρθένου, καὶ ἐξ ἀκτῆς τῆ ἰδία ὑποστάσεως ὁ Θεὸς λόγος ἦνωσεν. Καὶ οὐ προδιαπλασθέντι ἀνθρώπῳ ἠνώθη, καθάπερ ἡ Nestορίου καὶ Θεοδώρου παραδέδωκεν ἀσέβεια τῆς ἀκολουθοῦσιν αὐτοῖς. Nestόριος μὲν γὰρ λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς λόγος συντῆν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐκ Μαρίας τεχθέντι. Θεόδωρος δὲ λέγει [ὅτι] ἐνθὺν ὡς εἰκὸς τῷ τεχθέντι.

Idem autem, quod ei ex Maria edito inerat, ut simile, pronuntiavit.

Ὅτι δὲ περὶ τοῦ Θεοῦ λόγου τοῦ σαρκωθέντος εἴρηται τὸ, « ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, » καὶ « ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφῇ δούλου λαβών, » καὶ ἐξ ἄλλων ἱεραμάτων τοῦ ἀποστόλου διδασκόμεθα οὕτω λέγοντος· « Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὢν, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχίᾳ πλουτήσωμεν. Ὅτις τοίνυν τοῖ μισοὶ λέγει, ὅτι ἀνθρώπος πλούσιος ἦν, καὶ ἐπτώχευσεν, ἵνα ἡμᾶς τλουτήσῃ; Ἐπειδὴ δὲ λέγετε, ὅτι εἴ τις εἶπῃ περὶ τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ λόγου τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅτι αὐτὸς ἠλαττώθη, ἢ ἐκενώθη, τροπὴν τῆς θείας φύσεως καὶ κατὰ τὴν Ἀπολιναρίου ἀσέβειαν, ἢ καθήκην εἰσάγει τὴν θεότητα κατὰ τὴν Ἀρειοῦ μαριαν, ἀρμόζει πρὸς ὑμᾶς τὸν εὐαγγελικὸν ἐκεῖνον λόγον εἰπεῖν· « Πλανῶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μὴδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἐπιστάμενοι. » Τί γὰρ εἰπεῖν ἔχετε περὶ τοῦ ῥιθίντος ὑπὸ τοῦ κυρίου ὅτι οὐδέ τις ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ; ἢ μὴ ἀνθρώπων λέγετε καταβεβηκέναι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; ἀλλὰ πρόβηλον ὅτι αὐτὸς ὁ Θεὸς λόγος ἐκένωσεν ἑαυτὸν ἐν τῶν οὐρανῶν κατελθών, καὶ σαρκωθείς ἀπὸ τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ ἐνανθρωπήσας, καὶ τεχθεὶς ἐξ αὐτῆς, καὶ ὁ καταθεὶς αὐτὸς ἔστιν καὶ ὁ ἀκαθάς, καὶ αὐτοῦ λέγεται ἡ ἐλάττωσις, καὶ ἡ κένωσις διὰ τὴν κατάβασιν.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ τόπῳ εἶπεν ὁ κύριος ἐν τοῖς εὐαγγελίοις, « ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν, » μὴ ἄρα ἄνθρωπὸν τινα περὶ αὐτοῦ ταῦτα εἰρηκέναι νομίζετε, καὶ οὐχὶ τὸν Θεὸν λόγον τὸν ἐνανθρωπήσαντα; ἀλλὰ φανερόν ἐστιν, ὅτι ὁ εἰπὼν, « ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν, » αὐτὸς εἶπεν, « ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἴσμεν. » Ἄλλ' ἐν μὲν τῷ εἰπεῖν, « ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἴσμεν, » τὴν ἰσότητα, ἣν αὐτὸς ἔχει πρὸς τὸν πατέρα κατὰ τὴν θείαν φύσιν δηλοῖ. Ἐν δὲ τῷ λέγειν τὸν αὐτὸν, « ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν, » τὴν δι' ἡμᾶς εἰκονομικῶς γενομένην ἐλάττωσιν δηλοῖ. Ἐκείτερον δὲ, καὶ ἡ ἰσότης καὶ ἡ ἐλάττωσις, περὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τουτέστιν τοῦ Θεοῦ λόγου τοῦ σαρκωθέντος, λέγεται.

Καὶ Ἀρειοὶ μὲν πονηρᾶ διανοίᾳ ἐκ τῶν ταπεινῶν ῥημάτων ὁμοούσιον εἶναι τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἀρνούσιναι, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάττωα αὐτὸν εἶναι διαβεβαιούσιναι· ἡμεῖς δὲ μὴ θίλοντες περὶ τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ λόγου τὰ ταπεινὰ δέξασθαι, ἄλλο πρόσωπον τῇ τριάδι εἰσάγετε κατὰ τὸν Θεόδωρον καὶ Nestορίου δυσσέβειαν. Ἄλλ' ἡμεῖς καὶ

A locutum esse Apostolum dicentem, quod semetipsum exinanivit, nihilo tamen secius exploratum catholicis omnibus est, Apostolum de ipso Deo Verbo sui ipsius exinanitionem docere, quoniam cum in forma Dei esset, in divina scilicet natura, dignatus est formam servi accipere: forma porro servi humanam naturam significat, quam ex Virgineo utero atque ex propria subsistentia Deus Verbum sibi perfecit: et non prius plasmato homini extrinsecus adjecit, quem admodum impia Nestorii Theodorique disciplina traditum est. Inquit enim Nestorius Deum Verbum esse simul cum eo homine qui ex Maria editus est: Theo-

B Quod autem de Deo Verbo incarnato dictum sit illud « Minuisti eum paulo minus ab angelis, » atque, « Exinanivit semetipsum formam servi accipiens, » alio Apostoli loco docemur de ipso dicentis: « Cognoscite gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam cum dives esset, propter nos egenus factus est, ut nos ejus inopia divites essemus (II Cor. viii, 9). » Quis autem dicere audeat hominem divitem fuisse, et egenum factum esse, ut nos locupletaret? Cumque rursus dicatis eum qui de incarnato Deo Verbo, unigenitoque Dei Filio affirmet minoratum esse ipsum atque exinanitum, conversionem divinitæ naturæ inducere juxta Apollinarii impietatem, vel secundum Arii errorem divinitatem passibilem facere, egregia adversus vos quadrat evangelica sententia dicens: **C Erratis, nescientes Scripturas neque virtutem Dei** (Matth. xii, 2.). Quid enim vobis supererit, ut dicatis, de eo quod dictum est a Domino, *Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo, Filius hominis, qui est in cælo* (Joan. iii, 13)? Non hominem dicit de cælo descendisse, sed evidentissime astruit Deum Verbum eum esse qui semetipsum exinanivit, qui descendit de cælo, et incarnatus est ex sancta Deipara semperque virgine Maria, et homo factus est, et ex ipsa natus, et is qui descendit ille idem est qui ascendit, cui ob descensionem exinanitio minoratioque tribuntur.

D Dicente etiam alibi quoque Domino in Evangelius: *Pater major me est* (Joan. xiv, 28), ne cogitatis ibi hominem quempiam, non autem Deum hominem factum eo modo de se fuisse locutum. Evidentissimum quippe est eundem ipsum qui dixit, *Pater major me est*, dixisse pariter, *Ego et Pater unum sumus* (Ibidem, x, 30). Quo enim loco ait, *Ego et Pater unum sumus*, æqualitatem divinitæ naturæ, quam cum Patre habet, designat: quo autem illud, *Pater major me est*, profert, minorationem suam propter nos, sua dispensatione, factam ostendit. Utrumque scilicet, æqualitas atque minoratio, de uno atque eodem Domino nostro Jesu Christo, hoc est de incarnato Dei Verbo, dictum est.

Atque Ariani quidem erronea opinione ex ejusmodi loquendi demissis modis Filium Patri consubstantiali esse inficiantur, aiuntque propterea esse ipsum Patre minorem: vos autem fateri renuentes, humilia hæc dicta de incarnato Dei Verbo esse intelligenda, novam invehitis in Trinitate personam,

τὰ ὑψηλά, καὶ τὰ ταπεινά περὶ ἐνός, καὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ Ἀ λόγου τοῦ σαρκωθέντος, τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγοντες, οὔτε σύγχυσιν, οὔτε διαιρέσιν τῶν φύσεων εἰσάγομεν, ἐξ ὧν τὴν μίαν σύνθετον ὑπόστασιν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁμολογοῦμεν, ὅτι τε δεύτερον πρόσωπον ἐπεισάγομεν τῇ ἁγίᾳ τριάδι.

Ὅτι δὲ περὶ τοῦ μονογενοῦς Θεοῦ Λόγου σαρκωθέντος καθὰ προεῖρηται τὸ, « Ἠλαττώσας αὐτὸν βραχὺ τε παρ' ἀγγέλους ἰ γέγραπται, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας, οἱ τὰς ἁγίας γραφὰς ἐρμηνεύσαντες, ἰδιδάξαν ἡμᾶς. Καὶ ὁ ἐν ἁγίῳ μὲν Κύριλλος ἐν τῇ πρὸς τὴν Βασιλίδαν ἐπιστολῇ οὕτως εἶπεν· « Πῶς οὖν ἡλαττώται πηρὰ τοὺς ἀγγέλους ὁ παρ' αὐτῶν προσκυνούμενος; ἀλλὰ εἶσι σαφὴς ἡ πρόφασις. Καλεῖταιτο [F. κατεῖχτο] γὰρ ἐν τοῖς τῆς ἀνθρωπότητος μέτροις· καὶ τὴν ἀποθνήσκον πεφυκός· σῶμα λαβὼν, ἴδιον τε αὐτὸ ποιησάμενος, ἐν αὐτῷ πέποιθε· ἐκὼν, καὶ ταῖς ἀνωτάτω δόξαις στεφανούται διὰ τὸ πάθος, ὡς δι' αὐτοῦ καταργήσας τὸν θάνατον, καὶ ἀπρακτον ἀποφάσας τὴν φθορὰν· ἅτε δὴ καὶ ὑπάρχων ἀφάρτασια καὶ ζωῆ. Ὅτι ἂν οὖν Ἰησοῦν ὀνομάξῃ, καὶ ἡλαττώσθαι λέγοι παρὰ τοὺς ἀγγέλους αὐτὸν, οὐκ ἀνθρωπον ἀνά μέρος καὶ ἰδικῶς, ἀλλ' αὐτὸν νοοῦμεν τὸν μονογενῆ παραχωρούμενα τὸ προὔχειν ὀικονομικῶς τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις, ὅτι κατὰ ἀλήθειαν γίνονται ἄνθρωπος ὁ τῆς ἐκείνων ὑπεροχῆς ἠττώμενος· τὰ δὲ τῆς ὑπεροχῆς τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις, ὅτι καὶ εἴω σαρκὸς καὶ τοῦ τεθνήαι κρείττους εἶσιν, γεγονότος ἐν τούτοις τοῦ υἱοῦ διὰ τὴν ἐκούσιον κένωσιν. Ἄλλ' ὁ βραχὺ παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένος διὰ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος μέτρον ἐν ὑπεροχῇ θεότητος ὧν προσκυνεῖται παρ' αὐτῶν, καὶ ἐνδρῦται θώκοις οὐς περιεστᾶσιν ἐκείνοι δοξολογοῦντες ἅσι, καὶ τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἰνομάζοντες κύριον. » Ὅτι δὲ καὶ ἡ κένωσις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ λόγου σαρκωθέντος ἐστίν, ὁ αὐτὸς ἐν ἁγίῳ Κύριλλοις ἐν τοῖς πρὸς τὰς ἀντιρρήσεις Θεοδοῦτου γραφεῖσιν, ἄς ἐποσέσαστο ὁ αὐτὸς Θεοδώριτος κατὰ τοῦ τετάρτου αὐτοῦ κεφαλαίου οὕτως λέγει· « Ὅτι μὲν σμικρὰ τῷ ἐκ τοῦ Θεοῦ φύντι λόγῳ πάντα ἐστὶ τὰ ἀνθρώπινα φαῖν ἂν ὄκνου δίχα παντός. Ζητῶ δὲ τὴν κένωσιν τίνος ἂν γενέσθαι νοοῖτο· καὶ τίς ὁ τοῦτο παθῶν ἐκούσιως. Εἰ μὲν γὰρ, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἡ τοῦ δούλου μορφή, ἥτοι τὸ ἐκ σπέρματος Λαβίδ, πῶς ἡ τίνα κενῶνται τρόπον εἰ προσελήθη παρὰ Θεοῦ; Εἰ δὲ αὐτὸς ὁ ἐν μορφῇ καὶ ἰσότητι τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός ὑπάρχων λόγος, ἑαυτὸν κενῶσαι λέγεται, πῶς δὴ πάλιν ἡ τίνα τρόπον κενῶνται, εἰ παραιτοῖτο τὴν κένωσιν; κένωσις δὲ τῷ Θεῷ λόγῳ παθεῖν οὐκ εἰδότε τὴν τροπὴν, τὸ δράσαι τι καὶ εἰπεῖν τῶν ἀνθρωπίνων διὰ τὴν πρὸς σάρκα σύνθετον οἰκονομικήν. » Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ἐν ἁγίῳ Κύριλλοις ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ κατὰ Νεστοριανῶν οὕτως λέγει· « Ἄρ' οὖν ὁ θεσπίσιος Παῦλος περὶ ἀνάνικης (sic) τοὺς ἡγιασμένους διὰ τῆς πίστεως ἐναργέστατα λέγων περὶ τοῦ μονογενοῦς, ὅτι πλούσιος ὧν ἐπτώχευσεν δι' ἡμᾶς; μὴ γένοιτο· ἀληθεύει γὰρ πάντως τῆς ἀληθείας ὁ κήρυξ. Ἄλλὰ γὰρ τίς ὁ πλούσιός ἐστιν, καὶ τίνα τρόπον ἐπτώχευσεν; βυσαυκίζτω καὶ νῦν ὁ λόγος ἡμῖν. Εἰ μὲν γὰρ, καθὰ καὶ φησὶν καὶ λέγειν αὐτοὶ τεθαρσθήκασιν, ἄνθρωπος ἀνελήθη παρὰ τοῦ Θεοῦ, πῶς ἐπτώχευσεν ὁ ἀνελήθησις καὶ τοῖς ὑπὲρ φύσιν ἁξιώμασιν ἐκλαμπρυνόμενος; Δεδόξασται γὰρ, ἢ εἰ μὴ τοῦτο ἐστίν ἀληθές, δια-

Theodori Nestoriique probantes impietatem nos vero humiles, haud secus atque sublimes sententias de uno eodemque Deo Verbo incarnato, ac Domino nostro Jesu Christo exponentes, confusionem divisionemque pariter vitamus naturarum, ex quibus unicam Dei ac Domini nostri Jesu Christi constituti subsistentiam confitemur, neque quartam inducimus personam sanctæ Trinitati.

Verum sancti quoque Patres, atque Ecclesie doctores, sacras exponentes litteras, eum locum: « Minuisti enim paulo minus ab angelis: » juxta ea quæ superius disputata sunt de unigenito Deo Verbo incarnato dictum esse docuerunt. Sanctus enim Cyrillus in epistola ad Basilidem hæc habet: « Quomodo igitur angelis est minoratus, qui ab ipsis adoratur? Sed evidens est hæc causa. Sedet enim in humanitatis conditione, et corpore mortali quod assumpserat, sibique fecerat proprium: in eo volens passus est, et suprema gloria propter passionem coronatur, quod per ipsam aboleverit mortem, et sustulerit corruptionem, existens ipse vita et incorruptio. Quando itaque Jesum nominat, et ipsum angelis esse minoratum dicit, non ibi hominem seorsim et singulariter acceptum intelligimus, sed ipsum Filium Dei unigenitum secundum dispensationem sanctis angelis dignitate cedentem, quia secundum veritatem factus est homo, qui ab eorum eminentia est minoratus. Sublimitas enim sanctorum angelorum est extra carnem esse mortique minime subjici, quam ipse voluntaria exinanitione suscepit; et qui parum ab angelis minuitur, propter humanitatis scilicet conditionem, in sublimitate Deitatis existens ab ipsis adoratur, et in thronis sedet, circa quos stant angeli, glorificantes semper, ipsumque Dominum virtutum incessanter proclamantes. » De eadem rursus sua exinanitione ad incarnatum Deum Verbum pertinente constat ex eodem Cyrillo in libro adversus confutationes Theodoretii, quas ipse fecit contra quartum ejus capitulum. « Quod parva, inquit, sint omnia humana Verbo ex Deo nato absque mora quin hæream dixero. Quæro autem cujusdam esse putetur exinanitio, et quis hanc voluntarie tulerit. Itaque, si, quemadmodum alii dicunt, forma servi, aut quod est ex semine David; quomodo vel quod [Supp. pacto], quæso, exinanitum est, si a Deo assumptum est? Si autem ipsum Verbum, quod in forma et æqualitate Dei Patris existit, se ipsum exinanivisse dicitur; quomodo, vel quo pacto exinanitum est, si refutavit exinanitionem? Exinanitio autem Deo Verbo versionem pati nescio est facere ac dicere quiddam humanum propter dispensativum ad carnem conventum. » Iterum sanctus Cyrillus in eodem libro contra Nestorianos hæc habet: « Nunquid igitur divinus Paulus fide sanctificatos seduxit, perspicue de Unigenito dicens: Cum esset dives, egenus propter nos effectus est? Absit. Vera namque omnino loquitur Veritatis præco. Quis enim est dives, et quomodo factus est egenus? Si quidem, quemadmodum sentire ac proloqui ausi sunt quidam, homo assumptum est a Deo, quomodo pauper factus est derogabitur * is qui assumptus est, digni-

οέβληται παρ' αὐτῶν ἢ ἀν' ἡλπίς ὡς κατακομίσασα Ἀ
πρὸς τὸ μείον, καὶ πρὸς γὰρ τὸ δυσκολέστερον τὸ τῆς ἀν-
θρωπότητος μίτρον. Ἄλλ' ὡς φρονεῖν ἀπηχίς. Οὐκ οὖν
οὐκ ἐπιτάχυσεν ὁ ἀναληφθεὶς λείπεται τοῖνον εἰπεῖν, ὅτι
ἔγινεν ἐν πτωχείᾳ τῆ καθ' ἡμᾶς ὁ πλοῦσιος ὡς Θεός. »

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἐν τῷ
λόγῳ τῷ περὶ τῶν θεοφανῶν οὕτω λέγει· « Προελθὼν δὲ
Θεὸς μετὰ τῆς προσλήψεως, ἐν ἐκ δύο τῶν ἐναντιῶν
σαρκὸς καὶ πνεύματος, ὧν τὸ μὲν ἐθίωσε, τὸ δὲ ἐθειώθη.
Ὡ τῆς καινῆς μίξεως, ὡ τῆς παραδόξου κράσεως. Ὁ ὧν
γινώσκται, καὶ ὁ ἄκτιστος κτίσεται, καὶ ὁ ἀχώρητος χωρεῖ-
ται διὰ μίσης ψυχῆς νοεῖρας μεσετεουσῆς θεότητι καὶ
σαρκὸς παχύτατι, καὶ ὁ πλουτιῶν πτωχεύει· πτωχεύει
γὰρ τὴν ἐμὴν κάθαρσιν, ἐν ἐγὼ πλουτήσω τὴν αὐτοῦ
θεότητα. καὶ ὁ πλήρης κενούται· κενούται γὰρ τῆς αὐτοῦ
δόξης ἐπὶ μικρὸν, ἐν ἐγὼ τῆς ἐκείνου μεταλάβω πληρώ-
σιως. »

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Ἀθανάσιος ἐρμηνεύων τὰ τοῦ
ἐπιστολίου βιβλίου λέγοντος, « ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων
ἐκένωσεν ἑαυτὸν, μορφὴν δούλου λαβὼν, » οὕτως λέγει·
« Τί τοῦτου λευκότερον καὶ ἀποδεικτικώτερον γίνοντο ἂν;
τὸ γὰρ ἐξ ἐλαττώων βελτίων γέγονεν, ἀλλὰ μᾶλλον Θεὸς
ὑπάρχων, τοῦ δούλου μορφὴν ἔλαβεν, καὶ ἐν τῷ λαβεῖν
οὐκ ἐβελτιώθη, ἀλλ' ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν. » Καὶ μετ' ὀλίγον·
« Τί δὲ τοῦτο ἴσται, ἢ τὸν ἐν μορφῇ Θεοῦ ὄντα, καὶ ἐν-
φαντοῦς πατρός υἱὸν ταπεινώσαι ἑαυτὸν, καὶ δούλον ἀνθ'
ἐμῶν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν γενέσθαι; » Καὶ μετ' ὀλίγον· « Ὁ γὰρ
λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ λέγεται ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀνθρωπος
ἔξ οὐρανοῦ, καὶ ἐπουράνιος, διὰ τὸ ἐξ οὐρανοῦ καταβε-
βῆται τὸν λόγον. »

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ὁ ἐπίσκοπος Νύσσης
κατὰ Εὐνομίου ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ οὕτως λέγει· « Ταῦτα
περὶ τὸν ἐσταυρωμένον ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν· καὶ διὰ
τοῦτο ὑπερυψούμεν κατὰ τὸ ἡμέτερον τῆς δυνάμεως
μίτρον οὐκ ἀπολόγοιμεν, ὅτι ὁ μηδενὶ χωρητὸς διὰ τὴν
ἄφραστον αὐτοῦ καὶ ἀπρόσιτον μεγαλειότητα, πλὴν ἑαυτῷ
καὶ τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ, οὗτος καὶ πρὸς
κοινωνίαν τῆς ἀσθενείας ἡμῶν καταλθεῖν ἠδυνήθη· οἱ δὲ
ταῦτα ἀπόδειξεν τῆς κατὰ τὴν φύσιν ἀλλοτριότητος τοῦ
Υἱοῦ πρὸς τὸν Πατέρα ποιούντων, τὸ διὰ σαρκὸς καὶ
σταυροῦ φανερωθῆναι τὸν Κύριον· ὡς τῆς μὲν τοῦ Πατρὸς
φύσεως καθαρῶς ἐν ἀπαθείᾳ διαμενούσης, καὶ μηδενὶ
τρόπῳ τὴν πρὸς τὸ πλῆθος κοινωνίαν ἀναδέξασθαι δυνά-
μινας. τοῦ δὲ Υἱοῦ διὰ τὸ πρὸς τὸ ταπεινώτερον παρηλ-
λίχθαι τὴν φύσιν, πρὸς σαρκὸς τε καὶ θανάτου πείραν
οὐκ ἀδυνατούτος εἶθαι. » Καὶ μετ' ἕτερα· « Διὰ τοῦτο γὰρ
καὶ τοῦ Κυρίου τῆς δόξης ὁ σταυρὸς λέγεται, καὶ πάσα
γνώσις ἐξομολογείται, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς
δόξην Θεοῦ Πατρὸς. Εἰ δὲ χρῆ καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν
αὐτὴν διελεῖν τρόπον, σκεψόμεθα τί τὸ ἀποθνήσκον, καὶ τί
τὸ καταλύον τὸν θάνατον, καὶ τί τὸ ἀνακαινούμενον, καὶ
τί τὸ κινούμενον· κενούται μὲν γὰρ ἡ θεότης, ἵνα χωρητὴ
τῆ ἀνθρωπίνῃ γένηται φύσει· ἀνακαινούται δὲ τὸ ἀνθρώ-
πινον διὰ τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀνακράσεως θεῖον γινόμενον. »

καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν ἁγίων πατέρων

atibus super naturam effulgens? nam glorificatus est;
vel si hoc nequaquam verum est, ab eis assumptioni
quod [F. leg., obtreclatum est ab eis assumptioni
quasi] eum ad ignobiliorem atque minorem deduxerit
humanitatis mensuram : id porro absurdum est cogi-
tare. Non igitur egenus factus est assumptus : reli-
quum est ergo ut dicamus in paupertate nostra factum
esse eum qui, tanquam Deus, dives erat. »

Similiter S. Gregorius Theologus in sermone de
Christi Natali hæc habet : « Progressus autem Deus
cum humanitate, unum ex duobus inter se contrariis,
carne nimirum et spiritu, quorum alterum deificavit,
alterum deificatum est. O novam mixtionem! o ad-
mirandam temperationem! Qui est, fit; qui creatus
non est, creatur; qui nullo loco contineri potest, per
interventum animæ spiritualis inter divinitatem et
carnis crassitiam medius continetur. Qui ἰocuples
alios ditat, paupertate afficitur : carnis enim meæ
paupertatem sumit, ut ego divinitatis illius divitias
consequar. Et qui plenus est, exinanitur : sua enim
gloria ad breve tempus exinanitur, ut ego plenitudinis
ipsius particeps efficiar. »

Sed sanctus etiam Athanasius exponens ea Apo-
stoli verba : Qui cum in forma Dei esset, exinanivit
semetipsum, formam servi accipiens : hæc scribit :
« Quid hoc clarius aut probatius esse poterit? Non
enim ex deteriore melior factus est, sed potius, cum
Deus esset, servi speciem assumpsit; neque in assu-
mendo melioratus est, sed humiliavit semetipsum. »
Et post pauca : « Quid hoc est autem, quam eum,
qui in forma Dei esset nobilisque Patris Filius,
humiliasse semetipsum, et servum pro nobis factum
esse? » Rursusque post pauca : « Verbum enim caro
factum est, diciturque propterea hic homo de cælo
et cælestis, quia Verbum ipsum de cælo descendit. »

Sanctus pariter Gregorius Nyssenus in tertio ad-
versus Eunomium libro disserit in hunc modum :
« Hæc ipsi de Crucifixo credidimus : itaque juxta
propriæ virtutis mensuram ipsum extollere non ces-
samus : quod scilicet ob ineffabilem, inaccessibleem-
que magnificentiam suam indivisus a Patre etiam, et
a Spiritu sancto ad nostræ infirmitatis communio-
nem advenire potuerit : illi autem, id argumentum
esse natura extraneitatis Filii a Patre constituunt :
apparuisse nimirum aientes Dominum per carnem et
cruce[m], ita ut paterna natura in impassibilitate per-
manente, nullaque ratione passionis communionem
suscipere potenti, Filius, transformatus in humili-
orem naturam, per carnem et mortem minime incapax
passionis advenerit. » Et post alia, subdit : « Idcirco
enim, et Domini gloriae crux dicitur, et omnis lingua
Dominum Jesum Christum in gloria Dei Patris esse
constitetur. Namque si cætera etiam eodem modo di-
videre oporteat, quis sit ille qui mortuus est prospici-
entem, quis qui mortem dissolverit : et quid reno-
vatum, quid autem exinanitum? Exinanitur quippe
divinitas, ut humanitatis suscipiendæ capax fiat; hu-
manitas autem propter commixtionem divinitatis
divina effecta renovatur. »

Atque hæc nos quidem ex sanctorum Patrum do-

τεθείκαμεν, ἵνα ταῦτα κατανοοῦντες γνῶνιτε ὡς τὰ πρῶ-
 ὑμῶν προτεθειμένα, καὶ Ἀριανοὶ, καὶ Νεστο-
 τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγουσιν ἀσε-
 βῶς. Οἱ μὲν γὰρ Ἀριανοὶ σπουδάζοντες τὸν υἱὸν κτίσμα,
 καὶ ἄλλοτριον τῆς πατρικῆς οὐσίας ἀποδιέξαι, καὶ τὸ
 πάθος, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ταπεινὰ τῆ θεότητι αὐτοῦ μόνῃ ἐπά-
 γουσιν, οἱ δὲ Νεστοριανοὶ δύο υἱοὺς ἐσάγειν βουλόμενοι,
 κειχωρισμένως λέγουσι τὸν Θεὸν λόγον, καὶ κειχωρισμένως
 τὸν Χριστὸν ψιλὸν ἄνθρωπον, καὶ μόνῃ τῷ ἄνθρωπῳ τὰ
 ταπεινὰ ἀπονέμουσιν. Ἄλλ' οὐχ οὕτως οἱ ἅγιοι πατέρες
 διδάσκουσιν· οὐδὲ γὰρ διὰ τὰ ταπεινὰ τροπὴν λέγουσιν
 τῆς τοῦ υἱοῦ θεότητος, οὐδὲ διὰ τὰ ὑψηλὰ διαιροῦσι τὴν
 ἀνθρωπότητα τῆς θεότητος, ἀλλὰ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ
 μονογενεῦς Θεοῦ λόγου σεσαρκωμένου καὶ ἐνανθρωπή-
 σεντος, καὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ τὰ ταπεινὰ εἶναι παραδι-
 δίασιν.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ὑμετέροις ἐντεθείκατε κεφα-
 λαίους ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, ὅτι καλῶς εἶπεν δύο φύ-
 σεις, μίαν ἐξουσίαν, ἐν πρόσωπον, καὶ ἐν τούτῳ τὴν
 παναρίαν τοῦ γράψαντος τὴν ἐπιστολὴν διελίξωμεν. Ὁ
 γὰρ μὴ ὁμολογῶν, ὅτι αὐτὸς ὁ Θεὸς λόγος σαρκωθείς ἐκ
 τῆς παρ' ἐνοῦ ἐνανθρωπήσεν, τίνας τὰς δύο φύσεις λέγει;
 Ἀλλὰ πρόδηλον, ὅτι ἀντὶ προσώπων τὰς δύο φύσεις λαμ-
 βάνει, κατὰ Νεστόριον καὶ Θεόδωρον, οὗς ἱεραίνει ἡ ἀσε-
 βῆς αὐτῆ ἐπιστολῆ. Εἰ γὰρ καὶ ἐν πρόσωπον, καὶ ἵνα
 υἱὸν θεοῦ λέγειν ἢ ἐπιστολῆ, τοῦτο καὶ Θεόδωρος καὶ
 Νεστόριος καὶ λέγουσιν, τὸν Χριστὸν ἄνθρωπον μόνον
 λέγοντες ἐπέχειν τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ λόγου, ἔχειν
 τὴν ἀξίαν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Θεοῦ λόγου, καὶ τὴν χάριν
 τῆς υἰοθεσίας, καὶ εἰς τόπον αὐτοῦ προσκυνεῖσθαι, καὶ
 διὰ τοῦτο ὑποκρίνονται λέγειν ἵνα υἱὸν καὶ ἐν πρόσωπον
 τοῦ λόγου καὶ τοῦ Χριστοῦ, κοινωνοῦντος μόνῃ τῷ ἁνό-
 ματι τῆς υἰότητος· τοῦτο δὲ δεικνύεται φανερώς ἐκ τοῦ
 λέγειν τὴν ἐπιστολὴν τῶν δύο φύσεων μίαν ἐξουσίαν, ὡς
 καὶ ὑμεῖς ἠγάπησατε. Μία γὰρ ἐξουσία οὐκ ἐπὶ διαφόρων
 φύσεων, ἀλλ' ἐπὶ διαφορῶν λέγεται προσώπων, ὅπερ ἐπὶ
 τῆς ἁγίας τριάδος ὁμολογοῦμεν. Ὅθεν καὶ οἱ ἅγιοι πατέ-
 ρες ἀνεθεμάτισαν τοὺς λέγοντας κατὰ δύναμιν, ἢ ἀξίαν,
 ἢ αὐθεντίαν, ἢ σχέσιν, ἢ τιμὴν ἠνώσθαι τῷ λόγῳ τὸν
 ἄνθρωπον, καὶ μὴ ὁμολογοῦντας καθ' ὑπόστασιν τῶν δύο
 φύσεων τὴν ἑνωσιν γεγενησθαι. Ὅπως δὲ καὶ τοῦτο ὁρ-
 θῶς εἰρημῶν τοῖς ἁγίοις πατέρεσι περὶ διαφορᾶς τῶν
 δύο φύσεων, οἱ τὰ Νεστορίου δοξάζοντες, ὡν τῆς ὀπιστίας
 ἀρχηγός ἐστι Θεόδωρος, ἀσεβῶς ἐκλαμβάνουσι, τὰς φύ-
 σεις ἀντὶ προσώπων λέγοντες, καὶ προσώπων κατὰ σχέ-
 σιν ἑνωσιν κρεθεύοντες, ἐν πρόσωπον ὑποκρίνονται
 λέγειν, αὐτὸς ὁ ἀσεβῆς Θεόδωρος δεικνύσιν ἐν τῷ τετάρτῳ
 λόγῳ τῶν κατὰ Ἀπολλινάριου τοῦ αἰρετικοῦ γράφων οὕτως·
 «Αὐτάρκως δὲ τὸ διάφορον τῶν φύσεων ἡμῖν ὑποδεικνύσει
 διὰ τούτων· εἴ γε τὸ μὲν ἐκπληττεται, ὡς δὲ ὑπερβολὴν
 φιλανθρωπίας εἰλάρισεν, μνημῆν τε καὶ ἐπίσκεψιν ποιή-
 σασθαι τοῦ οὕτως εὐτέλου· τὸν δὲ μακαριστὸν ἠγεῖται
 ὡς τοιούτων ἠξωμένων (Sic). Ἀλλὰ γὰρ οὕτω μὲν τὴν τε
 διαίρεσιν τῶν φύσεων ποιεῖται, καὶ μὴν καὶ τὴν διαφορὰν
 τῆς τε τοῦ λαθόντος φύσεως καὶ τῆς τοῦ λεγθέντος ἡμῖν
 ὑποδεικνύει ἢ θεῖα γραφῆ· φροντίζουσα δὲ τοῦ καὶ τὴν
 ἑνωσιν ἡμῖν ὑποδεικνύει, ἢ τῷ λεγθέντι προηγόμεν,
 λέγει πολλάκις καθ' ἑνωσιν τὰ ἐκάτερα τῶν φύσεων ἰδια-
 ζόντως πρὸς ὄντα, ὡς ἂν τὴν πρὸς τὸν λαθόντα ἑνωσιν

A ctrina proposuimus, ut ea percipientes intelligatis,
 ea quæ constituta a vobis sunt, ea ipsa ab Arianis
 atque Nestorianis adversus Dominum nostrum Jesum
 Christum impie susineri. Ariani scilicet Filium
 creaturam esse atque extraneam a paterna substan-
 tia demonstrare conati, passionem ejus cæteraquæ
 humilia soli tribuunt divinitati; Nestoriani contra,
 qui duos invehere filios nituntur, separatim Deum
 Verbum, separatimque purum hominem profitentur,
 quæque ad humilitatem pertinent passionis solo
 homini adjudicanda esse decernunt. Verum non hæc
 a sanctis Patribus docemur: neque enim ex his quæ
 demisse dicta sunt divinitatis Filii conversionem ad-
 mittunt, quemadmodum neque ex sublimibus divini-
 tatem dividunt ab humanitate, sed de uno eodemque
 B Deo Verbo incarnato homineque facto tam sublimia
 quam humilia dicta esse tradiderunt.

Cum autem in vestris iisdem capitibus hoc ad-
 jeceritis etiam, ex eadem haustum epistola, recte ibi
 duas naturas, unicam autem personam, unicam po-
 testatem dici, circa idipsum quoque illius scriptoris
 impietatem operæ pretium erit detegere. Qui enim
 non confitetur Deum Verbum incarnatum ex Maria
 Virgine, et hominem factum esse, cujusnam dicit
 duas esse naturas? Sed patet ipsum duas naturas
 loco personarum admittere, Nestorii Theodorique
 sensu, quos summis laudibus execrabilis ea extollit
 epistola. Si enim unicam personam unicamque Fi-
 lium indicare videtur epistola, hac loquendi ratione
 uti sunt Nestorius etiam et Theodorus, aientes Christum
 purum hominem superhabere Dei Verbi perso-
 nam, habereque Dei Verbi honorem atque dignitatem,
 gratiamque adoptionis præterea, atque ejus loco
 adorari; quamobrem se unicam Filium unicamque
 Christi personam dicere simulant, solo convenientes
 filiationis nomine, quod manifeste ex sententiarum
 modo, qui in epistola adhibetur, colligitur, quo
 dicitur duplicis naturæ unicam esse potestatem,
 quemadmodum pariter vos ipsi scripsistis. Unica
 nempe potestas non de diversis naturis, sed
 de diversis personis dicitur, quod etiam in
 sancta Trinitate agnoscimus atque confitemur.
 Quamobrem SS. Patres anathema dixerunt iis
 qui affirmarent hominem Deo Verbo unitum esse
 secundum potentiam, vel potestatem, vel habitum,
 vel dignitatem; neque unionem factam esse in dupli-
 cis naturæ unica subsistentia faterentur. Quemadmo-
 dum quod pariter recte dictum a sanctis Patribus est
 de duplicis naturæ discrimine, id Nestorii sectatores,
 Theodoro infidelitatis duce, impie assumunt, naturas
 loco personarum nominantes, et personarum habitua-
 lem unionem venerantes, ut unam simulent personam
 se dicere. Impius ipse id ostendit Theodorus, in
 quarto adversus Apollinatum hæreticum sermone
 hæc scribens: «Satis profecto nobis naturarum di-
 scrimen ostenditur, per hæc quæ proposita sunt, si-
 quidem hoc concluditur, tanquam per benignitatis
 superabundantiam institutum esse ut sic sumpti ho-
 minis memoria et visitatio fieret, beatissimum porro
 existimatur, veluti talium causa dignationum (Sic). Id

τοῦ λαθόντος ἡμῖν παραδηλώσειν, ὅσα τε τούτῳ ἐκ τῆς A
 πρὸς ἑαυτὸν γέγονεν συναφείας. Ἐποδείξαντες τοίνυν τὸν
 δυσσεβῆ Θεόδωρον τὰς φύσεις ἀντὶ προσώπων λέγοντα,
 εἶτι μείζονα προσαγάγωμεν αὐτοῦ βλασφημίας διελέγγου-
 σαν αὐτὸν, ποίας λίγαι τὴν ἔνωσιν πρὸς κατάκρισιν τῶν
 ἐδικουμένων αὐτόν. Ἐν γὰρ τῷ περὶ ἐνανθρωπήσεως ὁγ-
 δῶν λόγῳ οὕτω λέγει· « Πρὸδηλον δὲ ὡς τὸ τῆς ἐνώσεως
 ἐπαρμύζει· διὰ γὰρ ταύτης συναχθεῖσαι αἱ φύσεις, ἐν
 πρόσωπον κατὰ τὴν ἔνωσιν ἀπετέλεισαν· ὡς τε ὅπερ ὁ
 κύριος ἐπὶ τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς φησιν, ὡς τε
 οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία, εἵπομεν ἂν καὶ ἡμεῖς
 εἰκότως κατὰ τὸν τῆς ἐνώσεως λόγον, ὡς τε οὐκέτι εἰσὶν
 δύο πρόσωπα, ἀλλ' ἐν, δηλονότι τῶν φύσεων διακρι-
 μένων. Ὅσπερ γὰρ ἐκεῖ οὐ λυμαίνεται τῷ ἀριθμῷ τῆς
 θείας τὸ μίαν λέγεσθαι τὴν σάρκα (πρὸδηλον γὰρ καθὸ
 μία λέγεται), οὕτως κἀνταῦθα οὐ λυμαίνεται τὴν τῶν B
 φύσεων διαφορὰν τοῦ προσώπου ἢ ἔνωσιν. Ὅταν μὲν
 γὰρ τὰς φύσεις διακρίνωμεν, τελείαν τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ
 λόγον φαμέν, καὶ τελείον τὸ πρόσωπον· οὐδὲ γὰρ ἀπρόσω-
 πόν ἐστιν ὑπόστασιν εἰπεῖν· τελείαν δὲ καὶ τὴν τοῦ
 ἐκθρώπου φύσιν, καὶ τὸ πρόσωπον ὁμοίως. Ὅταν μὲν τοι
 ἐπὶ τὴν συνάφειαν εἰδῶμεν, ἐν πρόσωπον τότε φαμέν. »
 Ταῦτα ἡμεῖς, εἰ καὶ φρικτὸν ἐστὶ λέγειν χριστιανοῖς,
 ὁμως δεῖ τὴν μακίαν τῶν ἐδικουμένων Θεόδωρον καὶ τὴν
 ἀσεβῆ ἐκείνην ἐπιστολὴν, προσαγαγεῖν ἠναγκάσθημεν, ἵνα
 τῶν Θεῶν ἡμῖν παρακαλοῦντες γενέσθαι· δι' ὧν πάντων
 ἀποδείκνυται, ὅτι πάσης τῆς Θεοδώρου ἀσεβείας μετὰ
 ἐστὶν ἢ κτάρατος ἐκείνη ἐπιστολή.

tionem sive conjunctionem animum intendimus, unicam tunc esse personam prædicamus. » Hæc nos, quan-
 quam dictu Christianis horribilia, producere in medium coacti sumus ex Theodori impiæque epistole
 patronorum insanua, propitium nobis Deum fieri postulantes : quibus tamen demonstratum est universa
 Theodoriana impietate execrabilem eam epistolam esse referant.

Καὶ ταῦτα μὲν ἅπαντα ἀπεκρινάμεθα πρὸς τὰ τῶν ὑμετέρων C
 κεφαλαιογραφίῳ (Sic) περιχόμενα, δι' ὧν ἰσπουδάσατε
 τὴν ἀσεβῆ ἐκείνην ἐπιστολὴν ἐδικηθῆται, καὶ διὰ ταύτην
 τὴν Θεοδώρου καὶ Νεστορίου κακοδοξίαν ἀνακώσασθαι,
 ὧν τὴν ἀσέβειαν ἢ αὐτὴ ἐπιστολὴ ἐπαινεῖ. Ἐπειδὴ δὲ
 πολλὰ τῆς μνημονευθείσης ἐπιστολῆς τῆς πρὸς Μάριν τὴν
 αἰρετικὴν γεγραμμένης παραλειπίκατε, καὶ οὐκ ἐτολή-
 σατε ταῦτα τοῖς ὑμετέροις κεφαλαίοις ἐνθέναι, ἵνα μὴ
 καὶ ἐκ τούτων τὴν ἐξ ὑμῶν ἐδικουμένην ἀσέβειαν ὁ παρ'
 ὑμῖν τῶν Χριστιανῶν μάθη λάβῃ, ἀναγκαῖον ἐνομίσασμεν
 εἶπαι καὶ ταῦτα διὰ βραχείων φανερῶσαι. Περιέχεται γὰρ
 τοῖς παρ' ὑμῶν παραλειπεμένοις ῥήμασι τῆς ἀσεβούς
 ἐπιστολῆς, ὅτι Κύριλλος τὰς ἀκοῆς πάντων τῶν ἐπισκό-
 πων τῶν ἐν τῇ κατ' Ἐφῆσον συνόδῳ συνελθόντων, τῷ
 φαρμάκῳ τῷ παρουσῶν τοὺς ἰφθαλμοὺς τῶν σοφῶν κατέ-
 ἔσχεν, εὖρε δὲ ἀφορμὴν ἐκ τοῦ κατὰ Νεστορίου μίσους, D
 καὶ ὅτι κατέειπε τῆς ἐπισκοπῆς Νεστορίου ἢ ἐν Ἐφέσῳ σύν-
 οδος, χριστιῶς καὶ ζητήσεως μὴ γινομένης. » Καὶ πάλιν ἐν
 τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ περιέχεται· ὅτι τὰ δώδεκα κεφάλαια
 τὰ παρὰ Κυρίλλου γραφέντα, ἐναντία ὄντα τῆς ὀρθῆς πί-
 στικῆς, προέβηκαν οἱ ἐν Ἐφέσῳ συναχθέντες ἐπίσκοποι,
 καὶ ἐθεάωσαν, καὶ συνήνεσαν αὐτοῖς, ὡς τῇ ὀρθῇ πί-
 στικῇ συνῆδουσαν· καὶ ὅτι Νεστόριος ἐπειδὴ ἔμισετο ἐν
 τῇ ἰδίᾳ πόλει, καὶ παρὰ τῶν πρώτων αὐτῆς, ὑποστρέψαι
 ἐκεῖ οὐκ ἠδυνήθη. » Καὶ διὰ πάντων ὁ γράψας τὴν αὐτὴν
 ἀσεβῆ ἐπιστολὴν, οὐ μόνον τοὺς αἰρετικοὺς ἐκδινοῖ καὶ

A ipsum autem naturarum distinctionem ostendit, quod
 quidem sumptis sumptique naturæ discrimen divina
 ipsa nobis ostendit Scriptura. Indicare quippe eam
 unitatem volens quæ ad id quod sumptum est perti-
 net, dicit per unitatem sive unionem utrasque naturas
 sibi fecisse proprias ; ita ut, æque ejus qui erat atque
 sumpsit ac ejus qui sumptus est nobis ostenderit unita-
 tem, quæ ex facta cum ipso conjunctione processit. »

Cum itaque demonstratum luculenter sit impium
 Theodorum naturæ nomen pro persona usurpasse,
 deteriore adhuc ejus blasphemiam proferemus in
 medium, qua docet, quid ipse unitatis nomine intel-
 ligat, ut plenius condemnentur ejus patrocinatores.
 In octavo igitur sermone de Incarnatione hæc scri-
 bit : « Constat autem quid unitate importetur : per
 hanc enim coalescentes naturæ unicam personam
 unitate perficiunt ; ita ut, quemadmodum de masculo
 et femina Dominus inquit eos non jam duos, sed unam
 carnem esse ; similiter etiam, unitatis ratione non jam
 duæ, sed unica sit persona, constante semper distin-
 ctione naturarum. Quemadmodum enim ibi numeri
 non tollitur duplicitas, quod una caro dicatur, liquet
 enim quemadmodum una dicatur, eodem pariter mo-
 do minime naturarum aufertur [Leg. aufert] discrimen
 unitas ipsa personæ. Cum porro naturas discer-
 nimus, perfectam Dei Verbi naturam profitemur, per-
 fectamque personam (non enim hypostasis dici absque
 persona potest), perfectam pariter humanam naturam
 personamque similiter. Cum autem in harum copula-

tionem sive conjunctionem animum intendimus, unicam tunc esse personam prædicamus. » Hæc nos, quan-
 quam dictu Christianis horribilia, producere in medium coacti sumus ex Theodori impiæque epistole
 patronorum insanua, propitium nobis Deum fieri postulantes : quibus tamen demonstratum est universa
 Theodoriana impietate execrabilem eam epistolam esse referant.

Et hæc quidem omnia respondimus ad ea quæ in
 vestro capitulorum libro continebantur, quibus im-
 piam præfatam epistolam vindicare nitentur, pra-
 vasque propterea Theodori Nestorique instaurare
 sententias, quorum præfata epistola commendat im-
 pietatem. Quoniam vero permulta in memorata im-
 pia epistola ad Marim hæreticum scripta præteristis,
 neque ausi estis ea vestris capitibus inserere, ne forte
 ex iis etiam Christianus populus, quanta a vobis pro-
 pugnaretur impietas intelligeret, necessarium esse
 judicavimus, hæc quoque paucis ostendere. In ea
 enim epistolæ parte, quæ prætermissa a vobis est,
 habetur * : « Cyrillum aures omnium episcoporum in
 Ephesum convenientium veneno obcecanti omnium
 oculos obtinuisse sapientium ; invenisse autem mo-
 dum ex odio in Nestorium præconcepto : atque nulla
 instituta disquisitione et judicio Nestorium ab eadem
 Ephesina synodo sede sua fuisse deturbatum. »
 Pariter in eadem epistola habetur : « Duodecim ea
 capitula ab Cyrillo conscripta, quanquam cum rectæ
 fide pugnant, ab Ephesinæ synodi episcopis propo-
 sita fuisse atque confirmata, illisque eos tanquam
 veræ fidei consonantibus consensisse ; atque Nesto-
 rium, propterea quod odio haberetur ab civitate sua,
 primariisq; civibus ejus, illum minime potuisse re-
 verti. » Atque hoc modo nefarie illius epistolæ scri-

* Exstat in actis conc. Constantinop. II, Coll. 5, apud Labb.

ἐπινοεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀρθοδόξους λέγει. Περὶ γὰρ τοῦ μακαρίου Ῥαββούλου τοῦ Ἐδίσσης ἐπισκόπου, ἀνδρὸς ἐν ἐπισκόποις ἐπισήμου, οὗ τὸ μῆμα θαύματα ποιεῖ μέχρι τῆς σήμερον, οὕτως φησὶν ἐν τῇ αὐτῇ ἀσεβείᾳ ἐπιστολῇ· «Ὅτι ὁ τύραννος τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὃν οὐδὲ αὐτὸς ἀγνοεῖς, προφάσει τῆς πίστεως οὐ μόνον τοὺς συζῶντας αὐτῷ διώκει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἤδη πάλαι πρὸς τὸν κύριον ἀπελθόντας ὧν εἰς ἔπαινον ὁ μακάριος Θεόδωρος ὁ κύριος τῆς ἀληθείας, καὶ διδάσκαλος τῆς ἐκκλησίας, ὃς οὐ μόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ ζωῇ τοὺς αἰρετικούς ἐκλόλασεν διὰ τῆς οἰκίας πίστεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ θανάτου ὅπλα πνευματικὰ τοῖς ἰδίοις βιβλίοις τοῖς τῆς ἐκκλησίας τέκνοις κατέλειψεν, ὡς καὶ ἡ σὴ εὐλογία μετ' αὐτοῦ λαλήσασα γινώσκει, καὶ ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ συγγραφέντων ἐπίστευσε· τοῦτον ἐτόλμισεν ὁ πάντα τολμῶν ἐπ' ἐκκλησίας φανερῶς ἀναθεματίζει· καὶ πάλιν περιέχεται τῇ αὐτῇ ἀσεβείᾳ ἐπιστολῇ πρὸς Ἰβρην τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου· «Ὅτι ἡ καρδία τοῦ Αἰγυπτίου ἐμαλάχθη, καὶ χωρὶς σκύλευσε τῆ ὀρθῆ πίστεως συνήρῃσε. Καὶ ὅτι ἀτάπως κατὰ τῶν ζώντων καὶ τῶν τελευτησάντων ὀρμήσαντες, ἐν αἰσχύνῃ εἰσὶν ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀπολογούμενοι πταισμάτων, καὶ ἐναντία τῇ πρώτῃ αὐτῶν διδασκαλίᾳ δόδασκοντες, καὶ ὅτι χρὴ ὁμολογεῖν εἰς τὸν ναόν, καὶ εἰς τὸν ἐνοικοῦντα ἐν αὐτῷ.» Καὶ ταῦτα μὲν ἐγγεγραμμένα τῇ μνημοσυθείᾳ ἐπιστολῇ φανερὰ ὑμῖν ἰσπουδάσαμεν κατατεῖσαι, ἵνα κῶν οὕτως ὀψέ ποτε τὰ ἱερὰ ἐπιλεγόμενοι ἀναχωρήσατε ταύτης τῆς κακοδοξίας.

Τοσαύτη δὲ ἐστὶν ἡ τῆς μυσθρῆς ἐπιστολῆς ἀσέβεια, ὅτι οὐδὲ ὑμεῖς ἐτολμήσατε πάντα, ὡς εἴρηται, τὰ περιεχόμενα αὐτῇ τοῖς παρ' ὑμῶν πεμφθεῖσιν κεφαλαίοις ἐνθεῖναι, εἰ καὶ τινα ἐξ αὐτῶν διστραμμῆν ἔνοιᾳ ἐρμηνεύειν ἐπειράθητε. Τίς γὰρ χριστιανοῖς δύναται συναρμυρῆσθαι μὴ λέγων ἀσεβῆ τὴν ἐπιστολὴν, ἐν ἣ τοιαῦται καὶ τοσαῦται περιέχονται βλασφημίας; Ὁ γὰρ τὴν ἐπιστολὴν ἐδικῶν τῶν τῶν ἁγίων κύριλλον αἰρετικῶν καλοῦσαν, καὶ τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτῃν σύνοδον ἐκβάλλουσαν, φανερῶς Νεστορίου καὶ τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν δέχεται, ὃν ἡ αὐτῇ ἐπιστολῇ λέγει δίχα κρίσεως καὶ ζητήσεως καταδικασθῆναι, καὶ οὐ διὰ τὰ δόγματα, ἀλλὰ διὰ τὸ μῖσος τῶν πολιτῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὴ ὑποστρέψαι· καὶ οὐ μόνον εἰς τοῦτο ἀμαρτάνει ὁ τὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν ἐδικῶν, ἀλλὰ καὶ κελσῆτον τὸν Πάπαν καταδικάζει, τὸν εἰπόντα περὶ Κυρίλλου, ὅτι ἡ πίστις Κυρίλλου, ἡμετέρα πίστις ἐστίν· καὶ ὅ τὰ δώδεκα κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου, ἐναντία τῇ ὀρθῇ πίστει λέγων ὑπάρχειν, οὐ μόνον αὐτὸν τὸν ἐν ἁγίοις κύριλλον, καὶ τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ κελσῆτον, καὶ τὴν πρώτῃν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον κατακρίνει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον καταδικάζει, τὴν πατέρα καὶ διδάσκαλον Ἰθιον κύριλλον ἐπιγραφαμένην· ὁπίρτα καὶ λέγοντα τὸν ἐν ἁγίοις πάπαν Ῥώμης ὁμοίως καταδικάζει, ὃς πρὸς τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον γράφων, εἶπεν περὶ τῶν δωδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις κυρίλλου· «Οἱ ὅροι οἱ προνεχθέντες κατὰ Νεστορίου παρὰ κυρίλλου τοῦ τῆς ἁγίας μνήμης ἐν βεβαίᾳ μενέτωσαν.»

Πάσης δὲ ἀσεβείας πεπληρωμένη ἡ μυσθρῆ ἐπιστολὴ, ἐν μόνον τῶν ἀληθῶν ἀποκρύψαι οὐκ ἴσχυσεν, ὅτι ἀπὸ ὀρθοδόξων καὶ ἁγίων ἀνθρώπων Θεόδωρος ἀπ' ἐκκλησίας

* I'hrasis omnino vitiosa, quæ, si Greci textus atque antecedentium ratio habeatur, sic corrigenda

ptor, non modo hæreticos tuetur ac laudat, sed catholicos etiam nominare non veretur. De beato namque Rabula Edessenorum episcopo, eximie pietatis antistite, cujus ad sepulcrum ad hæc usque tempora mirabilia patrantur, hoc modo in impia illa sua epistola scribit : « Tyrannus nostræ civitatis, quem tu etiam ipse non ignoras, qui occasione fidei, non solum cum eo viventes persequitur, sed etiam eos qui dudum ad Dominum abierunt. Quorum unus est beatus Theodorus prædicator veritatis, et doctor Ecclesiæ, qui non solum vivens hæreticos per propriam fidem percussit, sed etiam post mortem arma spiritualia in libris suis dereliquit Ecclesiæ filiis, sicut et tua reverentia, cum eo collocuta cognovit, et his quæ ab eo scripta sunt præbuit fidem. Hunc ausus est, qui omnia audet, ab Ecclesia anathematizare. » Rursusque in sancti Cyrilli contumeliam, hæc ipsa in execrabili ea epistola continentur : « Cor Ægyptii emollitum est, et sine vexatione, rectæ fidei assensitum est; et inordinate contra vivos et mortuos irruentes in confusione sunt, satisfaciens pro delictis suis et contraria priori suæ doctrinæ docentes, et quod oporteat confiteri in templum atque inhabitantem in eo. » Atque hæc quidem in memorata epistola sparsim intricata. manifeste vobis ob oculos ponere conati sumus, ut, etsi sero, quandoque tamen, recta cogitantes ab pravis iis opinionationibus, erroribusque discedatis.

Tanta porro sceleratæ illius epistolæ est impietas, ut neque vos ipsi ausi sitis, ut dicitur, universa quæ ipsa complectitur, in capitibus quæ misistis, proponere, quanquam nonnulla perversa explicatione interpretari tentaveritis. Quis enim Christianis erit annumerandus, qui eam impiam non dicat, quæ tot tantisque continet blasphemias? Quisquis enim ejus epistolæ defensionem suscipit in qua S. Cyrillus hæreticus appellatur, primaque Ephesina rejicitur synodus, hic manifeste stat a Nestorii partibus, ejusque adhæret impietati, quem ipsa epistola inquisitione judicioque bis damnatum fuisse fatetur quidem, sed non dogmatum causa, verum civium odio ad Ecclesiam non esse reversum* : atque non peccati reus est modo ob hanc causam, qui ejus epistolæ tuetur partes, verum quia Cœlestinum quoque papam condemnat, de Cyrillo dicentem, Cyrilli fidem nostram fidem esse. Ac pariter, qui duodecim ea sancti Cyrilli capita cum recta fide pugnare contendit, is non sanctum Cyrillum modo atque beatæ memoriæ Cœlestinum, primamque Ephesinam synodum damnat, sed adversus quoque sanctum Chalcedonense concilium judicium fert quod Cyrillum scriptis Patrem esse sibi atque doctorem declaravit; atque insuper adversus sanctum Leonem Romanorum pontificem, qui ad Chalcedonense concilium scribens de duodecim sancti Cyrilli capitibus hæc habet : « Definitiones adversus Nestorium ab sanctæ recordationis Cyrillo propositæ in tuto perstiterunt [Græc. persistent]. »

Quanquam vero omnis plena sit iniquitatis execrabilis ea epistola, unam tamen minime celare potuit veritatem, Theodoro scilicet post mortem etiam est : .... quem ipsa epistol. sine inquis. jud. damn. fuisse dicit, nec dom. causa verum.... Eius.

καὶ μετὰ θάνατον ἀνεθεματίσθη, ὃν ἀσεβῆ Θεόδωρον δι-
 άσκαλον τῆς ἐκκλησίας, καὶ κήρυκα τῆς ἀληθείας καλεῖ
 ἡ αὐτὰ ἀσεβῆς ἐπιστολὴ, τὸν ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀρετι-
 αὺς βλασφημῆσαντα. Οὕτως τῶν βλασφημιῶν μέρος
 ἐλάττωτον δι' ἑτέρας ὑμῖν ἐπιστολῆς ἐπ' αὐτῶν ὑμῖν τῶν
 βιβλίων ἦδη ἐφανερῶσαιμιν ἀποδείξουσες, καὶ τί οἱ ἄγιοι
 πατέρες, Κύριλλος, καὶ Πρόκλος, καὶ Ῥαββουλάς κατὰ
 Θεοδώρου, καὶ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ λόγων ἐγραψάν, κατα-
 κρινάμενοι αὐτὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἀσεβείας. Τοιαῦται γὰρ αἱ
 Θεοδώρου βλασφημίαι εἰσιν, ὅτι [Ρ. ὡστε] οὐδὲ ὑμεῖς ἐτολ-
 μήσατε ταύτας ἐκδικῆσαι, εἰ καὶ τὸν ἐκθίμενον αὐτὰς ἐκδι-
 κῆτε φανεροῦ ὄντος ὅτι οὐδεὶς τὰ κακὰ κατακρίνων, τὸν
 ἐκθίμενον αὐτὰ ἐκδικεῖ, πλὴν εἰ μὴ ἐκείνον τὸν μετανοήσαν-
 τα. καὶ τῆς ἰδίας ἀποστάτης πλάνης, καὶ ταῦτα καταδι-
 κάσαντα. Ταῖς δὲ ἄλλαις ὕβρεσι ταῖς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστο-
 λῇ κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ῥηθείαις πρόσκειται
 κἀκεῖνο, ὅτι ἀνασχύντως αὐτὸς ἐν ἁγίοις Κύριλλος ἐστὶ,
 καὶ ὅτι μεταμεληθεὶς ἐναντία τῇ πρώτῃ αὐτοῦ διδασκα-
 λῇ ἐξῆθητο ἐξ ὧν ὁ τῶν ἐπιστολῶν ἐκείνην γράψας δει-
 κνύται πίστης ἀνοίας μετῴσι. Πού γὰρ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος
 ἐκείνη τῇ πρώτῃ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ ἐξῆθητο, ἢ μετα-
 νόησεν; ἢ πῶς ἢ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος πατέρα
 τούτου ἐπεγράφετο, εἰ μετεμελίθη, καθὰ τῇ ἐπιστολῇ
 περιέχεται; Ὁ γὰρ μετανοῶν οὐ τοῖς διδασκαλίοις συνα-
 ριζοῦται, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πλάνης ὑποστρέψας δεκτέος
 ἐστί.

enim ab errore revertitur ad sanitatem non inter doctores

Τέλος δὲ τοῦτο αὐτῆς ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐποίη-
 σκε λέγων « Ὅτι δεῖ ὁμολογεῖν εἰς τὸν ναὸν, καὶ εἰς τὸν
 ἐνοικοῦντα ἐν τῷ ναῷ. » Ἐκ τούτων δὲ ὅσον ἦεν εἰς τὴν
 ἀσέβειαν τῆς ἐπιστολῆς, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτῶν,
 πᾶσα ἡ ὀρθὴ πίστις ἀνατρέπεται. Ἡ γὰρ καθολικὴ ἐκκλη-
 σία ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Θεοῦ
 ὁμολογεῖ, καὶ οὐχ εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὸν ἐνοικοῦντα ἐν
 τῷ ναῷ πιστεύει ἢ ὁμολογεῖ διδάσκει. Ὅθεν καὶ τοῖς
 τοῦ ἁγίου ἀξιουμένοις βαπτίσματος παραδίδοται ὁμολο-
 γεῖν καὶ πιστεῖν εἰς ἕνα πατέρα παντοκράτορα, καὶ εἰς
 ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ,
 καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα, οὐ μὴν εἰς δύο υἱούς, ἢ δύο
 Χριστούς, ὅπερ ἡ πρὸς Νάριον τὸν Πέρτην ἐπιστολὴ διλοῖ,
 λέγουσα χρεῖνα ὁμολογεῖν εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὸν ἐνο-
 κοῦντα ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἐκ τούτου τέταρτον πρόσωπον τῇ
 ἁγίᾳ Τριάδι ἐπιστάγουσα.

Ἐκ τούτων τοίνυν ἀπάντων δεδεικται, ὅτι ἀλλότριός
 ἐστὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ὁ τὴν προειρημένην ἀσεβῆ
 ἐπιστολὴν ἐπακνῶν, ἢ ἐκδικῶν. Ἐπειδὴ δὲ λέγετε, ὡς ὁ ἐν
 ἁγίοις Κύριλλος διὰ τοῦτο παρὰ τῶν ἀνατολικῶν ἐδέχθη,
 ὅτι τὰ ἴδια κεφάλαια ἠρμήνευσεν, οὐ θαυμάζομεν ὑμᾶς,
 ὅτι καὶ ἐν τοῖς περιφθεῖσι παρ' ὑμῶν κεφαλαίοις οὕτως
 ἐπατίθητε, οἱ καὶ αὐτὰ τὰ ἐν τῇ κατ' Ἐφεσον πρώτῃ
 συνόδῳ γεγραμμένα ἠγνοῦνότες. Καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις
 Κελεστίνος, καὶ ὁ ἐν Ἐπίφῳ πρώτῃ συνόδῳ, καὶ ὁ ἐν
 ἁγίοις Δέων, καὶ ὁ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος αὐτὰ καλ' ὡς
 ὀνόμαζεν τὰ κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ ἐδέξαντο,
 καὶ ἰσχυροῦσαν, καὶ οὐδὲμίαν τούτων ἐρμηνεῖαν ἐξήτησαν·
 ἢ γὰρ ἐρμηνεῖα οὐ διὰ τοὺς ὀρθοδόξους ἐγένετο, ἀλλὰ διὰ
 τοὺς ἀρετικούς, οἱ Νεστορίον ἐκδικοῦντες, τοῖς μνημο-
 συθῶσι κεφαλαίοις ἀντίτην. Ὡς γὰρ ὑμεῖς λέγετε, οὕτε

A a piis orthodoxisque hominibus fuisse dictum aua-
 thema, et ab Ecclesia rejectum esse, quem Theodo-
 rum omnium qui hactenus exstiteret hæreticorum
 blasphemus, impia illa epistola Ecclesie magistrum
 vocat præconemque veritatis, eujus blasphemiarum
 exiguum partem altera jam vobis epistola exposui-
 mus : verbis namque SS. Cyrilli, Procli ac Itabulæ
 quid ipsi contra Theodorum scripserint, ostendimus,
 atque quemadmodum eum, impiamque ejus doctri-
 nam, atque iniquitatem condemnaverint. Ejusmodi
 autem sunt Theodori blasphemie, ut neque vos ipsi,
 qui Theodorum eas proponentem tuemini, illas pro-
 pugnare ausi sitis : cum tamen constet a nomine,
 qui impietatem judicio suo proscripserit, defendi
 posse ejusdem impietatis patronum, nisi is fortasse ab
 errore recesserit primum, atque resipuerit, atque illa
 condemnaverit, quæ olim impie docuisset. Ad cæte-
 ras autem contumelias adversus sanctum Cyrillum ea
 in epistola jactatas adjicitur etiam, turpiter egisse
 Cyrillum, adeo ut, eorum pœnitens quæ docuisset
 pridem, adversam illis doctrinam proposuerit. Exinde
 vero epistolæ scriptor insanissimus esse proditur.
 Quo namque loci doctrinam astruxit Cyrillus cum
 sua priore pugnantem? quo pœnituit? vel quomodo
 fieri potuit ut a sancta Chalcedonensi synodo sanctis
 Patribus annumeraretur, si, quemadmodum narrat
 epistola, prioris eum suæ doctrinæ pœnituisse? Qui
 epistola, prioris eum suæ doctrinæ pœnituisse? Qui

Hoc denique modo epistolam scriptor concludit :
 « Confiteri ac credere oportet in templum, et eam
 qui in templo inhabitat. » Quo ex loco, quantum ad
 impietatem epistolæ spectat ejusque patronos, uni-
 versa subvertitur recta fides. Catholica quippe Ec-
 clesia unicum Dominum Jesum Christum Filium Dei
 unigenitum confitetur, neque usquam docet creden-
 dum esse in templum, ejusque inhabitatorem, aut
 hæc confiteri oportere, quemadmodum ad sancti
 baptismatis gratiam admissis tradit, ut confiteantur
 et credant in unum Deum Patrem omnipotentem, et
 in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei uni-
 genitum, et in Spiritum sanctum, non in duos Filios,
 vel in duos Christos, prout epistola ad Marim Per-
 sam diserte statuit esse credendum, templi atque in
 ipso inhabitantis fide proposita, quo fit ut quarta
 sanctæ Trinitatis persona constituatur.

Demonstratum est itaque his omnibus, præfate
 execrabilis epistolæ patronos atque laudatores ab
 orthodoxa fide omnino alienos esse judicatos. Cæte-
 rum, quia sanctum Cyrillum idcirco ab Orientalibus
 esse receptum dicitis, propterea quod sua illa ca-
 pita interpretatus sit, minime miramur vos in vestris
 ad nos missis capitibus similiter esse deceptos, cum
 videlicet acta quoque prioris Ephesinæ synodi igno-
 rare videamini. Namque sanctus Cælostinus, et prima
 Ephesina synodus, et S. Leo, et ipsum quoque S.
 Chalcedonense concilium, ea S. Cyrilli capitula ex-
 ceperunt, suoque suffragio confirmaverunt, nullam-
 que eorum expositionem unquam quæsierunt. Expli-
 catio enim adhibita est non catholicorum gratia, sed
 propter hæreticos, qui Nestorii partibus addicti ma-

τὰ ἄγια Εὐαγγέλια, οὕτε ὁ ἀπόστολος, οὕτε αἱ λοιπαὶ Ἀ
 λυαὶ γραφαὶ δεκταὶ εἰσιν, εἰ μὴ ὅτι οἱ ἄγιοι πατέρες ταύ-
 τας ἠρμηνεύσαν. Ἐρυθρίην δὲ ὀφείλετε λέγοντες, ὅτι οἱ
 ἀνατολικοὶ ὁ Νεστόριον ἐδικούντες ἐδέξαντο τὸν ἐν ἁγίοις
 κύριλλον τὰ ἴδια κεφάλαια ἠρμηνεύοντα. Ἐκ τοῦ ἐναντίου
 γὰρ ἡ ἀποστολικὴ καθέδρα Ῥώμης, καὶ κύριλλος ὁ ἐν
 ἁγίοις τοὺς ἀνατολικούς ἐπισκόπους κατακρίναντας Νεστό-
 ριον, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀσέθειαν, εἰς κοινωνίαν ἐδέξαντο ὡς
 καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πάπας Ῥώμης Εὐστος γράφων μετὰ τῆς
 ἰδίας συνόδου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις κύριλλον, καὶ τοὺς κα-
 μάτους ἐπαινῶν τοὺς αὐτοῦ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως
 γενομένους μεταξὺ ἄλλων οὕτως εἶπεν· Ἐπανήθον πρὸς
 ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί, πρὸς ἡμᾶς φημι, οἱ τὴν νόσον κοινῇ
 σπουδῇ ἀποδιώξαντες τῆς τῶν ψυχῶν ἐφροντίσασαν
 θεραπείας. » Καὶ πάλιν· Ἐϋφραΐνου, ἀδελφεῖ ἀγαπητέ,
 καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ συναγίντων τῶν ἀδελφῶν νικητῆς
 ἀγαλλῶ. Ἐξίτηι ἡ ἐκκλησία οὓς ἀπέλαθεν. Εἰ γὰρ μηδένα
 τῶν μικρῶν ἀπαλίσθαι θέλομεν, πόσῳ μᾶλλον δεῖ χαίρειν
 ἡμᾶς ἐπὶ τῇ ὑγίαι τῶν ἡγουμένων; Ἀνέγνωμεν [leg. ἀνέ-
 γνωμεν] πόσον χαρὰν παρέσχεν ἐν πρόβατον ἀνακομισθέν,
 καὶ τοῦτο ἐνοεῖν ὀφειλομιν, πόσον ἐπαῖνον ἔχει τοσούτους
 ποιμένας συγκαλέσασθαι. Ἐν ἐκάστῳ ἀγγέλῳ θεωροῦνται,
 οὐχ ἐνὸς ἐν-αὐθι τὸ πρᾶγμα ζητεῖται, ὅσους πράττε-
 ται περὶ τῆς ὑγείας τῶν πολλῶν. » Καὶ πάλιν· Χαίρω-
 μεν ἐπὶ τῷ καλεῖσθαι τὸν τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας ἱερίᾳ
 παρὰ τῆς σῆς ἀγιοσύνης ἰδὴ νῦν εὐλαβίστατον ἄνδρα
 καὶ κύριον· καὶ εἰκότως καλεῖται κύριος, ἐπειδὴ τὸν κοινὸν
 κύριον ἐπέγνω, ὃς τὸ τῆς σαρκώσεως αὐτοῦ μυστήριον
 ὀρθοδόξῳ φωνῇ μετ' ἡμῶν ὁμολογῆι. » Καὶ πάλιν· Εὐχταὶ
 εἰσι διὰ παντός αἱ θλίψεις τῶ τὴν πίστιν καρύσσοντι.
 Καὶ γὰρ τοῦτοις μετὰ μακαρισμοῦ πλοῦσιος μισθός ἐν
 τοῖς οὐρανοῖς ἡτοίμασται, οἷς ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης
 ὕβρις, διωγμοὺς, καὶ πᾶν κακὸν προστίταται ὑπομέ-
 νειν. Ἐπίμεινας τὸ ψῦδος, ἵνα νικῆσαι ποιήτης τὴν
 ἀλήθειαν. Καὶ διὰ τοῦτο νῦν καταπακίστασθαι χρὴ τοῦ
 ψῦδους, ἐπειδὴ μηδεὶς ἀπὸ τοῦ τῆ ἀληθείας. » Καὶ πάλιν·
 Ταῦτα πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν ἢ μετ' ἐμοῦ ἅγια ἀδελ-
 φότης ἀντέγραφεν ἀποδεχομένη τοὺς σοὺς ἐν ἅπασι, καὶ
 βιβλιώσα καμάτους, οἱ τινας βαρεῖς, ἢ πικροὶ οὐ γεγό-
 νασιν, ἐπειδὴ ὑπὲρ ἐκείνου κατεβλήθησαν, οὐ πεινός τὸ
 ἔλαρρὸν φορτίον, καὶ τὸν χρυστὸν ζ. γιν βρατύζομεν. »
 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Εὐστος πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις
 κύριλλον περὶ τῶν ἀνατολικῶν ἔγραψεν. Ἐπειδὴ δὲ
 ἀσυνήτως καὶ τοῦτο εἰρήκατε, ὅτι βλέπτει τὴν ὑπόληψιν
 τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ἢ κατάκρισις τῆς ἀσε-
 θεοῦς πρὸς Μάρκιν ἐπιστολῆς, ἐρωτῶμεν ἡμᾶς, ποῖω λόγῳ
 τοῦτο ὑπεμείνατε γράψεν. Μὴ ἄρα νομίζετε τὴν ἐπίστασιν
 τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ὁμοίον τι τῆς ἀσεθεοῦς
 περιέχειν ἐπιστολῆς; Ἀλλὰ μὴ γένοιτο χριστιανὸν τοῦτο
 εἰπεῖν. Κατανοήσατε γάρ, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῇ ἀσεθεῖ
 εἰσὶν ἐπιστολῇ, καὶ τοῖς Θεοδώρου συγγράμμασι περιε-
 χόμενα, ἐναντία εἰσὶ τῷ ὄρω τῆς κατὰ Χαλκηδόνια συνό-
 δου τῷ περὶ τῆς πίστεως δεδομένῳ. Θεόδωρος γάρ, καὶ ἡ
 ἐπιστολὴ ἄλλον λόγοντες εἶναι τὸν Θεὸν ἐκ τῶν λόγων, καὶ ἄλλον
 τὸν Χριστὸν. Ἡ δὲ ἅγια κατὰ Χαλκηδόνια σύνοδος εἶνα
 λέγει τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεὸν λόγον
 σαρκωθέντα, καὶ ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσαντα. Ἡ ἐπιστολὴ,
 καὶ Θεόδωρος οὐχ ὁμολογῶσι τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθῆναι
 ἐκ τῆς ἁγίας ἐνδόξου Θεοτόκου, καὶ ἀεὶ παρθένου Μαρίας,
 καὶ τεχθῆναι ἐξ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀρνοῦνται Θεοτόκου

morata capita oppugnabant. Ut enim vos ipsi fate-
 mini, neque sancta Evangelia, neque Apostolus, nec
 reliquæ divinæ litteræ perciperentur satis, nisi essent
 a sanctis Patribus interpretatæ. Cæterum in vos ipsos
 argumenta confusionis congeritis, aientes tunc ab
 Orientis Nestorii propugnatoribus receptum esse Cy-
 rillum, cum sua capitula exposuisset. Contra nam-
 que apostolica Romana sedes, atque Cyrillus in suam
 communionem admiserunt episcopos qui in Nesto-
 rium sententiam dixerant, ejusque impietatem con-
 demnaverant. Itaque sanctus ipse Romanus pontifex
 Xystus, cum concilio suo ad S. Cyrillum scriben-
 tes, laboresque ab eo pro Ecclesiæ unitate susceptos lau-
 dans inter cætera hæc habet : « Ad nos reversi sunt
 fratres, ad nos, inquam, qui morbum communi studio
 persequentes animarum curavimus sanitatem. » Et
 post pauca : « Exsulta, frater charissime, et ad nos
 recollectis fratribus victor exsulta. Quærebat Eccle-
 sia quos recepit. Nam si neminem perire volumus de
 pusillis, quanto magis gaudere nos oportet sanitate
 rectorum! Legimus quantum gaudii una ovis repor-
 tata præstiterit, et idcirco intelligendum est quid
 laudis habeat tot revocasse pastores. Greges aspi-
 ciuntur in singulis, nec unius hic causa tractatur,
 quoties agitur de sanitate multorum. » Et rursus :
 « Gaudeo, inquit, Antiochenæ Ecclesiæ sacerdotem
 vocari jam a sanctitate tua venerabilem virum, et
 dominum; et merito vocatur dominus qui communem
 Dominum recognovit, qui incarnationis mysterium,
 voce catholica, nobiscum confitetur. » Et iterum : « Vo-
 tivæ, ait, sunt semper molestiæ fidem prædicantium;
 his namque cum beatitudine copiosa merces paratur in
 cælo, quibus propter justitiam maledictiones, persecu-
 tiones, et omne malum præcipitur sustinere. Passus es
 falsitatem, ut victricem faceres veritatem, et ideo nunc
 insultandum est falsitati, quia nullus perire potuit ve-
 ritati. » Ac denique : « Hæc, inquit, ad venerationem
 tuam fraternitas mecum sancta scribit, probans tuos
 in omnibus, et confirmans labores, qui tamen graves
 aut amari esse non potuerunt, quia huic impensi
 sunt, ejus onus leve, et jugum suave portamus. »

Hæc ad S. Cyrillum de Orientalibus S. Xystus;
 sed cum stulte admodum protuleritis pariter, ea epi-
 stolæ quæ ad Marim Persam inscribitur damnatione
 lædi sancti Chalcedonensis concilii definitionem,
 querimus qua tandem ratione commoti id scribere
 sustineritis? Non itaque putetis, sanctæ Chalcedo-
 nensis synodi doctrinam quidpiam eorum quæ in im-
 pia epistola continentur simile complexi; id enim
 dicere Christianum non est. Quinimo scitote ea om-
 nia quæ in eadem epistola, Theodorici libri ha-
 bentur, cum sanctæ fidei definitione, a Chalcedo-
 nensi concilio tradita, omnino pugnare. Epistola
 enim ac Theodorus alium esse Deum Verbum,
 alium Christum statuunt; sancta autem Chalcedo-
 nensis synodus unicum agnoscit Dominum nostrum
 Jesum Christum Deum Verbum incarnatum, ac
 absque sui mutatione hominem factum. Epistola
 atque Theodorus Dei Verbum ex sancta atque glo-
 riosa Deipara, ac semper virgine Maria carnem as-

ἔσω τὴν ἁγίαν παρθένον Μαρίαν· οἱ δὲ ἅγιοι πατέρες οἱ ἐν Χαλκηδόνι συνελθόντες συνοδικῶς, Θεοτόκον εἶναι τὴν ἁγίαν παρθένον Μαρίαν ὠμολόγησαν. Θεόδωρος ὁ ἄσεβης, καὶ ἡ ἀνώουμος ἐπιστολὴ δύο πρόσωπα λέγοντες κατὰ σχετικῆν ἔνωσιν ἐν πρόσωπον ἀναπλάττουσιν. Ἡ σύνοδος δὲ τῶν δύο φύσεων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν λέγουσα, ἐν κηρύττει πρόσωπον, ἥτοι μίαν ὑπόστασιν Χριστοῦ τοῦ μωυσηνοῦ; Θεοῦ λόγου. Πάλιν ἡ ἄσεβης ἐκείνη ἐπιστολὴ καταδικάζει τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην σύνοδον, καὶ τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον, καὶ ἄσεβῆ τὰ αὐτοῦ κεφάλαια ὀνομάζει. Νεστορίον δὲ καὶ Θεόδωρον ἐδικαίει καὶ ἔπαινει· ἡ δὲ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος διὰ πάντων ἀκολουθεῖ τῇ αὐτῇ πρώτῃ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, καὶ πατέρα καὶ διδάσκαλον Κύριλλον ἐπεγράφεται, καὶ τὴν συνοδικὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ἐν ἣ τὰ δωδεκά κεφάλαια ὑποτίτακται, βεβαίως. Νεστορίον δὲ τὸν ἄσεβῆ κατακρίνει, καὶ πρὸς τοὺς τὸ Ἰουδαϊκὸν σύμβολον τὸ ὑπὸ Θεοδώρου συμπεπλασμένον, τὸ καὶ ἐν τῇ καθ' Ἐφεσον πρώτῃ συνόδῳ κατακρίθην, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐν Χαλκηδόνι συν. δω. μετὰ ταῦτα προκομισθὲν μετὰ τοῦ γράψαντος αὐτὸ παραπλησίως καταδικάζει.

οὗλο damnatum fuerat, et post ea quæ superius recensuimus in eadem sancta Chalcedonensi synodo prolatum fuerat, similiter exsecratur, atque cum auctore suo anathematizat.

Ταῦτα δὲ ἐν τοῖς ὁμοίωσιν ἡ ἁγία ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος ἐξέθετο, οὐ καινιζούσα τι περὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἀλλὰ διὰ πάντων ἀκολουθοῦσα τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως, ἣν ὁ κύριος διὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἰδωρήσατο, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐκήρυξαν, καὶ οἱ τριακοῖσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ ἅγιοι πατέρες παραδειξάσασιν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ, καὶ οἱ ἐκατὸν πενήκοντα πατέρες ἐθεβαίωσαν, σαφηνίσαντες περὶ τῆς θεότητος τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ταύτη δὲ καὶ οἱ ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρῶτον συναχθέντες ἅγιοι πατέρες ἠκολούθησαν. Ἡ δὲ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος καὶ ἀνεθιμάτισε τοὺς ἔτερον σύμβολον ἢ ἔκθεσιν πίστεως παραδιδόντας, κατὰ τὸ ὑπὸ τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ ἁγίων πατέρων παραδοθὲν.

Ὅτως τοίνυν τῆς ἀληθείας ἐχούσας, ὧς γοῦν κατοικήσατε, τίς ὀρθῶς τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐδικαίει; Πότερον ὁ δεικνύων ὅτι τοῖς εἰρημένοις ἁγίοις πατέρας ἀκολουθήσασιν πάντα ὀρθῶς ἐξέθετο, ἢ ὁ τοὺς ἄσεβους τῶν αἰρετικῶν λόγους προσάπτειν σπουδαίως ἐπιτή; Τὸς γὰρ καθαρῶς συνειδήσει, καὶ ὀρθῶς σκοπῶν δεχόμενος τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην σύνοδον, καὶ τοὺς ἁγίους πατέρας Κελεστίνου, Κύριλλον, καὶ Διόντα, καὶ τὸν ὅρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ἀδυνατίει εἶναι δίχισθαι μετὰ τούτων καὶ τὴν πρὸς Μάρην μυστράν ἐπιστολὴν τὴν κατὰ πάντα τούτους ἐναντιουμένην. Τίς γὰρ τοὺς διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς τὰ ἐκνεία διδάσκοντας, ἢ τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ τοὺς αἰρετικούς, ἢ τοὺς καταδικάσαντας, καὶ τοὺς κατακρίθηντας ὁμοῦ δύναται διξασθαι; Ἴνα δὲ τελειότερον τὰ διὰ Ἰβαν καὶ Θεοδώρου κεινημένα γῶστε, ἀναγκαῖον ἐνομίσαμεν καὶ ταῦτα ὑμῖν φανερώσαι.

Γινώσκετε τοίνυν ὅτι κατὰ διαφόρους καιροὺς διὰ τὴν ἄσεβειαν Θεοδώρου καὶ Νεστορίου τὴν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ περιουχομένην, καὶ διὰ τὰς ὕβρεις τὰς κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ τῶν αὐτοῦ κεφαλαίων λεχθείσας. καταγομφέντος Ἰβαν κατὰ Θεοδοσίῳ τῷ τῆς εὐσεβοῦς λ.ξ.ε. β. βασιλεῖ, καὶ κατὰ Πρόκλῳ τῷ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπισκόπῳ

¹ Vel λ.ξ.ε. Πρόκλος Κωνσταντίν. Ἀρχιεπ.

sumpsisse, ac ex ipsa natum esse non confitentur, quare etiam sanctissimam Virginem Mariam inficiantur Deiparam esse: sancti vero Patres in Chalcedonensi concilio congregati sanctissimam Mariam Deiparam confessi sunt. Impius Theodorus atque anonyma epistola duas admittentes personas, unicam tamen personam per habitualem unionem profiteri se simulant: synodus autem duplici nature hypostaticam esse unionem affirmans, unicam personam prædicat, sive potius unicam subsistentiam Christi unigeniti Filii Dei. Rursus ea epistola priorem Ephesinam synodum, ac sanctum Cyrillum damnat, cujus etiam capitula impia vocat: Nestorium autem et Theodorum vindicat ac laudat: Chalcedonensis vero synodus in omnibus Ephesinam priorem synodum sequitur, Cyrillum Patris doctoris titulus ornat, synodicamque illius epistolam, cui duodecim ea subnexa sunt capitula, confirmat, Nestorium damnat; atque ad hæc Judaicum symbolum a Theodoro consarcinatum, quod olim etiam in prima Ephesina synodo recensuimus in eadem sancta Chalcedonensi synodo

Hæc itaque definitionibus sanctæ Chalcedonensis synodi constituta sunt, nec obscurum quidpiam prolocuta est circa fidem synodus, verum ubique et in omnibus eam sectata est confessionem fidei, a Domino benigne concessam per apostolos suos, quam sancti ipsi prædicarunt apostoli, quam sancti trecenti octodecim Patres Dei Ecclesiæ tradiderunt, quam centum et quinquaginta Patres itidem de Spiritus sancti divinitate dogmata declarantes confirmaverunt. Hanc secuti sunt sancti Patres Ephesum convenientes primum; hanc amplexa est sancta Chalcedonis synodus, quæ anathemate ferit, quicumque aliud symbolum traderet, sive fidei expositionem, præter eam quæ a sanctis trecentis et octodecim Patribus tradita est.

Quæ cum ita se habeant, sero tandem cognoscite, uter rectius sanctam Chalcedonensem tueatur synodus, isne qui eam præfatos SS. Patres fideliter sequitur, recte universa definiisse contendit, an is qui ei tribuere nititur impios loquendi modos hæreticorum? Fieri namque minime potest ut qui puras primæ Ephesinæ synodi sanctiones, catholicasque voces admittunt, quique SS. PP. Coelestinum, Cyrillum, Leonem ac Chalcedonensis synodi definitionem recipiunt, ii scelestam quoque ad Mariam epistolam, cum iis quæ percensuimus, omnino pugnantem admittant. Quis enim Ecclesiæ magistris atque contraria docentes vel orthodoxos simul atque hæreticos, vel condemnatos una cum condemnantibus valeat amplecti? Cæterum, ut plenius ea quæ a Theodoro et Iba turbata sunt intelligatis, hæc alia quoque vobis exponere operæ pretium existimavimus.

Noveritis itaque, quod cum diversis temporibus accusatus esset Ibas apud piissimæ recordationis regem Theodosium, ob Nestorianam Theodorianamque impietatem in sua ea epistola contentam, ac propter contumelias in sanctum Cyrillum ejusque capitula prolata, et apud Proelium sanctum Con-

τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, οὔτε ὁ ἀποστόλος, οὔτε αἱ λοιπαὶ λέγεται γραφαὶ δεκταὶ εἰσιν, εἰ μὴ ὅτι οἱ ἅγιοι πατέρες ταύτας ἡρμήνευσαν. Ἐρυθρίαν δὲ ὀφείλετε λέγοντες, ὅτι οἱ ἀνατολικοὶ οἱ Νεστόριον ἐκδικούντες ἐδίξαντο τὸν ἐν ἁγίοις Κύρλλον τὰ ἴδια κεφάλαια ἡρμηνεύοντα. Ἐκ τοῦ ἐναντίου γὰρ ἡ ἀποστολικὴ καθέδρα Ῥώμης, καὶ Κύρillos ὁ ἐν ἁγίοις τοὺς ἀνατολικούς ἐπισκόπους κατακρίνοντας Νεστόριον, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀσίθειαν, εἰς κοινωνίαν ἐδίξαντο ὡς καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πάπας Ῥώμης Ξύστος γράφων μετὰ τῆς ἰδίας συνόδου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Κύρλλον, καὶ τοὺς καμέτους ἐπαυνῶν τοὺς αὐτοῦ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως γενομένους μεταξὺ ἄλλων οὕτως εἶπεν· «Ἐπανήθην πρὸς ἡμᾶς· οἱ ἀδελφοί, πρὸς ἡμᾶς φημι, οἱ τὴν νόσον κοινῇ σπουδῇ ἀποδιώξαντες τῆς τῶν ψυχῶν ἐρροντίσαμεν θεραπείας.» Καὶ πάλιν· «Εὐφραίνου, ἀδελφεῖ ἀγαπητέ, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ συναχθέντων τῶν ἀδελφῶν νικητὴς ἀγαλλίω. Ἐξίτηι ἡ ἐκκλησία οὐς ἀπέλαβεν. Εἰ γὰρ μηδένα τῶν μικρῶν ἀπολέσσαι θέλομεν, πόσω μᾶλλον δεῖ χαιρέειν ἡμᾶς ἐπὶ τῇ ὑγίαια τῶν ἡγουμένων; Ἀνεγνωμεν [leg. ἀνεγνωμεν] πόσαν χαρὰν παρέσχε ἐν πρόβατον ἀνακομισθέν, καὶ τοῦτο ἐνοσὶν ὀφειλομέν, πόσον ἐπαينو ἔχει τοσοῦτους ποιμένας συγκαλέσασθαι. Ἐν ἰκάστῳ ἀγγέλῳ θεωροῦνται, οὐχ ἐνὸς ἐνταῦθα τὸ πρῆγμα ζητεῖται, ὁσῶς πράττεται περὶ τῆς ὑγείας τῶν πολλῶν.» Καὶ πάλιν· «Χαίρωμεν ἐπὶ τῷ καλεῖσθαι τὸν τῆς Ἀντιοχείας ἐκκλησίας ἱερεῖα παρὰ τῆς σῆς ἀγιοσύνης ἡδὴ νῦν εὐλαβίστατον ἄνδρα καὶ κύριον· καὶ εἰκότως καλεῖται κύριος, ἐπειδὴ τὸν κοινὸν κύριον ἐπέγνω, ὃς τὸ τῆς σαρκώσεως αὐτοῦ μυστήριον ὀρθοδόξῳ φωνῇ μετ' ἡμῶν ὁμολογεῖ.» Καὶ πάλιν· «Εὐχκαί εἰσι διὰ παντός αἱ θλίψεις τῶ τὴν πίστιν καρύσσοντι. Καὶ γὰρ τοῦτοις μετὰ μακροσμοῦ πλοῦσις μισθὸς ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἡτοίμασται, οἷς ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης ὕβρις, διωγμοὺς, καὶ πᾶν κακὸν προστέτακται ὑπομένειν. Ἰπόμεναις τὸ ψεύδος, ἵνα νικῆσαι ποιήσης τὴν ἀλήθειαν. Καὶ διὰ τοῦτο νῦν καταπεινάσασθαι χρὴ τὸ τοῦ ψεύδους, ἐπειδὴ μηδεὶς ἀπὸ τοῦ τῆ ἀλήθειαι.» Καὶ πάλιν· «Ταῦτα πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν ἢ μετ' ἐμοῦ ἅγια ἀδελφότης ἀντέγραψεν ἀποδεχομένη τοὺς σοὺς ἐν ἅπασι, καὶ βιβλαιύσα κωμάτους, οἱ τινες βαρεῖς, ἢ μικροὶ οὐ γέροντασιν, ἐπειδὴ ὑπὲρ ἐκείνου καταβλήθησαν, οὐ τινος τὸ ἐλαφρὸν φορτίον, καὶ τὸν χρηστὸν ζῆλον βυστάζομεν.»

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Ξύστος πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Κύρλλον περὶ τῶν ἀνατολικῶν ἔγραψεν. Ἐπειδὴ δὲ ἀσυνήτως καὶ τοῦτο εἰρηχάτε, ὅτι βλάπτει τὴν ὑπόληψιν τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδὼνι συνόδου ἢ κατακρίσεις τῆς ἀσεβοῦς πρὸς Μάρτιν ἐπιστολῆς, ἐρωτῶμεν ἡμᾶς, ποῖω λόγῳ τοῦτο ὑπερμένετε γράψετε. Μὴ ἄρα νομίζετε τὴν ἐκθίσειν τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδὼνι συνόδου, ὁμοίον τε τῆς ἀσεβοῦς περιέχειν ἐπιστολῆς; Ἀλλὰ μὴ γένοιτο χριστιανῶν τοῦτο εἰπεῖν. Κατανοήσατε γὰρ, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῇ ἀσεβείᾳ εἰρη ἐπιστολῆ, καὶ τοῖς Θεοδώρου συγγράμμασι περιεχομένα, ἐναντία εἰσὶ τῷ ὄρω τῆς κατὰ Χαλκηδὼνα συνόδου τῷ περὶ τῆς πίστεως δεδομένῳ. Θεόδωρος γὰρ, καὶ ἡ ἐπιστολὴ ἄλλοι λέγουσιν εἶναι τὸν Θεῖον λόγον, καὶ ἄλλοι τὸν Χριστόν. Ἡ δὲ ἅγια κατὰ Χαλκηδὼνα σύνοδος ἓνα λέγει τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τὸν Θεόν λόγον σαρκωθέντα, καὶ ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσαντα. Ἡ ἐπιστολὴ, καὶ Θεόδωρος οὐχ ὁμολογεῖσι τὸν Θεῖον λόγον σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας ἐνδόξου Θεοτόκου, καὶ αἰεὶ παρθένου Μαρίας, καὶ τεχθῆναι ἐξ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀνοῦνται Θεοτόκου

morata capita oppugnabant. Ut enim vos ipsi fatemini, neque sancta Evangelia, neque Apostolus, nec reliquæ divinæ litteræ perciperentur satis, nisi essent a sanctis Patribus interpretatæ. Cæterum in vos ipsos argumenta confusionis congeritis, aientes tunc ab Orientis Nestorii propugnatoribus receptum esse Cyrillum, cum sua capitula exposuisset. Contra namque apostolica Romana sedes, atque Cyrillus in suam communionem admiserunt episcopos qui in Nestorium sententiam dixerant, ejusque impietatem condemnaverant. Itaque sanctus ipse Romanus pontifex Xystus, cum concilio suo ad S. Cyrillum scribens, laboresque ab eo pro Ecclesiæ unitate susceptos laudans inter cætera hæc habet : « Ad nos reversi sunt fratres, ad nos, inquam, qui morbum communi studio persequentes animarum curavimus sanitatem. » Et post pauca : « Exsulta, frater charissime, et ad nos recollectis fratribus victor exsulta. Quærebat Ecclesia quos recepit. Nam si neminem perire volumus de pusillis, quanto magis gaudere nos oportet sanitate rectorum! Legimus quomodo gaudii una ovis reportata præstiterit, et idcirco intelligendum est quid laudis habeat tot revocasse pastores. Greges aspicuntur in singulis, nec unius hic causa tractatur, quoties agitur de sanitate multorum. » Et rursus : « Gaudeo, inquit, Antiochenæ Ecclesiæ sacerdotem vocari jam a sanctitate tua venerabilem virum, et dominum; et merito vocatur dominus qui communem Dominum recognovit, qui incarnationis mysterium, voce catholica, nobiscum confitetur. » Et iterum : « Volivæ, ait, sunt semper molestiæ fidem prædicantium; hisnamque cum beatitudine copiosa merces paratur in cælo, quibus propter justitiam maledictiones, persecutiones, et omne malum præcipitur sustinere. Passus es falsitatem, ut victicem faceres veritatem, et ideo nunc insultandum est falsitati, quia nullus perire potuit veritati. » Ac denique : « Hæc, inquit, ad venerationem tuam fraternitas mecum sancta scribit, probans tuos in omnibus, et confirans labores, qui tamen graves aut amari esse non potuerunt, quia huic impensi sunt, cujus onus leve, et jugum suave portamus. »

Hæc ad S. Cyrillum de Orientalibus S. Xystus; sed cum stulte admodum profuleritis pariter, ea epistolæ quæ ad Marim Persam inscribitur damnatione lædi sancti Chalcedonensis concilii definitionem, querimus qua tandem ratione commoti id scribere sustinueritis? Non itaque putetis, sanctæ Chalcedonensis synodi doctrinam quidpiam eorum quæ in impia epistola continentur simile complecti; id enim dicere Christianum non est. Quinimo scitote ea omnia quæ in eadem epistola, Theodorique libris habentur, cum sanctæ fidei definitione, a Chalcedonensi concilio tradita, omnino pugnare. Epistola enim ac Theodorus alium esse Deum, alium Christum statuunt; sancta autem Chalcedonensis synodus unicum agnoscit Dominum Jesum Christum Deum Verbum, qui sine mutazione hominis absque sui mutatione hominis natus est, et atque Theodorus Dei Verbum, quod sine mutazione et sine separata Deipara, ac sempiternum, sedem per

Κωνσταντινουπόλεως, καὶ παρὰ διαφοροῖς Ἀντιοχείας ἀρχιεπισκόποις, τελευταῖον παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, καὶ Φλαυιανῷ μετὰ Πρόκλον τῷ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως γενομένου, ἀπειρημένη ἢ κινουμένη δίκῃ κατὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰβᾶ, Φωτίῳ ἐπισκόπῳ Τύρου, καὶ Εὐσταθίῳ ἐπισκόπῳ Βηρυτοῦ, παρ' οἷς περὶ τῆς πίστεως κατηγορήθη ὁ αὐτὸς Ἰβᾶς, καὶ περὶ ὕβρων κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου γενομένων. Ἐκεῖνος δὲ ἀπολογούμενος ἀπεκρίσατο, μηδὲν ὕβριστόν μετὰ τὴν ἔνωσιν τὴν γενομένην μεταξὺ τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου εἶπει, ἢ γράψαι κατ' αὐτοῦ. Ἡ δὲ μυστὰρ αὕτη ἐπιστολὴ ἢ προκομισθεῖσα παρὰ τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ δηλοῖ ὅτι μετὰ τὴν ἔνωσιν γέγραπται.

Δείκνυται τοίνυν Ἰβᾶς ἐκ τῆς οἰκείας καταδίστης τὴν μνημονευθεῖσαν ἐπιστολὴν ἀπαρνούμενος· ὅθεν οἱ προειρημένοι ἐπίσκοποι ὁρῶντες τὴν ἀσεβειαν τῆς ἐπιστολῆς, εἰ καὶ Ἰβᾶς οὐχ ὡμολόγησεν ταύτην ἰδίαν εἶναι, ὅμως ψῆφον ἐξήνεγκαν, διὰ πάντων ἑναντίαν τῇ ἀσεβείᾳ τῇ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ περιχομένη. Διευτύωσαν γὰρ ὡς τε Ἰβᾶν ἀναθεματῆσαι μὲν Νεστόριον, καὶ τὰ ἀσεβῆ αὐτοῦ δόγματα, καὶ τοὺς ἐκδικούντας αὐτὸν, ἅπερ ἢ ἀσεβῆς ἐπιστολὴ ἐξεδίκει· διέξασθαι δὲ ἐπίσης τῶν τριακοσίων δεκαοκτῶ ἁγίων πατέρων, καὶ τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην σύνοδον, ὡς ἀπὸ ἁγίου πνεύματος συναχθεῖσαν, κατ' ὁμοίτητα τῶν τριακοσίων δεκαοκτῶ ἁγίων πατέρων, ἢν τινα ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον μετ' αὐτοῦ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ τὸν δώδεκα αὐτοῦ κεφαλαιῶν ἐνουβρίζει ἢ αὐτῇ ἀσεβῆς ἐπιστολῇ.

Τὰ τοίνυν παρὰ τῶν δικαστῶν κεκριμένα μὴ πληρώσας Ἰβᾶς τῆς ἐπισκοπῆς καθήρηθη, καὶ μετὰ ταῦτα συνήχθη ἢ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος, ἐν ᾗ οὐδὲ ἐκλίθη Ἰβᾶς, οὐδὲ ὡς ἐπίσκοπος παραγίγονεν, Νόννου ἦδη εἰς τόπον αὐτοῦ χειροτονηθέντος, τοῦ καὶ κληθέντος ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ. Ἀλλὰ μετὰ τὸν ὅρον τὴν περὶ τῆς πίστεως δεδομένον εἰσελθὼν ὁ μνημονευθεὶς Ἰβᾶς, ἤτησεν τὴν περὶ αὐτοῦ ὑπόθεσιν ζητηθῆναι, δι' ἣν τῆς ἐπισκοπῆς καθήρηθη, καὶ προεκόμισεν τὴν προειρημένην ψῆφον Φωτίου καὶ Εὐσταθίου· ἧς ἀναγνωσθεῖσης, εἰσελθόντες καὶ οἱ τοῦτου κατηγοροὶ προεκόμισαν τὰ ἐν Τύρῳ πεπραγμένα, ἐν οἷς περιεῖχτο ἢ αὐτῇ ἀσεβῆς ἐπιστολῇ τῆς ἀναγνωσθεῖσης, εἰδὼς Ἰβᾶς, ὡς εἰ ὁμολογήσει ταύτην ἰδίαν εἶναι, διὰ τὴν ἀσεβειαν αὐτῆς κατεδικάζετο, ἐγκόψας τὴν τῶν πεπραγμένων ἀνάγνωσιν, οὕτως εἶπεν· «Κελεύσατε ἀναγνῶναι τὰ γράμματα τῶν κληρικῶν Ἐδέσης, ἵνα ἐξ αὐτῶν μάθητε ὅτι ἄλλοτριός εἰμι τῶν ἐπαχθέντων μοι.» Καὶ ἀναγνωσθέντων αὐτῶν κατανοήσαντες οἱ ἐπίσκοποι τὴν ψῆφον Φωτίου καὶ Εὐσταθίου, καὶ τὴν κατὰ Ἰβᾶ γενομένην κατηγορίαν, ἀπήτησαν αὐτὸν τὰ παρὰ Φωτίου καὶ Εὐσταθίου κεκριμένα πληρῶσαι, καὶ διέξασθαι τὸν ὅρον, ὃν ἢ αὐτῇ ἁγίᾳ σύνοδος ἐξεφώνησεν, καὶ ὑπογράψαι ἐν αὐτῷ, δι' οὗ καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον, καὶ τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον, καὶ τὴν αὐτοῦ διδασκαλίαν ἰδέξατο· ἅπερ ἅπαντα, ὡς εἰρήκαμεν, ἢ μυστὰρ ἐκείνη ἐνουβρίζει ἐπιστολῇ· δι' ὧν ἀποδείκνυται πάντα ταῦτα τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐπι κατακρίσει καὶ ἀκατροπῆ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς Ἰβᾶν παρασκευάσαι ποιῆσαι. Θαυμάζομεν τοίνυν ἡμᾶς, ὅτι τὴν μυστὰρ ἐκείνην ἐπιστολὴν ἐκδικεῖτε, ἢν οὐδὲ αὐτὸς

Constantinopolitanae archiepiscopum, atque apud complures Antiochiæ archiepiscopos, novissime autem ab eodem rege, ac Flaviano, qui Proclo in Constantinopolitana sede successor successit fuit, iudicio adversus eumdem Ibam ferendo Photius Tyri, et Eustathius Beryti episcopi delecti sunt : a quibus de fide sua reprehensus Ibas, deque injuriis in sanctum Cyrillum jactatis, cum sibi defensionis daretur locus, negavit quidpiam ab se in sanctum Cyrillum contumeliose dictum vel scriptum esse, post reconciliationem inter Orientales sanctumque Cyrilum ipsum constitutam ; verum criminosa ea epistola ab accusatoribus producta palam eam post reconciliationem, conscriptam fuisse demonstrat.

Has igitur, ex suamet eadem depositione memoratam epistolam omnino repudiasset cognoscitur : quamobrem prælaudati episcopi impietatem epistola considerantes, etiamsi Ibas eam ab se editam esse minime confiteretur, par per omnia suffragium protulere adversus impietatem quam epistola contemebatur. Censuerunt quippe ab Iba anathematizari Nestorium cum impiis dogmatibus suis, quæ in impia epistola colligebantur, excipi autem trecentorum atque octodecim Patrum fidem oportere, prioremque Ephesinam synodum ceu in Spiritu sancto congregatam, eodem modo atque eam quæ ex trecentis iisdem atque octodecim sanctis Patribus constituit, quam Ephesinam synodum, una cum sancto Cyrillo, duodecimumque capitulis ejus ea impia epistola contumeliis lacescebat.

Cum porro ab Iba minime perficerentur ea quæ fuerant ab iudicibus constituta, ipse ab episcopatu dejectus est, atque interea sancta Chalcedonensis synodus coacta, ad quam neque vocatus est Ibas, neque ut episcopus interfuit, Nonno jam in ejus locum per manuum impositionem subrogato, qui etiam ad sanctam eandem Chalcedonis synodum advocatus fuerat. Perfectis autem iis quæ circa fidem constituenda fuerant, adveniens Ibas postulavit, de substitutione sibi facta causam agitari, qua ab episcopatu dejiciebatur, præfatumque Photii Eustathiique suffragium in medium protulit ; quod cum legeretur, advenientes pariter accusatores ejus, acta Tyri prodixerunt, in quibus etiam impia ea epistola continebatur. Hac legi similiter cœpta, cognoscens Ibas ob ejus impietatem condemnandum se omnino fore, si suam esse fateretur, actorum interpellans lectionem, sic locutus est : Clericorum Edessenorum litteras legi jubete, ut, quam alienus ab iis sim, quorum insimulor, cognoscatis. Cum hæc pariter lecta essent, considerantes episcopi Photii Eustathiique suffragium, atque institutum adversus Ibam accusationem, constituere rursus ab ipso impleri oportere quæ Photius atque Eustathius judicaverant, ac suscipi definitionem quam ipsa sancta synodus conclamavit, ipsique subscribi, qua quidem definitione, et primam Ephesinam synodum, et sanctum Cyrillum complexa fuerat, ejusque doctrinam, quæ omnia, ut animadvertimus, in nefaria ea epistola ludibriis contemebantur. His autem manifeste docemur, sanctam ipsam

Ἰβας, ἣ ἐν Τύρῳ, ἣ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ ἀγίᾳ κατὰ Χαλκηδόνα συνόδῳ ἐτολμήσεν ἰδίαν εἰπεῖν, ἣ ἐκδικῆσαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς γράμμασι τῶν κληρικῶν Ἐδέσσης, καὶ τῇ ψήφῳ Φωτίου καὶ Εὐσταθίου ἐχρήσατο πρὸς τὸ ἀποφυγεῖν τὴν περὶ τῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς κατ' αὐτοῦ γενομένην κατηγορίαν.

litteris, Photique, atque Eustathii suffragio usus est, ut institutam adversum se ob impiam illam epistolam declinaret accusationem.

Πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τοῖς κακῶς παρ' ὑμῶν ἔρμηνευθεῖσι, καὶ τὴν Εὐνομίου διαλαλίαν τὴν περὶ Ἰβᾶ γενομένην πρὸς ψευδῆ ἔννοιαν μεταγάγετε, διαθεβαίουμενοι τὴν διαλαλίαν Εὐνομίου ὑπὲρ τῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς γεγενῆσθαι. Δίγεται γὰρ περιέχειν τὴν αὐτὴν διαλαλίαν, ὅτι ἐν τοῖς ἀνωτέροις τῆς ἐπιστολῆς ὕβρισας Ἰβας τὸν ἐν ἀγίοις Κύριλλον, ἐν τοῖς τελευταίαις ἑαυτὸν ἐπανωθεύσατο· ὅποτε δὴλόν ἐστι τὴν Εὐνομίου διαλαλίαν, οὐ περὶ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς καταθέσεως Ἰβᾶ τῆς ἐν Τύρῳ γενομένης παρὰ Φωτίῳ καὶ Εὐσταθίῳ εἰρησθαι. Ἐν γὰρ τοῖς παρ' αὐτοῖς πεπραγμένοις φανερῶς Ἰβας ὡμολόγησεν, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἰρήκαμεν, πρὸ τούτου μὲν μετὰ τῶν ἄλλων ἀνατολικῶν ἐπισκόπων ὕβρισαι τὸν ἐν ἀγίοις Κύριλλον, ὅτι μετὰ τῶν αὐτῶν διχνοῖα ἦν· μετὰ δὲ τῶν ἑνωσιν τὴν μετὰ τῶν αὐτῶν γενομένην· μηδὲν ὕβριστικὸν εἰπεῖν κατὰ τοῦ ἐν ἀγίοις Κυρίλλου· ἐξ ἧς ὁμολογίας εὐρίσκων Εὐνόμιος Ἰβαν πρῶτον μὲν ὕβρισαντα τὸν ἐν ἀγίοις Κύριλλον, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπολογούμενον, καὶ λέγοντα ὅτι μετὰ τῶν ἑνωσιν οὐδὲν ὕβριστικὸν κατὰ τοῦ ἐν ἀγίοις εἶπε Κυρίλλου, τὴν μνημονευθεῖσαν ἐποίησεν διαλαλίαν. Ὅτι δὲ ἡ προειρημένη ἀσεθῆς ἐπιστολή, ἡ λεγομένη Ἰβᾶ, πάσις ἀσεθείας, καὶ τῶν κατὰ Κυρίλλου ὕβρεων ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους πεπληρωται, οὐδενὶ ἀμφισβάλεται· ἀλλ' οὐδὲ ἔχει λόγον τὸ πιστεῦσαι ὅτι Εὐνόμιος τὰ πρῶτα μὲν διεβίβη τῆς ἐπιστολῆς, ὡς κακὰ, τὰ τελευταῖα δὲ χεῖρονα ὄντα ἐπίνευσεν. Οὐδεὶς γὰρ εὐφροῦν ἀποδέχεται τὸν ἐπὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ὁμοῦ τὸν αὐτὸν ἐπαινοῦντα καὶ ψέγοντα. Εἴ τις τοίνυν τὴν Εὐνομίου διαλαλίαν τολμήσει λέγειν μὴ τῇ Ἰβᾶ καταθέσει τῇ ἐν Τύρῳ γενομένη, ἀλλὰ τῷ ὕφει συνάδειν τῆς μνημονευθείσης ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς, τὴν τῆς ἀληθείας ἐκπολυθῆσαν οὐ φυλάττει, ἀλλ' ὡς αἰρετικὸς ὕβριν τοῖς πατράσιν προσάπτει σπουδάζει.

verum ad impiæ memoratæ epistolæ.... pertinere, obsequitur, verum, veluti hæreticus Patribus injuriam afferre nititur.

Καὶ εἰς τοῦτο δὲ θαυμάσαμεν ὅτι γράψαι ὑπεμείνατε, τὰ κεφάλαια μὲν τοῦ ἐν ἀγίοις Κυρίλλου σκοτεινὰ εἶναι· τὴν δὲ ἀσεθῆ ἐπιστολὴν, ὡς τοῦ ἀγίου πνεύματος μεσάζοντες ἀποδεχθεῖσαν ἐπηνέσατε· καὶ φανερόν ἐστιν ὅτι ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἐξ ἀγίου πνεύματος, ἀλλ' ἐξ ἐνεργίας τοῦ πονηροῦ πνεύματος προσηγάγετε· ὅτι τοὺς μὲν πατέρας καὶ διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας σκοτεινοὺς ἐκάλεσατε, τὴν δὲ κακοδοξίαν τῆς ἐπιστολῆς μετὰ βλασφημίας ἐπηνέσατε· θὴν καλῶς ἀρμύζει καὶ ὑμῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰ παραπλήσια ὑμῖν περὶ τῶν ἀγίων πατέρων φρονοῦσι, τὸ παρὰ τοῦ ἀγίου Πέτρου τοῦ ἀποστόλου βεβῆν περὶ τῶν κακῶς νοούντων τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἀγίου Παύλου· ὅτι ταῦτα οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστύριχτοι στρεβλώσυσαν [ἢ στρεβλοῦσιν], ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφαίς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπόλειαν. Ὅπως τοίνυν καὶ ὑμῖν κακῶς

Chalcedonensem synodum disposuisse, ut ea omnia ab Iba fierent, ad impiæ sæpius memoratæ epistolæ eversionem atque condemnationem. Miramur igitur vos adhuc iniquæ ei epistolæ patrocinari, quam neque Ibas ipse, vel Tyri, vel post ea, quæ ibi acta sunt, in sancta Chalcedonensi synodo suam ausus est appellare, neque sustinere, quin potius cleri Edessenî ut institutam adversum se ob impiam illam epistolam

Ad cætera porro omnia pessime a vobis exposita adjecistis etiam, ut Eunomji divulgationem de Iba factam mendaci intelligentia perverteretis, affirmantes eam Eunomii divulgationem super impia ea epistola institutam esse. Fertur enim hæc in ipsa contineri : quod cum in priore epistolæ parte Ibas sanctum Cyrillum injuriis proscidisset, circa finem tamen se ipsum corrigendo emendaverit : cum tamen manifestum sit Eunomii eam declamationem minime ad impiam eam epistolam pertinere, sed de subrogatione, quæ Tyri Ibæ facta fuerat per Photium et Eustathium in ea sermonem institui. In actis enim apud ipsos manifeste fassus est Ibas, quemadmodum etiam superius indicavimus, se ante hæc cum reliquis Orientis episcopis sanctum Cyrillum injuriis assensisse, cum scilicet ipsorum ejusque dispar esset sententia : post autem, unione inter ipsos perfecta, nihil omnino ab se injuriosum in sanctum Cyrillum fuisse prolatum; ex qua Ibæ confessione, Eunomius Ibam primum in sanctum Cyrillum injurias congerentem reperiens, post autem resipiscentem, aientemque ab se nihil omnino, post constitutam unionem, adversus sanctum Cyrillum fuisse prolatum, memoratam perfectit declamationem. Nemini porro dubium esse potest, indicatam impiam epistolam Ibæ tributam, ab initio ad extremum omni iniquitate atque in sanctum Cyrillum contumelia scatere, neque causæ quidpiam est, ut credatur, Eunomium priores epistolæ partes, tanquam pravas traduxisse, reliquas vero, quæ pejores sunt, laudibus efferre voluisse. Nemo enim cordatus probat eum qui unius ejusdemque ac similis rei simul laudator sit, idemque vituperator. Quisquis igitur Eunomii declamationem non ad Ibæ subrogationem Tyri factam spectare, quisquis, inquam, id dicere audeat, is minime veritati

Atque id etiam mirati sumus, quod scribere veritū minime sitis. Sancti Cyrilli capita obscura esse, eamque impiam epistolam, tanquam Spiritu sancto afflante, clarescentem laudaveritis. Manifestum est siquidem verba hæc non Spiritus sancti virtute, sed maligni spiritus impetu a vobis esse prolata : cum Patres Ecclesieque magistros obscuritatis reclaraveritis, epistolæ autem illius malitiam blasphemiasque laudibus extuleritis : quamobrem recte convenit vobis cæterisque omnibus similia de sanctis Ecclesie Patribus sentientibus, illud a Petro apostolo de his dictum, qui Epistolas sancti Pauli perverse intelligebant : quod has indocti atque instabiles depravanti, ut et cæteras Scripturas, ad suam ipsorum perditionem (II Petr. III, 16). Sic itaque vobis etiam prave intelli-

νοῦσι σκοτεινά εἶναι δοκεῖ τὰ παρὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἁγίων διδασκάλων, καὶ τῶν θείων γραφῶν ἐκτεθειμένα. Καὶ τούτα μὲν τὰ περὶ Ἰβας, καὶ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς οὕτω παρακολούθησαντα ἐν τισὶ βιβλίοις εὕρισκονται.

Εἰδέναι δὲ ὑμᾶς χρὴ ὅτι τὰ πεπραγμένα, ἐν οἷς ἡ ἀσεβὴς ἐκείνη ἐπιστολὴ περιέχεται, οὐχ ὑποτίθεται τοῖς ἀθεντικαῖς, οἷς οἱ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν, ὧν καὶ τὰ ἰσότηκα ἀθεντικά, ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ Ῥώμης, καὶ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐν τῷ θείῳ ἡμῶν παλατίῳ παραβιβάσθησαν. Ἐπεὶ τοίνυν δείκνυται πανταχόθεν πάσης ἀσεθείας πεπληρωμένη ἡ αὐτὴ ἀσεβοῦς ἐπιστολὴ, καὶ ἐναντία οὕσα τοῖς ὀρθοθεῖσιν ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, οἱ ταύτην λέγοντες δεδιχθῆναι ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, οὐ μόνον τὴν οικίαν κακοδοξίαν σπουδαίωσιν ἐκδικεῖν, ἀλλὰ καὶ ὑβρίν τῇ αὐτῇ ἁγίᾳ συνόδῳ προσάπτειν. Τὰ γὰρ δεχθέντα καὶ βεβαιωθέντα παρὰ τῆς μνημονευθείσης ἁγίας συνόδου, ὀνομαστικῶς ἐν τῷ παρ' αὐτῆς δεδομένῳ περὶ τῆς πίστεως ὄρω περιέχεται.

Γινώσκεις δὲ ὑμᾶς βουλόμεθα, ὅτι καὶ Θεοδώριτος, ἐπειδὴ κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἔγραψε, Νεστόριον, καὶ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν ἐκδικῶν, μετὰ τὸν ὄρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι ἁγίας συνόδου συνωθήθη, πρῶτον μὲν ἀναθεματίζων Νεστόριον καὶ τὴν ἀσεβίαν τὴν αὐτοῦ, καὶ ὁμολογῆσαι θεοτόκον τὴν ἁγίαν ἑνδοξὸν ἀειπαρθένον Μαρίαν, καὶ οὕτως ἐδέχθη. Ὅθεν καὶ Ἰβας καὶ Θεοδώριτος οὐχ ὡς διδάσκαλοι καὶ πατέρες, ἀλλ' ὡς μετανοοῦντες, καὶ ἀναθεματίζοντες τὴν κακοδοξίαν, ὑπὲρ ἧς κατηγορήθησαν, καὶ δεξιόμενοι τὸν ὄρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, καὶ ὑπογράφαντες ἐν αὐτῷ, εὐδέχθησαν. Ἐπειδὴ ἔθος ἐστὶν ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ πάντας τοὺς αἰρετικούς τῆς οικίας πλάνης ἀναχωροῦντας, καὶ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἐπανόντας πίστιν, δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν, οὐ μὴν ὡς διδασκάλους τοῖς πατέσι συναριθμῆσθαι. Ὅθεν καὶ τοὺς ἄλλους ἀνατολικούς ἐπισκόπους, οἱ τινες Νεστόριον ἐκδικούντες ἀντίειπον τῇ πρώτῃ ἐν Ἐπίσῳ συνόδῳ, καὶ τῷ ἐν ἁγίοις Κυρίλλῳ, ἐπειδὴ μετὰ ταῦτα Νεστόριον καὶ τὴν κακοδοξίαν ἀνεθεματίζον τὴν αὐτοῦ, ἐδέξατο ὁ κατὰ Ῥώμην ἀποστολικὸς θρόνος, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία δεχεται αὐτούς.

Καὶ τοῦτο δὲ ὑμᾶς εἰδέναι βουλόμεθα, ὅτι οὐ μόνον Ἰβας καὶ Θεοδώριτος διὰ τὸ ἀντιπεῖν τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἐξεβλήθησαν τῆς ἐπισκοπῆς, ἀλλὰ καὶ Δόμνος ὁ Ἀντιοχείας ἀρχιεπίσκοπος διὰ τοῦτο κατεδικάσθη, ὡς γράψας ὀφείλει μόνον σιωπηθῆναι τὰ αὐτὰ δώδεκα κεφάλαια ἢ τινὰ κατάκριτον κατὰ Δόμνου γενόμενον, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἢ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος ἐδέξατό τε καὶ ἐβεβαίωσεν. Ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές ἐστι, καὶ αὐτὸς Θεοδώριτος πρὸς Ἰωάννην τὸν Γερμανικίαν ἐπίσκοπον μαρτυρεῖ γράφων οὕτως· « Τί θῆποτε καὶ προφανῶς ψεύδονται, καὶ φασὶ μηδεμίαν γεγενῆσθαι περὶ δόγμα καινοτομίαν; διὰ ποίους φόνους καὶ γοητείας ἐξηλάθη ἐγὼ; ὁ δεῖνα τίνας μοιχείας ἐτόλμησε; ποίους ὁ δεῖνα διώρυξε τάφους; δῆλόν ἐστι καὶ τοῖς βροβύροις παρακαλῶ (sic) ὡς; δογμάτων χάριν καμὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξηλάσθην. Καὶ γὰρ τὸν κύριον Δόμνον, ὡς τὰ

ligentibus ea quæ ab Ecclesiæ magistris tradita s
atque ex divinis litteris hausta obscura esse vi
tur. Atque hæc quidem de Iba atque impia illa
stola in aliquibus libris perscrutata reperuntur.

Namque operæ pretium est ut sciatis acta e
quibus impia illa continetur epistola, minime c
plecti in authenticis iis quibus episcopi subscri
runt, quorum authentica exemplaria in sanctis
Romana Ecclesia et in Constantinopolitana, a
etiam in sacro nostro palatio servata sunt. Quoi
igitur undique manifestum est impiam eam epi
lam omni iniquitate refertam esse, sanctisque s
Chalcedonensis synodi definitionibus adversari,
quum est ut qui dixerint ipsam in sancta Chalc
nensi synodo contineri, ii non modo propriam t
malitiam omni conatu eniti ceaseantur; verum
gnum quoque sancto concilio faciant injuriam. C
cunque enim approbata atque confirmata a me
rata sancta synodo sunt, ea omnia nominati
fidei definitione ab ipsa tradita continentur.

Volumus autem vobis simul constare, Theodor
quoque, postquam adversus duodecim sancti Cy
capita calamum perstrinxisset, Nestorium eju
pravitatem defendentem, post sanctæ synodi de
tionem id habuisse in mandatis, primo quidem
anathematizaret Nestorium, sanctamque et glorio
semper virginem Mariam Deiparam confiteretur
idipsum exsecutus est. Quare Ibas pariter at
Theodorus, non veluti magistri aut Patres, sed
pœnitentes, et perniciosas sententias detestante
quibus fuerant accusati, atque definitionem Cha
donensis synodi amplexi, ipsique subscribentes
ea recepti sunt; cum in Ecclesia catholica sit
more positum hæreticos qui proprium exsecr
errorem ad orthodoxamque fidem revertantur, sus
in communionem, non autem veluti magistros Pa
bus connumerari. Itaque alios etiam Orientales
scopos, quorum quidam a Nestorii partibus stan
priori Ephesinæ synodo sanctoque Cyrillo contr
xerant, cum postea anathema dixissent Nesto
perversæque ipsius sententiæ, apostolica Rom
sedes sanctusque Cyrillus in communionem rece
runt, atque propterea ab sancta Dei Ecclesia sus
pti intelliguntur.

Id autem a vobis etiam animadverti cupimus, I
Ibam tantum et Theodorum ob oppugnata duo
cim ea sancti Cyrilli capita fuisse ab episcopatu
jectos, verum Domnum quoque Antiochensem arc
episcopum condemnationis subiisse iudicium, p
pterea quod scripsisset, expedire ut duodecim
capita silentio premerentur; quod iudicium in Do
num institutum, synodus Chalcedonensis, eo quoq
e vivis sublato, probavit atque confirmavit. H
porro verissima esse, atque ita quemadmodum
nobis exposita sunt, se habere ipsemet Theodori
testatur in epistola ad Joannem Germanicæ episc
pum hæc scribens: « Quid enim profani mentiuntur
dicunt, nullam circa dogmata novam factam es
sectionem? propter quas cæles igitur, sive præstig
expulsus ego sum? quasnam mœchias perpetra

κεφάλαια μὴ δεξάμενον καθέλω οἱ βίλιττοι πανύφημα Α ταῦτα καλέσαντες, καὶ ἐμμένειν τούτοις ὁμολογήσαντες. Ἐγὼ γὰρ αὐτῶν τὰς καταθέσεις ἀνέγνων, ἐμὲ δὲ ὡς τῆς αἰρέσεως ἔξαρχον ἀπεκίρησαν. Ἐκ τούτων τοίνυν δεικνύται, ὅτι διὰ τὰ κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου τὰ κατὰ Νιστορίου προτεθέντα, καὶ Δόμνους, καὶ αὐτὸς Θεοδώρητος, καὶ Ἰβας, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐξεβλήθησαν· καὶ Θεοδώρητον μὲν, καὶ Ἰβαν μεταμεληθέντας, καὶ δεξαμένους τὰ μεταμεινθέντα κεφάλαια, καὶ τὰ ἄλλα, δι' ἃ ἐξεβλήθησαν, ἢ ἁγία σύνοδος ἢ ἐν Χαλκηδόνι εἰδέξατο. Οἱ ἄλλοι δὲ οἱ μὴ μεταμεληθέντες οὐκ εἰδέχθησαν· ἢ δὲ Δόμνου κατάκρισις καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἐθεδαιώθη.

probantes, ac reliqua omnia quorum causa suis pulsi sedibus fuisse receptos : minime vero eos qui non resipuerant : Domni vero condemnationem etiam post mortem ejus fuisse confirmatam.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγράψατε, ὅτι τὰς Θεοδώρου βλασφημίας Β τὰς παρ' ἡμῶν κηρυχθείσας ὑμῖν ἀναθεματίζετε, εἴ τινος ἂν ὦσιν, αὐτῶν δὲ Θεοδώρου ἀμφεβάλετε ἀναθεματίζεσθαι διὰ τὸ ἰδίῃ προτελεῦσθαι αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὡς λέγεται, τῶν ἐκκλησιῶν, γινώσκατε [F. sup. ὅτι] οἱ λέγοντες μὴ ἔξόν εἶναι Θεόδωρον ἀναθεματίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἐπισκόποις συναρθεμῖσθαι, ἐπειδὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καθὼς εἰρήκατε, τῆς ἐκκλησίας ἐτελεύτησιν, ὀφείλουσιν καὶ Ἰουδαν τοῖς ἀποστόλοις συναρθεμῖν τὸν ὡς ἐνόμισεν λαθόντα τὸν γινώσκοντα τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων Θεόν, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν κοινωνίαν δεξάμενον ἀπ' αὐτοῦ ὅσον γὰρ ἔπεν εἰς τοὺς ταῦτα λέγοντας, μέμφεως εἶσιν ἄξιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι οἱ μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον ψῆφον κατ' αὐτοῦ προαγαγόντες, κατακρίναντες αὐτὸν, καὶ εἰς τόπον αὐτοῦ ἄλλαν ἀντεισαγαγόντες. Καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἀποστόλων ἀναγινώσκειται, μὴ ἄρα ἐκ τούτου ἢ ὡς ἀπόστολος δέχεται, ἢ τῆς κατακρίσεως τοῦ ἀναθέματος ὤφελον ἐλευθερωθῆναι. Κατανοεῖτε τοίνυν ὅτι ἐκείνος τελευτᾷ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἐκκλησιῶν, ὃ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μέχρι πέρας τῆς αἰκίας ζωῆς φυλάττει.

καὶ γὰρ εἰ καὶ Μανιχαῖος, ἢ Ἀρειανός, ἢ Νιστοριανός, ἢ Εὐτυχιανιστής, ἢ ἄλλος οἷος σὺν αἰρετικὸς, ἢ Ἑλληνοκῆμανία κρατούμενος λάθῃ κοινωνῶν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ οὕτω τελευτῆσῃ, καὶ μετὰ θάνατον ἢ ἐκ τῶν συγγραμμάτων πιστοῦ, ἢ καθ' ἑτέρον τρόπον αἰρετικὸς εἶναι φανῆ, ὅμως οὐκ ἐκ τούτου ἢ ὀρθόδοξος βλάπτεται πίστις, ἢ ἐκείνος ἐλευθεροῦται τῆς κατακρίσεως, εἰ [In cod. ἧ] ἐν τῇ εἰρήνῃ τῶν ἐκκλησιῶν λέγεται τελευτῆσαι· καὶ γενικῶς οὐδένα τῶν αἰρετικῶν θάνατος ἐκ τῆς περὶ τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ κατακρίσεως ἐλευθεροῖ· μᾶλλον μὲν σὺν διὰ τοῦτο καταδικάζει, ὅτι ζῶν οὐ μεταμελήθη.

Ὅτι δὲ οἱ αἰρετικοὶ οἱ ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν μὴ μεταμεληθέντες, καὶ μετὰ θάνατον κατεκρίθησαν, ἐκ πολλῶν δεικνύται· καὶ Εὐνόμιος γὰρ, καὶ Ἀπολλινάριος, καὶ Βόνωσος, καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιότεροις χρόνοις Οὐαλιντίος, Βασιλείδης, Μαρτίαν, καὶ Κίριθος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν τῇ αἰκίᾳ ζωῆ μὴ ἀναθεματισθέντες, μετὰ θάνατον κατεκρίθησαν, καὶ ὑπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναθεματίζονται, ἐπειδὴ ἐν τῇ αἰκίᾳ πλάνῃ ἐτελεύτησαν ὡσπερ οἱ ἐν τῇ αἰκίᾳ ζωῆ ἀδικῶς κατακρίθησαν, μετὰ θάνατον ὑπὸ τῆς

quispiam? quoniam quis sepulcra pervertit? sed notum ipsis quoque Barbaris est atque perspicuum, nec cæterosque dogmatum causa fuisse dejectos. Enim vero dominum etiam Domnum, tanquam capitula non admittentem expulerunt, ea omni laude digna, optimi illi vocantes, sequæ in his permansuros profertentes. Me autem qui ipsorum constitutiones legere, ut hæreseos principem abdicarunt. Ex quibus aperte colligitur ob sancti Cyrilli capita adversus Nestorium proposita, et Domnum, et Theodoretum ipsum, et Ibam, et nonnullos præterea deturbatos sedibus suis fuisse, ac Theodoretum quidem et Ibam resipiscentes, atque memorata capitula

sedibus fuerant, a sancta Chalcedonensi synodo Cum autem scripseritis pariter execrari a vobis eas Theodori blasphemias, quas ad vos ipsi transmissimus, cujuscunque illæ sint : Theodoro porro anathema dicere dubitetis, quod jam ipse sit in Ecclesiarum, ut dicitur, communionæ præmortuus : scitote eum qui dixerit minime Theodorum anathematizari licere, sed episcopis esse adnumerandum, ob eam causam, quod, ut asseruistis, in Ecclesiæ communionē decesserit, eum pariter et Judam posse in apostolorum numerum asciscere, qui latens, et notus solum perscrutanti humana secreta Deo, fuit ab ipso cum cæteris discipulis ad communionem admissus; nam juxta id quod sentire hæc aientes videntur, digni reprehensione sunt apostoli quoque, qui post mortem ejus, suffragio adversus ipsum lato, eum condemnauerunt aliumque in locum ejus substituerunt. Præterea, cum nomen ipsius in sanctis Evangeliiis legatur inter cæteros apostolos, non tamen idcirco, vel ut apostolus recipitur, vel exinde anathematis judicio potuit liberari. Sic igitur habete, eum in Ecclesiarum communionē decedere, qui fidem catholicam ad mortem usque illibatam custodierit.

Enimvero, si Manichæus quispiam, vel Arianus, sive Nestorianus, vel Eutychianus, aut alius cujuscunque generis hæreticus vel Græcorum insaniam captus, Ecclesiæ communicans vixerit, atque hoc modo decesserit, post mortem autem vel ex scriptis ejus, vel alia quavis ratione hæreticus fuisse deprehendatur, nihil tamen catholica fides detrimenti capit, neque ipse propterea a condemnatione liberatur, quod in Ecclesiarum pace dicatur decessisse; ac revera nequaquam interitus hæreticos a condemnationis judicio, quod perversa eorum commerta est opinatio, liberat, quinimo potius vel ob hoc ipsum, quod viventes non resipuerint, justius condemnantur.

Multis autem id ipsum confirmari potest exemplis, hæreticos videlicet, qui dum viverent, ad sanitatem reversi non sunt, post mortem fuisse condemnatos. Eunomius enim, et Apollinarius, et Bonosus, ac superioribus temporibus Valentinus, Basilides, Marcion, et Cerinthus, alique permulti, qui anathematibus dum viverent, subjecti non fuerant, post mortem damnati sunt, atque ab Ecclesia catholica anathematizantur, propterea quod in suis erroribus vita functi

καθολικῆς ἐκκλησίας ἀνεκλήθησαν, τουτίστων Ἰωάννης Α καὶ Φλαυιανός, οἱ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπίσκοποι Κωνσταντινουπόλεως· κατὰ γὰρ τὴν ὑμετέραν ἔννοιαν χρῆ τοὺς αἵρετικούς ἐν τῇ οἰκίᾳ πλάνῃ τελευτήσαντας ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ ὀρθοδόξους τοὺς ἀδίκως κατακριθέντας, μὴ ἀνακαλεῖσθαι μετὰ τὸν θάνατον· ὅπερ πάσης ἀσεβείας πεπληρωται.

Ὅτι δὲ ἐκκλησιαστικῆ ἔστι παράδοσις τοὺς αἵρετικούς καὶ μετὰ θάνατον καταδικάζεσθαι, καὶ ἀναθεματίζεσθαι, φανερόν μὲν ἐκ τούτων ἰποήσαμεν· πλὴν ὅμως καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων τοῦτο δέκνεται· λέγοντες γὰρ προσήκειν ὑπὲρ ἀνακαύσεως τῶν τελευτόντων ἐλεημοσύνας παρέχεσθαι, οὕτως ἐπάγουσι· « Ταῦτα δὲ περὶ τῶν εὐσεβῶν λέγομεν· περὶ δὲ τῶν ἀσεβῶν, ἐὰν τὰ τοῦ κόσμου ὄψ πένησιν, οὐδὲν ὀνήσει αὐτόν· ὃ γὰρ περιεῖναι ἐνακίον ἦν τὸ θεῖον, δῆλον ὅτι καὶ μετατάξει. » Ὅποτε τοίνυν οἱ ἀπόστολοι περὶ τῶν εὐσεβῶν οὕτω διετύπωσαν, τίς εἶποι χρῆναι μετὰ θάνατον τοὺς αἵρετικούς, ἢ αὐτὴν μάλιστα Θεόδωρον τῆς κατακρίσεως τοῦ ἀναθήματος ἐλευθεροῦσθαι, ὃν τινα οἱ ἅγιοι πατέρες ὡς χεῖρονα Ἰουδαίων, καὶ Ἑλλήνων, καὶ Σοδομιτῶν, καὶ πάντων τῶν αἵρετικῶν βλασφημήσαντα, τοῖς συνηριθμησαν, καὶ μετὰ τῆς αὐτοῦ ἀσεβείας κατέκριναν;

domitis deterius blasphemantem, ipsis connumerarunt, atque una cum impietate sua condemnaverunt. Ὅτι δὲ καὶ μετὰ θάνατον τοὺς αἵρετικούς, ὡς προειπομεν ἀναθεματίζεσθαι δεῖ, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Δύγουστινός ἐπίσκοπος ἐκ τῆς τῶν Ἀφρῶν χώρας οὕτω λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Βονιφάτιον γεγραμμένῃ· « Ὅποτε κἀν ἀληθῆ ἢ δυνατόν δειχθῆναι τὰ παρ' αὐτῶν ἀντιτεθέντα κεκλιαν, καὶ ὑμῖν, καὶ ἀποθανόντα ἂν αὐτὸν ἀναθεματίζομεν· ἀλλ' ὅμως τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, ἢ τίς οὐ ταῖς ἐμφυλονεῖς δόξαις μεταβάλλεται, ἀλλὰ ταῖς θείαις μαρτυρίαις βιβαιοῦται, δι' αἷον δῆποτε ἄνθρωπον καταλείπειν οὐκ ὀφειλομέν. »

Καὶ τοῦτο μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Δύγουστινός. Ὅμως οὐ μόνον τοὺς εἰς πίστιν ἁμαρτάνοντας μετὰ θάνατον οἱ ἅγιοι πατέρες ἀναθεματίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπισκόπους, τοὺς ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῶν βουλήσει, ἢ ἐξ ἀδιαθέτου αἵρετικοῖς συγγενέσιν, ἢ ἕξωτικοῖς καταλαμβάνοντας. Τῆς γὰρ ἐν Ἀφρικῇ συνόδου ὀγδοηκοστὸς πρῶτος κανὼν οὕτω λέγει· « Πάλιν ὠρίσθη, εἴ τις ἐπίσκοπος κληρονόμος ἕξωτικούς τῆς ἰδίας συγγενείας, ἢ αἵρετικούς, τῶν ἰδίου συγγενεῖς, ἢ Ἑλλήνας προτιμήσει τῆς ἐκκλησίας, καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζέσθω, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν τοῦ Θεοῦ ἱερέων μὴ ἀναγιγνωσκίεσθω, καὶ οὐδὲ ἐξαιρέται τῆς κατακρίσεως, εἰ ἀδιάθετος τελευτήσει· ἐπειδὴ ἔχρησεν αὐτὸν ἐπίσκοπον γινόμενον μηδαμῶς ἀναβαλέσθαι τὴν τῆς ἰδίας οὐσίας διοίκησιν, ἀρμοδίαν τῷ οἰκίῳ ἐπαγγέλματι. » Εἰ τοίνυν, καθὼς ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὠρίσει κανὼν, ὑπὲρ ἰδίας οἱ ἐπίσκοποι περιουσίας μὴ ὀρθῶς διοικηθείσης, καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζονται, πόσω μᾶλλον ἀναθεματίζεσθαι ὄφειλον οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν ἁμαρτάνοντας, τῆς ἁγίας γραφῆς λεγούσης, « Ἐν ἄνθρωπος εἰς ἄνθρωπον ἁμάρτη, καὶ προσεύχεται περὶ αὐτοῦ· εἰ δὲ εἰς Θεὸν τις ἁμάρτη, τίς προσεύχεται περὶ αὐτοῦ;

sunt, quemadmodum econtra ii qui injuste ditionis passi fuerant iudicium, Flavianus vi atque Joannes, sancti Constantinopoleos archiepiscopi, post mortem sunt ab ipsa catholica Ecclesia restituti. Vestro porro iudicio hæreticos qui persistentes erroribus decesserint, damnatione rari opus est: catholicos autem injuste iudicatos post mortem revocari ad Ecclesie quod quanta plenum sit iniquitate, vix dici potest.

Quibus exemplis perspicue ostendimus, esse traditione sancitum hæreticos post quoque iudicari posse, atque anathematizari. Cæterum ulterius adhuc idipsam ex eorum apostolorum Constitutionibus demonstrandum: quod namque loci constituunt utile pro mortuorum requie elemosynarum oblatio sic prosequuntur: « Id autem de piis hominibus: de impiis enim etiamsi universa munificentia pro ipsis pauperibus distribueretur, nihil quidquam proderit: cui enim superstitioni divi versabantur, certum est etiam amoto non esse futura. » Apostolis igitur hoc modo circa per decesserint homines, definentibus, quis statum deat, hæreticos post mortem, potissimum verum ipsum, a condemnatione liberos esse oportet quem sancti Patres, veluti Judæis. Græcis atque una cum impietate sua condemnaverunt.

Cæterum hæreticos post mortem quoque, ut rius constituimus, esse damnandos, sanctus Augustinus Africanæ cujusdam urbis episcopo epistola ad Bonifacium diserte tradit: « Quam quit, et si vera essent quæ ab eis objecta sunt liano et nobis possent aliquando monstrari, jam mortuum anathematizarem; sed tamen siam Christi, quæ non litigiosis opinionibus sed divinis attestacionibus comprobatur, quemlibet hominem relinquere minime debent.

Hæc Augustinus. Similiter autem non modum multos, qui adversus fidem erraverant, anathematizavit Ecclesia et sancti Patres, scopos etiam qui vel in ultima sua voluntate, intestato hæreticis consanguineis, vel etiam neis sua bona reliquissent. Octuagesimus enim Africanæ synodi canon hæc habet: « Interstitutum est, ut si quis episcopus hæredes ex sua consanguinitate sua, vel hæreticos etiam consanguineos, aut paganos Ecclesie prætulit, etiam mortem ei dicatur anathema, et nomen ejus sacerdotum Dei non computetur; nec excusatus illi locus sit, quod intestatus decesserit: quia debuit factus episcopus, rei suæ ordinationem gravam suæ professioni nequaquam in aliud differre. » Si itaque, quemadmodum ecclesie eo canone definitum est, post mortem quoque themate feriuntur episcopi ob divitias ipsas habite distributas, quanto justius excommunicandi subjiciendi erunt qui in Deum ipsum peccavisse dicente Scriptura: *Si homo in hominem peccaverit, quis orabit pro eo? si autem in Deum deliquerit, quis orabit pro eo?*

Ἀποδείξαντες δὲ ὅτι ἐν τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις ἠδὲ ὀρίσθη παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων χρῆναι καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζεσθαι τοὺς εἴτε εἰς πίστιν, εἴτε εἰς κἀνοίας ἀμαρτάνοντας, ἀνακαίον εἶναι συνειδόμεν καὶ τὰ ἐν ταῖς ἡμετέροις χρόνοις γεγόμενα πᾶσι δὴλα καταστῆσαι πρὸς ἀναίρεσιν πάσης ἀφορμῆς τῶν τοὺς προφανεῖς αἰρετικῶν, καὶ τῶν τούτων ἀσέβειαν ἐκδικούντων. Λαυρέντιον γάρ, καὶ Διόσκορον, τοὺς ἐν διαφόροις χρόνοις τῆν τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου ἱερῶσιν ὑφαρπάσαντας, εἰ καὶ μὴ εἰς πίστιν ἤμαρτον, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ κατὰ περιδρομὴν ἱσκούδασαν τῆς ἐπισκοπῆς ἐπιλαβέσθαι, μετὰ θάνατον ὁ ἀποστολικὸς θρόνος κατέκρινε, καὶ ἀνεθέματίσεν.

jam functos apostolica judicavit sedes, atque condemnavit

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ὑμετέροις προσεθήκατε γράμμασιν, ὅτι ἐάν τις τὸν αἰρεσιάρχην ἀναθεματίσῃ, καὶ εἴπῃ κατακρίνον, καὶ τοὺς τῷ ὁμοίᾳ φρονούντας αὐτῷ, συμπεριλαμβάνει πάντας τοὺς ὅτε δέποτε ταῦτα φρονήσαντας· καὶ διὰ τοῦτο ἐπειδὴ Παῦλον τὸν Σαμοσατίαν, καὶ Φώτιον, καὶ Βόνουσον, καὶ Νεστόριον ἀναθεματίζετε, οὐκ ὀφείλετε καὶ Θεόδωρον τὸν τῷ ὁμοίᾳ ἐκείνους φρονήσαντα ἰσομασίᾳ ἀναθεματίσαι. Γινώσκετε ὅτι πρῶτον μὲν ἐκεῖνοι διχα δόξματος ἀναθεματίζονται οἱ κατὰ πλῆθυν ἀκολουθήσαντες τοῖς αἰρεσιάρχοις, οὐ μὴν οἱ ἄλλοις ἀπατίσαντες. Τοὺς γὰρ ἀρχηγούς τῶν αἰρέσεων καὶ ἰσομασίᾳ ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἀναθεματίζει· Θεόδωρος δὲ οὐ μόνον διδάσκαλος ἦν τῆς Νεστορίου δυσσεβείας, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς διὰ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἠπάτησεν. Ὡσπερ γάρ οἱ ὀρθοὶ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι διὰ τῶν εἰκείνων ἐκτίσεων γνωρίζονται, καὶ ἐπαινοῦνται, οὕτως καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου πάντες οἱ τῆς κακοδοξίας ἀρχηγοὶ διὰ τῶν ἰδίων ἀσεβῶν συγγραμμάτων ἐλέγχονται, καὶ ἀναθεματίζονται. Ὅποτε τοίνυν Θεόδωρος καὶ αἰρεσιάρχης γέγονε, καὶ ἀναριθμήτους βλασφημίας ἐν τοῖς οἰκείοις βιβλίοις ἐξέμισεν, οὐδεμίαν ἔχετε δικαίαν ἀφορμὴν πρὸς τὸ καριτῆσθαι τὸν κατ' αὐτοῦ ἀναθεματισμόν.

Περὶ δὲ τῆς ἐκτίσεως τῆς πίστεως, ἣν τοῖς ὑμετέροις γράμμασιν ἐνεθήκατε, εἰ καὶ πολλὰ εἶχομεν μίμψασθαι, ἀλλ' οὖν ὅπως διὰ τῶν ὑμετέρων ἄγνοιαν καὶ ἀπλότητα τοῦτο παραλείπειν τίως δεῖν ἐνομίσαμεν, ἐν τισὶ γὰρ ἀνοσφάτως ἐγράψατε. Ἐν τισὶ βήματα τεθέτατε, μηδὲ ταῖς θείαις γραφαῖς, μηδὲ τοῖς ἁγίοις πατέρας ἐγνωσμένα· ἐν ἄλλοις δὲ τοὺς διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας τόγχε εἰς ὑμᾶς ἔπον κατεδικάσατε. Πρὸς τούτους δὲ καὶ τινα εἰς τὴν ὀρθόδοξον συντηνοῦντα πίστιν παρελείψατε. Ὅθεν χρὴ ὑμᾶς κατὰ τὴν παραίνεσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἢ συνείσεως λαλεῖν, ἢ ἀγνοοῦντας σιωπᾶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἵπσταμένων διδάσκεισθαι.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγράψατε ἡμῖν, πῶς ὀφείλομεν τοῖς Ἀγυπτίοις ἀπαρτίσασθαι, θαυμάζομεν ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀσέβειαν ἱστολῶν ἐκεῖνον καὶ Θεόδωρον, καὶ Νεστόριον, καὶ τὴν κακοδοξίαν τῶν αὐτῶν ἐκδικούντες, ἡμῖν παραίνεσιν ἐπιχειρεῖτε, τί ὀφείλομεν ἄλλοις ἐναντίοις τῆς ἐκκλησίας ἀπαρτίσασθαι. Εἰ γὰρ τις τοῖς παρ' ὑμῶν γραφεῖσι συνείσει (sic), οὐδὲν ἕτερον παραίνεσι τοῖς Ἀγυπτίοις, ἢ Θεόδωρον καὶ Νεστόριον τοὺς αἰρετικῶν διέξασθαι, καὶ

Cum autem ostenderit fuisse præteritis temporibus a sanctis Ecclesiæ Patribus lege sancitum, post mortem etiam, eos qui vel contra fidem, vel adversus Ecclesiæ canones erraverint, anathematizari oportere: necessarium pariter esse prospicimus ea quoque quæ nostra hæc ætate facta sunt omnibus manifesta constituere, ut omnis tollatur contradictio, quæ a profanorum hæreticorum, ipsorumque impietatis patrocinatoribus possit excitari. Laurentium namque et Dioscorum, qui diversis temporibus apostolici throni sanctitatem subripuerant, quanquam nihil in fide peccassent, ob id ipsum tamen, quod per ambages episcopatum suscipere conati fuerant, vita

Verum cum in vestris litteris id etiam adjeceritis: si quis hæreticum anathematizaverit, et in ipsum sententiam ferens, omnes quoque cum ipso sentientes, adjunxerit, eum illos omnes complecti, qui quavis ratione id ipsum quod damnatur probaverint: itaque cum Paulum Samosatensem, et Photium, et Nestorium, et Bonosum condemnaveritis, minime opus esse ut Theodorum quoque eadem cum ipsis sententiam nominatim condemnentis: scitote primo quidem illos suppresso nomine anathematizari, qui hæresum auctores sunt in errore secuti, cæteros autem minime deceperunt. At vero hæresum duces et magistros Ecclesiæ nominatim anathematizat. Theodorus porro non modo Nestorii magister exstitit, verum etiam impiis scriptis suis permultos induxit in errorem. Etenim quemadmodum recti Ecclesiæ doctores ex propriis doctrinis agnoscuntur atque propter ipsas commendantur, ita econtra, perversarum sententiarum auctores ex propriis ipsorum litteris redarguantur atque anathematizantur. Cum igitur Theodorus et hæresiarches exstiterit et innumeras prope blasphemias in suis libris protulerit, nihil vobis superest causæ cur anathema in ipsum dicere detrectetis.

Circa fidei vero expositionem, quam vestris litteris inseruistis, etsi multa sint de quibus nobis vobiscum esset conquerendum, nihilo tamen minus id totum ignorantie simplicitatique condonari oportere existimavimus. Alicubi namque versate scripsistis, alicubi verbis usi estis, neque in sacris litteris, neque a sanctis Ecclesiæ Patribus unquam adhibitis; alibi Ecclesiæ doctores ipsos, juxta quod vobis visum est, condemnastis, atque adhuc quemdam ad orthodoxam fidem omnino pertinentem silentio præteristis. Quapropter oportet vos, juxta sanctorum Patrum admonitionem, vel scientes loqui, vel si ignari estis, tacere, atque ab doctis et scientibus erudiri.

Jam vero cum scripseritis, quemadmodum Ægyptiis respondere debeamus, miramur quidem, vos scilicet qui impiam eam epistolam, Theodorum, Nestorium, perversasque eorum sententias defenderitis, nunc commonere nos instituisse, quid sit a nobis aliis Ecclesiæ hostibus respondendum. Siquidem si ea quæ scripta a vobis sunt quis consideraverit, nihil aliud Ægyptiis hortabitur, quam ut Nestorium

ἴπαινε, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀρθοδόξους λέγει. Περὶ γὰρ τοῦ μακαρίου Ῥαββούλου τοῦ Ἐδέσσης ἐπισκόπου, ἀνδρός ἐν τῆς σήμερον, οὕτως φησὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσεβεί ἐπιστολῇ· « Ὅτι ὁ τύραννος τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὃν οὐδὲ αὐτὸς ἀγνοεῖς, προζάσει τῆς πίστεως οὐ μόνον τοὺς συζῶντας αὐτῷ διώκει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἤδη πάλαι πρὸς τὸν κύριον ἀπελθόντας ὧν εἰς ἔττει ὁ μακάριος Θεόδωρος ὁ κήρυξ τῆς ἀληθείας, καὶ διδάσκαλος τῆς ἐκκλησίας, ὃς οὐ μόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ ζωῆ τοὺς αἰρετικούς ἐκολάσισεν διὰ τῆς οἰκίας πίστεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ὄπλα πνευματικὰ τοῖς ἰδίοις βιβλίοις τοῖς τῆς ἐκκλησίας τέκνοις κατέλειψεν, ὡς καὶ ἡ σὴ εὐλόγια μετ' αὐτοῦ λαλήσασα γινώσκει, καὶ ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ συγγραφέντων ἐπίστευσε· τοῦτον ἐτολμήσεν ὁ πάντα τολμών ἐπ' ἐκκλησίας φανερώς ἀναθεματίσαι. » Καὶ πάλιν περιέχειται τῇ αὐτῇ ἀσεβεί ἐπιστολῇ πρὸς Ἰβρον τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου· « Ὅτι ἡ καρδία τοῦ Αἰγυπτίου ἐμαλάχθη, καὶ χωρὶς σκύλευσε τῇ ὀρθῇ πίστει συνήνσει. Καὶ ὅτι ἀτάκτως κατὰ τῶν ζώντων καὶ τῶν τελευτησάντων ὀρμήσαντες, ἐν αἰσχύνη εἰσὶν ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀπολογούμενοι πταισμάτων, καὶ ἐναντία τῇ πρώτῃ αὐτῶν διδασκαλίᾳ δόδασκοντες, καὶ ὅτι χρῆ ὁμολογεῖν εἰς τὸν ναὸν, καὶ εἰς τὸν ἐνοικοῦντα ἐν αὐτῷ. » Καὶ ταῦτα μὲν ἐγκείμενα τῇ μνημοσυθείᾳ ἐπιστολῇ φανερά ὑμῖν ἐσπουδάσαμεν καταγεγραψαί, ἵνα κύν οὕτως ὀψέ ποτε τὰ ἐρῶν ἐπιλεγόμενοι ἀναχωρήσῃτε τεύχους τῆς κακοδοξίας.

Τοσαύτη δὲ ἐστὶν ἡ τῆς μυστρῆς ἐπιστολῆς ἀσέβεια, ὅτι οὐδὲ ὑμεῖς ἐτολμήσατε πάντα, ὡς εἴρηται, τὰ περιεχόμενα αὐτῇ τοῖς παρ' ὑμῶν πεμφθεῖσιν κεφαλαιοῖς ἐνθεῖναι, εἰ καὶ τινα ἐξ αὐτῶν διστραμμένη ἔννοια ἐρμηνεύειν ἐπειράθητε. Τίς γὰρ χριστιανός δύναται συναριθμεῖσθαι μὴ λέγων ἀσεβῆ τὴν ἐπιστολὴν, ἐν ἣ τοιαῦται καὶ τοσαῦται περιέχονται βλασφημίας; Ὁ γὰρ τὴν ἐπιστολὴν ἐκδικῶν τὴν τὸν ἅγιον Κύριλλον αἰρετικὸν καλοῦσαν, καὶ τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτῃν σύνοδον ἐκβάλλουσαν, φανερώς Νεστόριον καὶ τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν δέχεται, ὃν ἡ αὐτῇ ἐπιστολῇ λέγει δίχα κρίσεως καὶ ζητήσεως καταδικασθῆναι, καὶ οὐ διὰ τὰ δόγματα, ἀλλὰ διὰ τὸ μῖσος τῶν πολιτῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὴ ὑποστρέψαι· καὶ οὐ μόνον εἰς τοῦτο ἀμαρτάνει ὁ τὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν ἐκδικῶν, ἀλλὰ καὶ κλειστόνον τὸν Πάπαν καταδικάζει, τὸν εἰπόντα περὶ Κυρίλλου, ὅτι ἡ πίστις Κυρίλλου, ἡμετέρα πίστις ἐστίν· καὶ ὁ τὰ δώδεκα κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου, ἐναντία τῇ ὀρθῇ πίστει λέγων ὑπάρχειν, οὐ μόνον αὐτὸν τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον, καὶ τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ κλειστόνον, καὶ τὴν πρώτῃν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον κατακρίνει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον καταδικάζει, τὴν πατέρα καὶ διδάσκαλον Ἰδιον Κύριλλον ἐπιγραφάμενην· ὅπως καὶ λέγοντα τὸν ἐν ἁγίοις Πάπαν Ῥώμης ὁμοίως καταδικάζει, ὃς πρὸς τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον γράφων, « Πῖν περὶ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου. » Οἱ ὅροι οἱ προνεχθέντες κατὰ Νεστορίου παρὰ Κυρίλλου τοῦ τῆς ἁγίας μνήμης ἐν βεβαίᾳ μενίσωσαν. »

Πάσης δὲ ἀσεβείας πεπληρωμένη ἡ μυστρῆς ἐπιστολῇ, ἐν μόνον τῶν ἀληθῶν αποκρύψαι οὐκ ἴσχυσεν, ὅτι ἀπὸ ὀρθοδόξων καὶ ἁγίων ἀνθρώπων Θεόδωρος ἀπ' ἐκκλησίας

· Phrasis omnino vitiosa, quæ, si Græci textus atque antecedentium ratio habeatur, sic corrigenda

ptor, non modo hæreticos tuetur ac laudat, sed catholicos etiam nominare non veretur. De beato namque Rabula Edessenorum episcopo, eximie pietatis aristite, cujus ad sepulcrum ad hæc usque tempora mirabilia patrantur, hoc modo in impia illa sua epistola scribit : « Tyrannus nostræ civitatis, quem etiam ipse non ignoras, qui occasione fidei, non solum cum eo viventes persequitur, sed etiam eos dudum ad Dominum abierunt. Quorum unus est beatus Theodorus prædicator veritatis, et doctor Ecclesiæ, qui non solum vivens hæreticos per propria fidei percussit, sed etiam post mortem arma spiritualia in libris suis dereliquit Ecclesiæ filiis, sicut tua reverentia, cum eo collocuta cognovit, et his ab eo scripta sunt præbuit fidem. Hunc ausus

qui omnia audet, ab Ecclesia anathematizare. Rursusque in sancti Cyrilli contumeliam, hæc in execrabili ea epistola continentur : « Cor Ægyptium emollitum est, et sine vexatione, recte fidei assertus est; et inordinate contra vivos et mortuos irrites in confusione sunt, satisfaciennes pro delictis et contraria priori suæ doctrinæ docentes, et quod oportet confiteri in templum atque inhabitantem eo. » Atque hæc quidem in memorata epistola spatiosa intricata, manifeste vobis ob oculos ponere conati sumus, ut, etsi sero, quandoque tamen, recta cogitatione ab pravibus iis opinionationibus, erroribusque discedat. Tanta porro sceleratæ illius epistolæ est impicitas, ut neque vos ipsi ausi sitis, ut dicitur, universa ipsa complectitur, in capitibus quæ misistis, ponere, quanquam nonnulla perversa explicat interpretari tentaveritis. Quis enim Christianis annumerandus, qui eam impiam non dicat, quantum tantasque continet blasphemias? Quisquis enim epistolæ defensionem suscipit in qua S. Cyrillus reticus appellatur, primaque Ephesina rejicitur nodus, hic manifeste stat a Nestorii partibus, ejus adhæret impietati, quem ipsa epistola inquisitio et iudicioque bis damnatum fuisse fatetur quidem, non dogmatum causa, verum civium odio ad Ephasiam non esse reversum : atque non peccati reum modo ob hanc causam, qui ejus epistolæ tuetur, verum quia Cælestinum quoque papam condemnat, de Cyrillo dicentem, Cyrilli fidem nos fidem esse. Ac pariter, qui duodecim ea sancti Cyrilli capita cum recta fide pugnare contendit, is non solum Cyrillum modo atque beatæ memoriæ Cælestinum, primamque Ephesinam synodum damnat adversus quoque sanctum Chalcedonense concilium iudicium fert quod Cyrillum scriptis Patrem esse atque doctorem declaravit; atque insuper adversus sanctum Leonem Romanorum pontificem, qui Chalcedonense concilium scribens de duobus capitibus sancti Cyrilli capitibus hæc habet : « Definit adversus Nestorium ab sanctæ recordationis Cyrilli propositis in tuto persistenterunt [Græc. persistat

Quanquam vero omnis plena sit iniquitatis, execrabilis ea epistola, unam tamen minimè celat tuit veritatem, Theodoro scilicet post mortem est : .... quem ipsa epistol. sine inquis. jud. a fuisse dicit, nec doct. causa verum.... ΕΠΙΤ.

α ἢ μετὰ θάνατον ἀνεθεματίσθη, ὃν ἀσεβῆ Θεόδωρον διδάσκαλον τῆς ἐκκλησίας, καὶ κήρυκα τῆς ἀληθείας καλεῖ ἢ αὐτὰ ἀσεβῆς ἐπιστολῆ, τὸν ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀρετικῶς βλασφημήσαντα. Οὕτινος τῶν βλασφημιῶν μέρος ἡμίχιστον δὲ ἑτέρας ὑμῖν ἐπιστολῆς ἐπ' αὐτῶν ὑμῖν τῶν ἡμετέρων ἤδη ἐφανερῶσαμεν ἀποδείξουσες, καὶ τί οἱ ἄγιοι πατέρες, Κύριλλος, καὶ Πρόκλος, καὶ Ῥαββουλάς κατὰ Θεοδώρου, καὶ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ λόγων ἔγραψαν, κατακρίναντες αὐτὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἀσεβείας. Τοιαῦται γὰρ αἱ Θεοδώρου βλασφημίαι εἰσιν, ὅτι [Ρ. ὡστε] οὐδὲ ὑμεῖς ἐτολμήσατε ταύτας ἐδικαῖσαι, εἰ καὶ τὸν ἐκθίμενον αὐτάς ἐδικαῖτε· φανεροῦ ὄντος ὅτι οὐδεὶς τὰ κακὰ κατακρίνων, τὸν ἐκθίμενον αὐτὰ ἐδικαῖ, πλὴν εἰ μὴ ἐκείνον τὸν μετανοήσαντα. καὶ τῆς ἰδίας ἀποστάτα πλάνης, καὶ ταῦτα καταδικάσαντα. Ταῖς δὲ ἄλλαις ὕβρεσι ταῖς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ῤηθίσεως πρόσκειται κάκιον, ὅτι ἀναισχύτως αὐτὸς ἐν ἁγίοις Κύριλλός ἐστι, καὶ ὅτι μεταμεληθεὶς ἐναντία τῇ πρώτῃ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ ἐξήθετο ἐξ ὧν ὁ τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην γράψας δεικνύται πάσης ἀνοίας μεστός. Πού γὰρ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος ἐναετία τῇ πρώτῃ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ ἐξήθετο, ἢ μετενόησεν; ἢ πῶς ἢ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος πατέρα τούτου ἐπιγράφεται, εἰ μετεμελήθη, καθὰ τῇ ἐπιστολῇ περιέχεται; Ὁ γὰρ μετανοῶν οὐ τοῖς διδασκάλοις συναρμύεται, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πλάνης ὑποστρέψας δεκτικὸς ἐστὶ.

enim ab errore revertitur ad sanitatem non inter doctores

Τέλος δὲ τοῦτο αὐτῆς ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐποίησατο λέγων· « Ὅτι δεῖ ὁμολογεῖν εἰς τὸν ναὸν, καὶ εἰς τὸν ἐνοικοῦντα ἐν τῷ ναῷ. Ὁ Ἐκ τούτων δὲ ὅσον ἦκεν εἰς τὴν πόσιν ἐν τῆς ἐπιστολῆς, καὶ τοὺς ἐδικουνας αὐτὴν, πᾶσα ἢ ὀρθὴ πίστις ἀνατρέπεται. Ἡ γὰρ καθολικὴ ἐκκλησία ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὁμολογεῖ, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὸν ἐνοικοῦντα ἐν τῷ ναῷ πιστεύειν ἢ ὁμολογεῖν διδάσκει. Ὅθεν καὶ τοῖς τοῦ ἁγίου ἀξιουμένοις βαπτίσματος παραδίδοται ὁμολογεῖν καὶ πιστεῖν εἰς ἕνα πατέρα παντοκράτορα, καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα, οὐ μὴν εἰς δύο υἱοὺς, ἢ δύο Χριστούς, ὅπερ ἡ πρὸς Μάριν τὸν Πέρτην ἐπιστολὴ δηλοῖ, λέγουσα χρῆναι ὁμολογεῖν εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὸν ἐνοικοῦντα ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἐκ τούτου τέταρτον πρόσωπον τῇ ἁγίᾳ Τριάδι ἐπεισάγουσα.

Ἐκ τούτων τοίνυν ἀπάντων δέδεικται, ὅτι ἀλλότριός ἐστι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ὁ τὴν προσηρμημένην ἀσεβῆ ἐπιστολὴν ἑπαυῶν, ἢ ἐδικαῖων. Ἐπειδὴ δὲ λέγετε, ὡς ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος διὰ τοῦτο παρὰ τῶν ἀνατολικῶν ἐδέχθη, ὅτι τὰ ἴδια κεφάλαια ἠρμήνευσεν, οὐ θαυμάζομεν ὑμᾶς, ὅτι καὶ ἐν τοῖς πεμφθεῖσι παρ' ὑμῶν κεφαλαιαῖς οὕτως ἀπατιθήτε, οἱ καὶ αὐτὰ τὰ ἐν τῇ κατ' Ἐφεσον πρώτῃ συνόδῳ γεγραμμένα ἠγνοοῦντες. Καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κελεστίνος, καὶ ἢ ἐν Ἐπίφω πρώτῃ σύνοδος, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Δίων, καὶ ἢ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος αὐτὰ κατ' οὐτὰ τὰ κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ ἐδέξαντο, καὶ ἰσβαίωσαν, καὶ οὐδεμίαν τούτων ἑρμηνεῖαν ἐξήτησαν· ἢ γὰρ ἑρμηνεία οὐ διὰ τοῦς ὀρθοδόξους ἐγένετο, ἀλλὰ διὰ τοῖς ἀρετικῶς, οἱ Νεστορίον ἐδικουόντες, τοῖς μνημονεύθειαι κεφαλαιαῖς ἀντίειπον· Ὡς γὰρ ὑμεῖς λέγετε, οὗτε

A a piis orthodoxisque hominibus fuisse dictum aathema, et ab Ecclesia rejectum esse, quem Theodorum omnium qui hactenus exstiterere hæreticorum blasphemum, impia illa epistola Ecclesiæ magistrum vocat præconemque veritatis, cujus blasphemiarum exiguam partem altera jam vobis epistola exposuimus : verbis namque SS. Cyrilli, Procli ac Rabulæ quid ipsi contra Theodorum scripserint, ostendimus, atque quemadmodum eum, impiamque ejus doctrinam, atque iniquitatem condemnaverint. Ejusmodi autem sunt Theodori blasphemix, ut neque vos ipsi, qui Theodorum eas proponentem tuemini, illas propugnare ausi sitis : cum tamen constet a nemine, qui impietatem judicio suo proscripserit, defendi posse ejusdem impietatis patronum, nisi is fortasse ab errore recesserit primum, atque resipuerit, atque illa condemnaverit, quæ olim impie docuisset. Ad cæteras autem contumelias adversus sanctum Cyrillum ea in epistola jaclatas adjicitur etiam, turpiter egisse Cyrillum, adeo ut, eorum penitens quæ docuisset pridem, adversam illis doctrinam proposuerit. Exinde vero epistolæ scriptor insanissimus esse proditur. Quo namque loci doctrinam astruxit Cyrillus cum sua priore pugnantem? quo pœnituit? vel quomodo fieri potuit ut a sancta Chalcedonensi synodo sanctis Patribus annumeraretur, si, quemadmodum narrat epistola, prioris eum suæ doctrinæ penituisse? Qui

B errore recesserit primum, atque resipuerit, atque illa condemnaverit, quæ olim impie docuisset. Ad cæteras autem contumelias adversus sanctum Cyrillum ea in epistola jaclatas adjicitur etiam, turpiter egisse Cyrillum, adeo ut, eorum penitens quæ docuisset pridem, adversam illis doctrinam proposuerit. Exinde vero epistolæ scriptor insanissimus esse proditur. Quo namque loci doctrinam astruxit Cyrillus cum sua priore pugnantem? quo pœnituit? vel quomodo fieri potuit ut a sancta Chalcedonensi synodo sanctis Patribus annumeraretur, si, quemadmodum narrat epistola, prioris eum suæ doctrinæ penituisse? Qui ascribitur, sed veluti ab errore conversus.

Hoc denique modo epistolam scriptor concludit : « Confiteri ac credere oportet in templum, et eum qui in templo inhabitat. » Quo ex loco, quantum ad impietatem epistolæ spectat ejusque patronos, universa subvertitur recta fides. Catholica quippe Ecclesia unicum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum confitetur, neque uspiam docet credendum esse in templum, ejusque inhabitatorem, aut hæc confiteri oportere, quemadmodum ad sancti baptismatis gratiam admissis tradit, ut confiteantur et credant in unum Deum Patrem omnipotentem, et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum, et in Spiritum sanctum, non in duos Filios, vel in duos Christos, prout epistola ad Marim Persam diserte statuit esse credendum, templi atque in ipso inhabitantis fide proposita, quo fit ut quarta sanctæ Trinitatis persona constituatur.

Demonstratum est itaque his omnibus, præfate execrabilis epistolæ patronos atque laudatores ab orthodoxa fide omnino alienos esse judicatos. Cæterum, quia sanctum Cyrillum idcirco ab Orientalibus esse receptum dicitis, propterea quod sua illa capita interpretatus sit, minime miramur vos in vestris ad nos missis capitibus similiter esse deceptos, cum videlicet acta quoque prioris Ephesinæ synodi ignorare videamini. Namque sanctus Cælestinus, et prima Ephesina synodus, et S. Leo, et ipsum quoque S. Chalcedonense concilium, ea S. Cyrilli capita excepere, suoque suffragio confirmaverunt, nullamque eorum expositionem unquam quæsierunt. Explicatio enim adhibita est non catholicorum gratia, sed propter hæreticos, qui Nestorii partibus addicti me-

τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, οὕτε ὁ ἀπόστολος, οὕτε αἱ λοιπαὶ A
 βιβλῖαι γραφαὶ δεκταὶ εἰσιν, εἰ μὴ ὅτι οἱ ἅγιοι πατέρες ταύ-
 τας ἠρμηνεύσαν. Ἐρυθρίων δὲ ὀφείλετε λέγοντες, ὅτι οἱ
 ἀνατολικοὶ οἱ Νεστορίων ἐδικουόντες ἐδίξεντο τὸν ἐν ἁγίοις
 κύριλλον τὰ ἴδια κεφάλαια ἠρμηνεύοντα. Ἐκ τοῦ ἐναντίου
 γὰρ ἡ ἀποστολικὴ καθέδρα Ῥώμης, καὶ κύριλλος ὁ ἐν
 ἁγίοις τῶν ἀνατολικῶν ἐπισκόπους κατακρίναντας Νεστό-
 ριον, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν, εἰς κοινωνίαν ἰδέξαντο ὡς
 καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πάπας Ῥώμης Εὐστός γράφων μετὰ τῆς
 ἰδίας συνόδου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις κύριλλον, καὶ τοὺς κα-
 μάτους ἱερατικῶν τῶν αὐτοῦ τῶν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως
 γενομένων μεταξὺ ἄλλων οὕτως εἶπεν· Ἐπανῆλθον πρὸς
 ἡμᾶς· οἱ ἀδελφοί, πρὸς ἡμᾶς φημι, οἱ τὴν νόσον κοινῇ
 σπουδῇ ἀποδιώξαντες τῆς τῶν ψυχῶν ἐφροντίσαμεν
 θεραπείας. » Καὶ πάλιν· Ἐυφραίνου, ἀδελφε ἀγαπητέ,
 καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ συναχθέντων τῶν ἀδελφῶν νικητῆς
 ἀγαλλῶ. Ἐξήτις ἡ ἐκκλησία οὗς ἀπέλαβεν. Εἰ γὰρ μηδένα
 τῶν μικρῶν ἀπαλίσθαι θέλομεν, πόσω μᾶλλον δεῖ χαιρεῖν
 ἡμᾶς ἐπὶ τῇ ὑγείᾳ τῶν ἡγουμένων; Ἀνέγνωμεν [leg. ἀνέ-
 γνωμεν] πόσῃ χαρὰν παρέσχεν ἐν πρέσβειον ἀνακομισθέν,
 καὶ τοῦτο ἐνοεῖν ὀφείλομεν, πόσῃ ἔπαινον ἔχει τοσοῦτους
 ποιμένας συγκαλιέσασθαι. Ἐν ἰκάστῳ ἀγγέλιαι θεωροῦνται,
 οὐχ ἐνὸς ἐν αὐτῷ τὸ πρῶγμα ζητεῖται, ὅσακις πράττε-
 ται περὶ τῆς ὑγείας τῶν πολλῶν. » Καὶ πάλιν· Χαίρω-
 μεν ἐπὶ τῷ καλεῖσθαι τὸν τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας ἱερί-
 ἀ παρὰ τῆς σῆς ἁγιοσύνης ἴδῃ νῦν εὐλαβίστατον ἄνδρα
 καὶ κύριον· καὶ ἐκείτως καλεῖται κύριος, ἐπειδὴ τὸν κοινὸν
 κύριον ἐπέγνω, ὅς τὸ τῆς σαρκώσεως αὐτοῦ μυστήριον
 ὀρθοδόξως φωνῇ μετ' ἡμῶν ὁμολογεῖ. » Καὶ πάλιν· Ἐὐχταί
 εἰσι διὰ παντός ἀθλίφεις τῷ τὴν πίστιν κερύσσοντι.
 Καὶ γὰρ τοῦτοις μετὰ μακαρισμοῦ πλοῦσι μισθὸς ἐν
 τοῖς οὐρανοῖς ἡτοίμασται, οἷς ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης
 ὕδρις, δειγμοὺς, καὶ πᾶν κακὸν προστίτακται ὑπομέ-
 νειν. Ἰπίμνωσας τὸ ψεῦδος, ἵνα νικῆσαι ποιήσης τὴν
 ἀλήθειαν. Καὶ διὰ τοῦτο νῦν κατεπακίστασθαι χρὴ τοῦ
 ψεύθους, ἐπειδὴ μηδὲς ἀπ' αὐτοῦ τῆ ἀληθείας. » Καὶ πάλιν·
 Ἐταῦτα πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν ἡ μετ' ἐμοῦ ἁγία ἀδελ-
 φότης ἀντέγραψεν ἀποδεχομένη τῶν σοῦς ἐν ἅπασιν, καὶ
 βιβλιώσας καμάτους, οἱ τινες βαρεῖς, ἢ πικροὶ οὐ γεγι-
 νασιν, ἐπειδὴ ὑπὲρ ἐκείνου κατεβλήθησαν, αὐτίως τὸ
 εὐαγγέλιον φορτίον, καὶ τὴν χρηστέον ζ. γίν. βυστάζομεν. »
 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Εὐστός πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις
 κύριλλον περὶ τῶν ἀνατολικῶν ἔγραψεν. Ἐπειδὴ δὲ
 ἀσυνέτως καὶ τοῦτο εἰρήκατε, ὅτι βλέπτει τὴν ὑπόληψιν
 τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ἢ κατάκρισις τῆς ἀσε-
 θεοῦς πρὸς Μάρκον ἐπιστολῆς, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς, ποιῶ λόγῳ
 τοῦτο ὑπερβαίνετε γράψαι. Μὴ ἄρα νομίζετε τὴν ἐκθεσιν
 τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ὁμοίον τι τῆς ἀσεθεοῦς
 περιέχειν ἐπιστολῆς; Ἀλλὰ μὴ γένοιτο χριστιανὸν τοῦτο
 εἰπεῖν. Κατανοήσατε γάρ, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῇ ἀσεβεί-
 ᾳ εἰναι ἐπιστολῆ, καὶ τοῖς Θεοδώρου συγγράμμασι περι-
 χόμενα, ἐναντία εἰσὶ τῷ ὄρω τῆς κατὰ Χαλκηδόνια συνό-
 δου τῷ περὶ τῆς πίστεως δεδομένῳ. Θεόδωρος γάρ, καὶ ἡ
 ἐπιστολὴ ἄλλων λέγουσιν εἶναι τὸν Θεὸν λόγον, καὶ ἄλλο
 τὸν Χριστόν. Ἡ δὲ ἁγία κατὰ Χαλκηδόνια σύνοδος εἶνα
 λέγει τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τὸν Θεὸν λόγον
 σαρκωθέντα, καὶ ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσαντα. Ἡ ἐπιστολὴ,
 καὶ Θεόδωρος οὐχ ὁμολογεῖσι τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθῆναι
 ἐκ τῆς ἁγίας ἐνδόξου Θεοτόκου, καὶ αἰετῆς παρθένου Μαρίας,
 καὶ τεχθῆναι ἐξ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀρνοῦνται Θεοτόκον

morata capita oppugnabant. Ut enim vos ipsi f
 nini, neque sancta Evangelia, neque Apostolus,
 reliquæ divinæ litteræ perciperentur satis, nisi es
 a sanctis Patribus interpretatæ. Cæterum in vos ij
 argumenta confusionis congeritis, aientes tunc
 Orientis Nestorii propugnatoribus receptum esse
 rillum, cum sua capitula exposuisset. Contra n
 que apostolica Romana sedes, atque Cyrillus in s
 communionem admiserunt episcopos qui in Ne
 rium sententiam dixerant, ejusque impietatem
 demnaverant. Itaque sanctus ipse Romanus pon
 Xystus, cum concilio suo ad S. Cyrillum scribit
 laboresque ab eo pro Ecclesiæ unitate susceptos
 dans inter cætera hæc habet : « Ad nos reversi
 fratres, ad nos, inquam, qui morbum communi s
 persequentes animarum curavimus salutem.
 post pauca : « Exsulta, frater charissime, et ad
 recollectis fratribus victor exsulta. Quærebat E
 sia quos recepit. Nam si neminem perire volumi
 pusillis, quanto magis gaudere nos oportet san
 rectorum! Legimus quantum gaudii una ovis re
 tata præstiterit, et idcirco intelligendum est
 laudis habeat tot revocasse pastores. Greges
 ciuntur in singulis, nec unius hic causa tract
 quoties agitur de sanitate multorum. » Et rui
 « Gaudeo, inquit, Antiochenæ Ecclesiæ sacer
 vocari jam a sanctitate tua venerabilem virur
 donnum; et merito vocatur dominus qui commu
 Dominum recognovit, qui incarnationis myste
 voce catholica, nobiscum constitetur. » Et iterum :
 tivæ, ait, sunt semper molestiæ fidem prædicant
 his namque cum beatitudine copiosa merces para
 cælo, quibus propter justitiam maledictiones, pe
 tiones, et omne malum præcipitur sustinere. Pas
 falsitatem, ut victricem faceres veritatem, et ideo
 insultandum est falsitati, quia nullus perire potu
 ritati. » Ac denique : « Hæc, inquit, ad venerati
 tuam fraternitas mecum sancta scribit, probans
 in omnibus, et confirmans labores, qui tamen g
 aut amari esse non potuerunt, quia huic in
 sunt, cujus onus leve, et jugum suave portan
 Hæc ad S. Cyrillum de Orientalibus S. Xy
 sel cum stulte admodum protuleritis pariter, e
 stolæ quæ ad Marim Persam inscribitur damn
 lædi sancti Chalcedonensis concilii definitio
 querimus qua tandem ratione commoti id sci
 sustinueritis? Non itaque putetis, sanctæ Chal
 nensis synodi doctrinam quidpiam eorum quæ i
 pia epistola continentur simile complexi; id
 dicere Christianum non est. Quinimo scitote e
 nia quæ in eadem epistola, Theodorice libri
 bentur, cum sanctæ fidei definitio, a Chal
 nensi concilio tradita, omnino pugnare. Ej
 enim ac Theodorus alium esse Deum Ver
 alium Christum statuunt; sancta autem Chal
 nensis synodus unicum agnoscit Dominum no
 Jesum Christum Deum Verbum incarnatum
 absque sui mutatione hominem factum. Ej
 atque Theodorus Dei Verbum ex sancta atque
 riosa Deipara, ac semper virgine Maria carni

εἶναι τὴν ἁγίαν παρθένον Μαρίαν· οἱ δὲ ἅγιοι πατέρες οἱ ἐν Χαλκηδόνι συνελθόντες συνοδικῶς, Θεοτόκον εἶναι τὴν ἁγίαν παρθένον Μαρίαν ὠμολόγησαν. Θεόδωρος ὁ ἀσεβής, καὶ ἡ ἀνόνημος ἐπιστολὴ δύο πρόσωπα λέγοντες κατὰ σχετικῶν ἔνωσιν ἐν πρόσωπον ἀναπλάττουσιν. Ἡ σύνοδος δὲ τῶν δύο φύσεων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν λέγουσα, ἐν κηρύττει πρόσωπον, ἥτοι μίαν ὑπόστασιν Χριστοῦ τοῦ μωυσηνοῦ· Θεοῦ λόγον. Πάλιν ἡ ἀσεβὴς ἐκείνη ἐπιστολὴ καταδικάζει τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην σύνοδον, καὶ τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον, καὶ ἀσεβῆ τὰ αὐτοῦ κεφάλαια ὀνομάζει. Νεστορίου δὲ καὶ Θεόδωρον ἐνδικεῖ καὶ ἐπαινεῖ· ἡ δὲ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος διὰ πάντων ἀκολουθεῖ τῇ αὐτῇ πρώτῃ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, καὶ πατέρα καὶ διδάσκαλον Κύριλλον ἐπεγράφεται, καὶ τὴν συνοδικὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ἐν ἣ τὰ δώδεκα κεφάλαια ὑποτίτακται, βεβαίῳ, Νεστορίου δὲ τὸν ἀσεβῆ κατακρίνει, καὶ πρὸς τοῦτοις τὸ Ἰουδαϊκὸν σύμβολον τὸ ὑπὸ Θεόδωρου συμπληρωμένον, τὸ καὶ ἐν τῇ κατ' Ἐφεσον πρώτῃ συνόδῳ κατακριθὲν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ μετὰ ταῦτα προκομισθὲν μετὰ τοῦ γραψάντος αὐτὸ παραπλησίως καταδικάζει.

οὗτο damnatum fuerat, et post ea quæ superius prolatum fuerat, similiter execratur, atque cum auctore suo anathematizat.

Ταῦτα δὲ ἐν τοῖς ὁμοίῳσις ἡ ἁγία ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος ἐξήθετο, οὐ καινίζουσα τι περὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἀλλὰ διὰ πάντων ἀκολουθοῦσα τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως, ἣν ὁ κύριος διὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἰδωρήσατο, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐκήρυξαν, καὶ οἱ τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ ἅγιοι πατέρες παραδεδώκασι τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ, καὶ οἱ ἑκατὸν πενήκοντα πατέρες ἐβεβαίωσαν, σαφηνίσαντες περὶ τῆς θεότητος τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ταύτη δὲ καὶ οἱ ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρῶτον συναχθέντες ἅγιοι πατέρες ἀκολούθησαν. Ἡ δὲ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος καὶ ἀνθεμάτισε τοῦ· ἔτερον σύμβολον ἢ ἔκθεσιν πίστεως παραδιδόντας, κατὰ τὸ ὑπὸ τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ ἁγίων πατέρων παραδοθὲν.

Οὕτως τοίνυν τῆς ἀληθείας ἐχούσας, ὡς γοῦν κατανοήσατε, τίς ὀρθῶς τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐνδικεῖ; Πότερον ὁ δεικνύων ὅτι τοῖς ἐρμηνοῖς ἁγίοις πατέρας ἀκολουθήσασα πάντα ὀρθῶς ἐξήθετο, ἢ ὁ τοὺς ἀσεβεῖς τῶν αἰρετικῶν λόγους προσέπειν σπουδαζών αὐτῇ; Τοὺς γὰρ καθαρῆ συνειδήσει, καὶ ὀρθῶ σκοπῶ δεχόμενος τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην σύνοδον, καὶ τοὺς ἁγίους πατέρας Κελεστίνου, Κύριλλον, καὶ Λέοντα, καὶ τὸν ὅρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ἀδυνατίει εἶναι δίχασμα μετὰ τούτων καὶ τὴν πρὸς Μάρην μυσταρὰν ἐπιστολὴν τὴν κατὰ πάντα τούτοις ἐνεκτιουμένην. Τίς γὰρ τοὺς διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς τὰ ἐναντία διδάσκοντας, ἢ τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ τοὺς αἰρετικούς, ἢ τοὺς καταδικάσαντας, καὶ τοὺς κατακριθέντας ὁμοῦ δύναται διζῆσθαι; Ἰνα δὲ τελειότερον τὰ διὰ Ἰβαν καὶ Θεοδώρου κεινημένα γινώσκῃ, ἀναγκαῖον ἐνομίσασμεν καὶ ταῦτα ὑμῖν φανερώσασθαι.

Γινώσκαι τοίνυν ὅτι κατὰ διαφόρους καιροὺς διὰ τὴν ἀσεβίαν Θεόδωρου καὶ Νεστορίου τὴν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ περιουχθεῖσαν, καὶ διὰ τὰς ὑβρεις τὰς κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ τῶν αὐτοῦ κεφαλαίων, λεχθείσας, κατηγορηθέντος Ἰβαν κατὰ Θεοδοσίῳ τῷ τῆς εὐσεβοῦς λέξεως, βασιλεῖ, καὶ παρὰ Πρόκλῳ τῷ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπισκόπῳ

¹ Vel λέξεως. Πρόκλος Κωνσταντίνου. Ἀρχιεπ.

sumpsisse, ac ex ipsa natum esse non continentur, quare etiam sanctissimam Virginem Mariam inficiantur Deiparam esse: sancti vero Patres in Chalcedonensi concilio congregati sanctissimam Mariam Deiparam confessi sunt. Impius Theodorus atque anonyma epistola duas admittentes personas, unicam tamen personam per habituales unionem profiteri se simulant: synodus autem duplici naturæ hypostaticam esse unionem affirmans, unicam personam prædicat, sive potius unicam subsistentiam Christi unigeniti Filii Dei. Rursus ea epistola priorem Ephesinam synodum, ac sanctum Cyrillum damnat, cujus etiam capitula impia vocat: Nestorium autem et Theodorum vindicat ac laudat: Chalcedonensis vero synodus in omnibus Ephesinam priorem synodum sequitur, Cyrillum Patris doctorisque titulis ornat, synodicamque illius epistolam, cui duodecim ea subnexa sunt capitula, confirmat, Nestorium damnat; atque ad hæc Judaicum symbolum a Theodoro consecratum, quod olim etiam in prima Ephesina synodo damnatum fuerat, et post ea quæ superius recensuimus in eadem sancta Chalcedonensi synodo auctore suo anathematizat.

Hæc itaque definitionibus sanctæ Chalcedonensis synodi constituta sunt, nec obscurum quidpiam prolocuta est circa fidem synodus, verum ubique et in omnibus eam sectata est confessionem fidei, a Domino benigne concessam per apostolos suos, quam sancti ipsi prædicarunt apostoli, quam sancti trecenti octodecim Patres Dei Ecclesiæ tradiderunt, quam centum et quinquaginta Patres itidem de Spiritu sancti divinitate dogmata declarantes confirmaverunt. Hæc secuti sunt sancti Patres Ephesum convenientes primum; hanc amplexa est sancta Chalcedonis synodus, quæ anathemate feriit, quicumque aliud symbolum traderet, sive fidei expositionem, præter eam quæ a sanctis trecentis et octodecim Patribus tradita est.

Quæ cum ita se habeant, sero tandem cognoscite, uter rectius sanctam Chalcedonensem tueatur synodum, isne qui eam præfatos SS. Patres fideliter secutam, recte universa definitisse contendit, an is qui ei tribuere nititur impios loquendi modos hæreticorum? Fieri namque minime potest ut qui puras primæ Ephesinæ synodi sanctiones, catholicasque voces admittunt, quique SS. PP. Cælestinum, Cyrillum, Leonem ac Chalcedonensis synodi definitionem recipiunt, ii sceleratam quoque ad Mariam epistolam, cum iis quæ percensuimus, omnino pugnantem admittant. Quis enim Ecclesiæ magistros atque contraria docentes vel orthodoxos simul atque hæreticos, vel condemnatos una cum condemnantibus valeat amplecti? Cæterum, ut plenius ea quæ a Theodoro et Iba turbata sunt intelligatis, hæc alia quoque vobis exponere operæ pretium existimavimus.

Noveritis itaque, quod cum diversis temporibus accusatus esset Ibas apud piissimæ recordationis regem Theodosium, ob Nestorianam Theodorianamque impietatem in sua ea epistola contentam, ac propter contumelias in sanctum Cyrillum ejusque capitula prolata, et apud Proelium sanctum Con-

Κωνσταντινουπόλεως, και παρά διαφόροις Ἀντιοχείας ἄρχιεπισκόποις, τελευταίον παρά τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, και Φλαυιανῷ μετὰ Πρόκλον τοῦ ἐν ἁγίοις ἄρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως γενομένου, ἀπενεμήθη ἡ κινουμένη δίκη κατὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰβας, Φωτίῳ ἐπισκόπῳ Τύρου, και Εὐσταθίῳ ἐπισκόπῳ Βηρυτου, παρ' οἷς περὶ τε πίστεως κατηγορήθη ὁ αὐτὸς Ἰβας, και περί ὕβρεων κατὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου γενομένων. Ἐκεῖνος δὲ ἀπολογούμενος ἀπεκρίνατο, μηδὲν ὕβριστὸν μετὰ τὴν ἔνωσιν τὴν γενομένην μεταξὺ τῶν Ἀνατολικῶν, και τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου εἶπεν, ἡ γράψαι κατ' αὐτοῦ. Ἡ δὲ μυσαρὰ αὐτῆ ἐπιστολῆ ἡ προκομισθεῖσα παρά τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ δηλοῖ ὅτι μετὰ τὴν ἔνωσιν γέγραπται.

Δείκνυται τοίνυν Ἰβας ἐκ τῆς οἰκείας καταθέσεως τὴν μνημονευθεῖσαν ἐπιστολὴν ἀπαρνούμενος· ὅθεν οἱ προειρημένοι ἐπίσκοποι ὄρωντες τὴν ἀσέβειαν τῆς ἐπιστολῆς, εἰ και Ἰβας οὐχ ὠμόλογησεν ταύτην ἰδίαν εἶναι, ὁμῶς ψῆφον ἐξήνεγκαν, διὰ πάντων ἰσταντίαν τῆ ἀσεβείᾳ τῆ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ περιχουμένη. Διτύπωσαν γὰρ ὡς τε Ἰβαν ἀναθεματίζουσιν μὲν Νεστόριον, και τὰ ἀσεβῆ αὐτοῦ δόγματα, και τοὺς ἐκδικούντας αὐτὸν, ἅπερ ἡ ἀσεβὴς ἐπιστολὴ ἐξειδικεῖ· δέξασθαι δὲ ἐπίσης τῶν τριακωσίων δεκαοκτῶ ἁγίων πατέρων, και τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην σύνοδον, ὡς ἀπὸ ἁγίου πνεύματος συναχθεῖσαν, καθ' ὁμοίότητα τῶν τριακωσίων δεκαοκτῶ ἁγίων πατέρων, ἢν τινα ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον μετ' αὐτοῦ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου και τῶν δώδεκα αὐτοῦ κεφαλαίων ἐνουβρίζει ἡ αὐτῆ ἀσεβὴς ἐπιστολὴ.

Τὰ τοίνυν παρά τῶν δικαστῶν κεκριμένα μὴ πληρώσας Ἰβας τῆς ἐπισκοπῆς καθήρεθη, και μετὰ ταῦτα συνήχθη ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος, ἐν ἣ οὐδὲ ἐκλήθη Ἰβας, οὐδὲ ὡς ἐπίσκοπος παραγγέλουεν, Νόννου ἤδη εἰς τόπον αὐτοῦ χειροτονηθέντος, τοῦ και κληθέντος ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ. Ἀλλὰ μετὰ τὸν ὄρον τὴν περὶ τῆς πίστεως δεδομένον εἰσελθὼν ὁ μνημονευθεὶς Ἰβας, ἤτησεν τὴν περὶ αὐτοῦ ὑπόθεσιν ζητηθῆναι, δι' ἣν τῆς ἐπισκοπῆς καθήρεθη, και προεκόμισεν τὴν προειρημένην ψῆφον Φωτίῳ και Εὐσταθίῳ ἢς ἀναγνωσθεῖσης, εἰσελθόντες και οἱ τοῦτου κατηγοροὶ προεκόμισαν τὰ ἐν Τύρῳ πεπραγμένα, ἐν οἷς περιείχετο ἡ αὐτῆ ἀσεβὴς ἐπιστολὴ ἢς ἀναγνωσθεῖσης, εἰδὼς Ἰβας, ὡς εἰ ὁμολογήσει ταύτην ἰδίαν εἶναι, διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῆς καταδικάζετο, ἐγκόψας τὴν τῶν πεπραγμένων ἀνάγνωσιν, οὕτως εἶπεν· «Κελεύσατε ἀναγνῶναι τὰ γράμματα τῶν κληρικῶν Ἐδέσης, ἵνα ἐξ αὐτῶν μάθητε ὅτι ἄλλοταῖοίς εἰμι τῶν ἐπαχθέντων μοι.» Καὶ ἀναγνωσθέντων αὐτῶν κατανοήσαντες οἱ ἐπίσκοποι τὴν ψῆφον Φωτίου και Εὐσταθίου, και τὴν κατὰ Ἰβαν γενομένην κατηγορίαν. ἀπήτησαν αὐτὸν τὰ παρά Φωτίου και Εὐσταθίου κεκριμένα πληρῶσαι, και δέξασθαι τὸν ὄρον, ὃν ἡ αὐτῆ ἁγία σύνοδος ἐξεφώνησεν, και ὑπογράψαι ἐν αὐτῷ, δι' οὗ και τὴν πρώτην ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον, και τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον, και τὴν αὐτοῦ διδασκαλίαν ἐδέξατο ἅπερ ἅπαντα, ὡς εἰρήκαμεν, ἡ μυσαρὰ ἐκείνη ἐνουβρίζει ἐπιστολῆ· δι' ὧν ἀποδεικνύται πάντα ταῦτα τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐπὶ κατακρίσει και ἀνατροπῇ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς Ἰβαν παρασκευάσαι ποιῆσαι. Θαυμάζομεν τοίνυν ἡμᾶς, ὅτι τὴν μυσαρὰν ἐκείνην ἐπιστολὴν ἐξειδικεῖτε, ἢν οὐδὲ αὐτὸς

stantinopolis archiepiscopum, atque apud comites Antiochiæ archiepiscopos, novissimo autem eodem rege, ac Flaviano, qui Proclo in Constantinopolitana sede successor suffectus fuit, iudicio versus eundem Ibam ferendo Photius Tyri, et Euthius Beryti episcopi delecti sunt : a quibus de sua reprehensus Ibas, deque injuriis in sanctum Cyrillum jactatis, cum sibi defensionis daretur locum negavit quidpiam ab se in sanctum Cyrillum comeliose dictum vel scriptum esse, post reconciliationem inter Orientales sanctumque Cyrillum ipsi constitutam ; verum criminosa ea epistola ab actoribus producta palam eam post reconciliationem conscriptam fuisse demonstrat.

Ibas igitur, ex suamet eadem depositione memtam epistolam omnino repudiasset cognoscit quannobrem prælaudati episcopi impietatem epist considerantes, etiamsi Ibas eam ab se editam enimime confiteretur, par per omnia suffragium tutere adversus impietatem quam epistola complebatur. Censuerunt quippe ab Iba anathematiz Nestorium cum impiis dogmatibus suis, quæ in im epistola colligebantur, excipi autem trecentor atque octodecim Patrum fidem oportere, priorem Ephesinam synodum ceu in Spiritu sancto congregatam, eodem modo atque eam quæ ex trecentis iisd atque octodecim sanctis Patribus constitit, qu Ephesinam synodum, una cum sancto Cyrillo, duocinque capitulis ejus ea impia epistola contumelacessebat.

Cum porro ab Iba minime perficerentur ea qu fuerant ab iudicibus constituta, ipse ab episcopo dejectus est, atque interea sancta Chalcedonen synodus coacta, ad quam neque vocatus est Iba neque ut episcopus interfuit, Nonno jam in ejus cum per manuum impositionem subrogato, qui etiam ad sanctam eandem Chalcedonis synodum advoktus fuerat. Perfectis autem iis quæ circa fidem constituta fuerant, adveniens Ibas postulavit, de substitutione sibi facta causam agitari, qua ab episcopo depreciebat, præfatumque Photii Eustathique suffragium in medium protulit ; quod cum legeret advenientes pariter accusatores ejus, acta Tyri per duxerunt, in quibus etiam impia ea epistola contibatur. Hac legi similiter cœpta, cognoscens Ibas ejus impietatem condemnandum se omnino fore, suam esse fateretur, actorum interpellans lectione sic locutus est : Clericorum Edessenorum litteras jubete, ut, quam alienus ab iis sim, quorum insinior, cognoscatis. Cum hæc pariter lecta essent, considerantes episcopi Photii Eustathique suffragium atque institutum adversus Ibam accusationem, constituere rursus ab ipso impleri oportere quæ Phot atque Eustathius judicaverant, ac suscipi definitnem quam ipsa sancta synodus exclamavit, ipsi subscribi, qua quidem definitione, et primam Ephesinam synodum, et sanctum Cyrillum comple fuerat, ejusque doctrinam, quæ omnia, ut animam vertimus, in nefaria ea epistola ludibriis contumantur. Illis autem manifeste docemur, sanctam ipsam

Ἰβας, ἢ ἐν Τύρῳ, ἢ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ ἀγίᾳ κατὰ Χαλκιδονᾶ συνόδῳ ἐτολμήσεν ἰδίαν εἰπεῖν, ἢ ἐδικησαί, ἀλλὰ καὶ τοῖς γράμμασι τῶν κληρικῶν Ἐδέσσης, καὶ τῇ ψήφῳ Φωτίου καὶ Εὐσταθίου ἐχρήσατο πρὸς τὸ ἀποφυγεῖν τὴν περὶ τῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς κατ' αὐτοῦ γενομένην κατηγορίαν.

litteris, Photique, atque Eustathii suffragio usus est, ut declinaret accusationem.

Πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις ἀπασι τοῖς κακῶς παρ' ὑμῶν ἐρμηνευθεῖσι, καὶ τὴν Εὐνομίου διαλαλιάν τὴν περὶ Ἰβα γενομένην πρὸς ψευδῆ ἔνοιαν μεταγάγετε, διαβεβαιούμενοι τὴν διαλαλιάν Εὐνομίου ὑπὲρ τῆς ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς γεγενῆσθαι. Αἰγεται γὰρ περιέχειν τὴν αὐτὴν διαλαλιάν, ὅτι ἐν τοῖς ἀνωτέροις τῆς ἐπιστολῆς ὑβρίσας Ἰβας τὸν ἐν ἀγίοις Κύριλλον, ἐν τοῖς τελευταίῳς ἑαυτὸν ἐπανωρθώσατο· ὅποτε δὴλόν ἐστι τὴν Εὐνομίου διαλαλιάν, οὐ περὶ τῶ ἀσεβοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς καταθέσεως Ἰβα τῆς ἐν Τύρῳ γενομένης παρὰ Φωτίῳ καὶ Εὐσταθίῳ εἰρησθαι. Ἐν γὰρ τοῖς παρ' αὐτοῖς πεπραγμένοις φανερῶς Ἰβας ὡμολόγησεν, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἰρήκαμεν, πρὸ τούτου μὲν μετὰ τῶν ἄλλων ἀνατολικῶν ἐπισκόπων ὑβρίσαι τὸν ἐν ἀγίοις Κύριλλον, ὅτι μετὰ αὐτῶν διχόνοια ἦν μετὰ δὲ τῶν ἑνωσιν τὴν μετὰ αὐτῶν γενομένην, μηδὲν ὑβριστικὸν εἰπεῖν κατὰ τοῦ ἐν ἀγίοις Κυρίλλου· ἐξ ἧς ὁμολογίας εὐρίσκων Εὐνόμιος Ἰβαν πρῶτον μὲν ὑβρίσαντα τὸν ἐν ἀγίοις Κύριλλον, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπολογούμενον, καὶ λέγοντα ὅτι μετὰ τὴν ἑνωσιν οὐδὲν ὑβριστικὸν κατὰ τοῦ ἐν ἀγίοις ἐπι Κυρίλλου, τὴν μνημονευθεῖσαν ἐποίησεν διαλαλιάν. Ὅτι δὲ ἡ προσηρμημένη ἀσεβοῦς ἐπιστολὴ, ἢ λεγομένη Ἰβα, πάσης ἀσεβείας, καὶ τῶν κατὰ Κυρίλλου ὑβρεων ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους πεπληρωται, οὐδεὶς ἀμφισβᾶλλεται· ἀλλ' οὐδὲ ἔχει λόγον τὸ πιστεῦσαι ὅτι Εὐνόμιος τὰ πρῶτα μὲν διεβᾶλε τῆς ἐπιστολῆς, ὡς κακὰ, τὰ τελευταῖα δὲ χεῖρονα οὗτα ἐπίησεν. Οὐδεὶς γὰρ εὐφροσύνην ἀποδέχεται τὸν ἐπὶ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ὁμοῦ τὸν αὐτὸν ἐπαινοῦντα καὶ ψέγοντα. Εἴ τις τοίνυν τὴν Εὐνομίου διαλαλιάν τολμήσει λέγειν μὴ τῇ Ἰβα καταθέσει τῇ ἐν Τύρῳ γενομένη, ἀλλὰ τῷ ὕψει συνάδειν τῆς μνημονευθεῖσης ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς, τὴν τῆς ἀληθείας ἐκπορευθεῖσαν οὐ φυλάττει, ἀλλ' ὡς αἰρετικὸς ὑβριν τοῖς πατέρας προσάπτει σπουδάξει.

verum ad impiæ memoratæ epistolæ... pertinere, obsequitur, verum, veluti hæreticus Patribus injuriam asferre nititur.

Καὶ εἰς τοῦτο δὲ θαυμάσαμεν ὅτι γράψαι ὑπεμείνατε, Δ τὰ κεφάλαια μὲν τοῦ ἐν ἀγίοις Κυρίλλου σκοτεινὰ εἶναι· τὴν δὲ ἀσεβῆ ἐπιστολὴν, ὡς τοῦ ἀγίου πνεύματος μεσάζοντος ἀποδεχθεῖσαν ἐπηγήσατε· καὶ φανερόν ἐστιν ὅτι ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἐξ ἀγίου πνεύματος, ἀλλ' ἐξ ἐνεργίας τοῦ πονηροῦ πνεύματος προσηγάγετε· ὅτι τοὺς μὲν πατέρας καὶ διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας σκοτεινοὺς ἐκάλεσατε, τὴν δὲ κακοδοξίαν τῆς ἐπιστολῆς μετὰ βλασφημίας ἐπηγήσατε· θὴν καλῶς ἠρμόζει καὶ ὑμῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰ παραπλήσια ὑμῖν περὶ τῶν ἁγίων πατέρων φρονοῦσι, τὸ παρὰ τοῦ ἀγίου Πέτρου τοῦ ἀποστόλου ῥηθὲν περὶ τῶν κακῶς νοούντων τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἀγίου Παύλου ἢ ὅτι ταῦτα οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλώσουσιν [ἢ στρεβλώσιν], ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπόλειαν. Ὅτω τοίνυν καὶ ὑμῖν κακῶς

Chalcedonensem synodum disposuisse, ut ea omnia ab Iba fierent, ad impiæ sæpius memoratæ epistolæ eversionem atque condemnationem. Miramur igitur vos adhuc iniquæ ei epistolæ patrocinari, quam neque Ibas ipse, vel Tyri, vel post ea, quæ ibi acta sunt, in sancta Chalcedonensi synodo suam aucta est appellare, neque sustinere, quin potius cleri Edesseni ut institutam adversum se ob impiam illam epistolam

Ad cætera porro omnia pessime a vobis exposita adjecistis etiam, ut Eunomji divulgationem de Iba factam mendaci intelligentia perverteretis, affirmantes eam Eunomii divulgationem super impia ea epistola institutam esse. Fertur enim hæc in ipsa contineri : quod cum in priore epistolæ parte Ibas sanctum Cyrillum injuriis proscidisset, circa finem tamen se ipsum corrigendum emendaverit : cum tamen manifestum sit Eunomii eam declamationem minime ad impiam eam epistolam pertinere, sed de subrogatione, quæ Tyri Ibæ facta fuerat per Photium et Eustathium in ea sermonem iustitui. In actis enim apud ipsos manifeste fassus est Ibas, quemadmodum etiam superius indicavinus, se ante hæc cum reliquis Orientis episcopis sanctum Cyrillum injuriis affectis, cum scilicet ipsorum ejusque dispar esset sententia : post autem, unione inter ipsos perfecta, nihil omnino ab se injuriosum in sanctum Cyrillum fuisse prolatum; ex qua Ibæ confessione, Eunomius Ibam primum in sanctum Cyrillum injurias congerentem reperiens, post autem resipiscentem, aientemque abs se nihil omnino, post constitutam unionem, adversus sanctum Cyrillum fuisse prolatum, memoratam perfecit declamationem. Nemini porro dubium esse potest, indicatam impiam epistolam Ibæ tributam, ab initio ad extremum omni iniquitate atque in sanctum Cyrillum contumelia scateri, neque causæ quidpiam est, ut credatur, Eunomium priores epistolæ partes, tanquam pravas traduxisse, reliquas vero, quæ pejores sunt, laudibus efferre voluisse. Nemo enim cordatus probat eum qui unius ejusdemque ac similis rei simul laudator sit, idemque vituperator. Quisquis igitur Eunomii declamationem non ad Ibæ subrogationem Tyri factam spectare, quisquis, inquam, id dicere audeat, is minime veritati

Atque id etiam mirati sumus, quod scribere veriti minime sitis. Sancti Cyrilli capita obscura esse, eamque impiam epistolam, tanquam Spiritu sancto afflante, clarescentem laudaveritis. Manifestum est siquidem verba hæc non Spiritus sancti virtute, sed maligni spiritus impetu a vobis esse prolata : cum Patres Ecclesiæque magistros obscuritatis relaxaveritis, epistolæ autem illius malitiam blasphemiasque laudibus extuleritis : quamobrem recte convenit vobis cæterisque omnibus similia de sanctis Ecclesiæ Patribus sentientibus, illud a Petro apostolo de iis dictum, qui Epistolas sancti Pauli perverse intelligebant : quod has indocti atque instabiles depravant, ut et cæteras Scripturas, ad suam ipsorum perditionem (II Petr. III, 16). Sic itaque vobis etiam prave intel-

νοῦσι σκοτεινά εἶναι δοκεῖ τὰ παρὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἱερογράφων, καὶ τῶν θεῶν γραφῶν ἐπιθεμινα. Καὶ τούτα μὲν τὰ περὶ Ἰβας, καὶ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς οὕτω παρακλουθήσονται ἐν τισὶ βιβλίοις εὐρίσκονται.

Εἰδέναι δὲ ὑμᾶς χρὴ ὅτι τὰ πεπραγμένα, ἐν οἷς ἡ ἀσεβὴς ἐκείνη ἐπιστολὴ περιέχεται, οὐχ ὑποτίτακται τοῖς αὐθεντικοῖς, αἷς οἱ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν, ὧν καὶ τὰ ἰσότηκα αὐθεντικά, ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ Ῥώμης, καὶ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐν τῷ θείῳ ἡμῶν παλατίῳ παραδιδώσκων. Ἐπεὶ τοίνυν δείκνυται πανταχόθεν πάσης ἀσεβείας πεπληρωμένη ἡ αὐτὴ ἀσεβὴς ἐπιστολὴ, καὶ ἐναντία οὕσα τοῖς ὁρισθεῖσιν ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, οἱ ταύτην λέγοντες δεδέχθαι ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, οὐ μόνον τὴν οικίαν κακοδοξίαν σπουδαίοντες ἐκδικεῖν, ἀλλὰ καὶ ὕβριν τῇ αὐτῇ ἁγίᾳ συνόδῳ προσάπτειν. Τὰ γὰρ δεχθέντα καὶ βεβαιωθέντα παρὰ τῆς μνημονευθείσης ἁγίας συνόδου, ὀνομαστικῶς ἐν τῷ παρ' αὐτῆς διδομένῳ περὶ τῆς πίστεως ὄρω περιέχεται.

Γινώσκων δὲ ὑμᾶς βουλόμεθα, ὅτι καὶ Θεοδώριτος, ἐπειδὴ κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἔγραψε, Νεστόριον, καὶ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν ἐκδικῶν, μετὰ τὸν ὄρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι ἁγίας συνόδου συνωθήθη, πρῶτον μὲν ἀναθεματίζων Νεστόριον καὶ τὴν ἀσεβίαν τὴν αὐτοῦ, καὶ ὁμολογῆσαι θεοτόκον τὴν ἁγίαν ἑνδοξὸν ἀειπαρθένον Μαρίαν, καὶ οὕτως ἐδέχθη. Ὅθεν καὶ Ἰβας καὶ Θεοδώριτος οὐχ ὡς διδάσκαλοι καὶ πατέρες, ἀλλ' ὡς μετανοήσαντες, καὶ ἀναθεματίζοντες τὴν κακοδοξίαν, ὑπὲρ ἧς κατηγορήθησαν, καὶ δεξιόμενοι τὸν ὄρον τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, καὶ ὑπογράφαντες ἐν αὐτῷ, ἐδέχθησαν. Ἐπειδὴ ἔθος ἐστὶν ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀπαντας τοὺς αἰρετικούς τῆς αἰεῖας πλάνης ἀναχωροῦντας, καὶ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἐπανιόντας· πίστιν, δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν, οὐ μὴν ὡς διδασκάλους τοῖς πατράσι συναριθμῆσθαι. Ὅθεν καὶ τοὺς ἄλλους ἀνατολικούς ἐπισκόπους, οἱ τινες Νεστόριον ἐκδικούντες ἀντίειπον τῇ πρώτῃ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, καὶ τῷ ἐν ἁγίοις Κυρίλλῳ, ἐπειδὴ μετὰ ταῦτα Νεστόριον καὶ τὴν κακοδοξίαν ἀναθεματίζων τὴν αὐτοῦ, ἐδέξατο ὁ κατὰ Ῥώμην ἀποστολικὸς θρόνος, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία δεχεται αὐτούς.

Καὶ τοῦτο δὲ ὑμᾶς εἰδέναι βουλόμεθα, ὅτι οὐ μόνον Ἰβας καὶ Θεοδώριτος διὰ τὸ ἀντιπεῖν τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἐξεβλήθησαν τῆς ἐπισκοπῆς, ἀλλὰ καὶ Δόμνος ὁ Ἀντιοχείας ἀρχιεπίσκοπος διὰ τοῦτο κατήδικασθη, ὡς γράψας ὀφείλειν μόνον σιωπῆσαι τὰ αὐτὰ δώδεκα κεφάλαια· ἢν τινα κατάκρισιν κατὰ Δόμνου γενόμενῃν, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἢ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος ἐδέξατο τε καὶ ἐβεβαίωσεν. Ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές ἐστι, καὶ αὐτὸς Θεοδώριτος πρὸς Ἰωάννην τὸν Γερμανικὸν ἐπίσκοπον μαρτυρεῖ γράφων οὕτως· « Τί δήποτε καὶ προφανῶς ψεύδεται, καὶ φασὶ μηδεμίαν γεννηθῆσαι περὶ δόγμα καινοτομίαν; διὰ ποίους φόνους καὶ γοητείας ἐξηλάθη ἐγώ; ὁ δεῖνα τίνας μοιχεύει; ἐτόλμησε; ποίους ὁ δεῖνα δειώρῃζε τάφους; δῆλόν ἐστι καὶ τοῖς βερβάρους· παρακαλῶ (sic) ὡς; δογμάτων χάριν καμὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξηλάσθην. Καὶ γὰρ τὸν κύριον Δόμνον, ὡς τὰ

aligentibus ea quæ ab Ecclesiæ magistris tradita; atque ex divinis litteris hausta obscura esse videtur. Atque hæc quidem de Iba atque impia illa stola in aliquibus libris perscrutata reperiuntur.

Namque opere pretium est ut sciatis acta e quibus impia illa continetur epistola, minime e plecti in authenticis iis quibus episcopi subscribunt, quorum authentica exemplaria in sanctis Romana Ecclesia et in Constantinopolitana, a etiam in sacro nostro palatio servata sunt. Quod igitur undique manifestum est impiam eam epistolam omni iniquitate refertam esse, sanctisque Chalcedonenensis synodi definitionibus adversari, quum est ut qui dixerint ipsam in sancta Chalcedonensi synodo contineri, ii non modo propriam temeritatem omni conatu eniti censeantur; verum etiam quicquid sancto concilio faciunt injuriam. Quicunque enim approbata atque confirmata a nostra sancta synodo sunt, ea omnia nominatim fidei definitione ab ipsa tradita continentur.

Volumus autem vobis simul constare, Theodor quoque, postquam adversus duodecim sancti Cyrilli capita calammum perstrinxisset, Nestorium ejus pravitatem defendentem, post sanctæ synodi definitionem id habuisse in mandatis, primo quidem anathematizaret Nestorium, sanctamque et gloriosam virginem Mariam Deiparam confiteretur idipsum executus est. Quare Ibas pariter a Theodoritis, non veluti magistri aut Patres, se penitentes, et perniciosas sententias detestante quibus fuerant accusati, atque definitionem Chalcedonenensis synodi amplexi, ipsique subscribente ea recepti sunt; cum in Ecclesia catholica sit more positum hæreticos qui proprium execrationem errorem ad orthodoxamque fidem revertantur, suam in communionem, non autem veluti magistros persequi. Itaque alios etiam Orientales quosdam, quorum quidam a Nestorii partibus star priori Ephesinæ synodo sanctoque Cyrillo contumaxerant, cum postea anathema dixissent Nestorium, et quæ ipsius sententiæ, apostolica Ron sedes sanctusque Cyrillus in communionem receperunt, atque propterea ab sancta Dei Ecclesia suscipi intelliguntur.

Id autem a vobis etiam animadverti cupimus, Ibam tantum et Theodoritum ob oppugnata duodecim ea sancti Cyrilli capita fuisse ab episcopatu rejectos, verum Domnum quoque Antiochensem archiepiscopum condemnationis subisse judicium, propterea quod scripsisset, expedire ut duodecim capita silentio premerentur; quod judicium in Dominum institutum, synodus Chalcedonenensis, eo quod e vivis sublato, probavit atque confirmavit. Id porro verissima esse, atque ita quemadmodum nobis exposita sunt, se habere ipsemet Theodoritus testatur in epistola ad Joannem Germanicæ episcopum hæc scribens: « Quid enim profani mentium dicunt, nullam circa dogmata novam factam sectionem? propter quas cædes igitur, sive præstipulsi sum? quasnam mœchias perpetravi?

κεφάλαια μὴ δεξάμενον καθέλοι· οἱ βέλτιστοι πανεύφημα ταῦτα καλέσαντες, καὶ ἰμμένειν τούτοις ὁμολογήσαντες. Ἐγὼ γὰρ αὐτῶν τὰς καταθέσεις ἀνέγνων, ἐμὲ δὲ ὡς τῆς αἰρέσεως ἔξαρχον ἀπεκρίψα. Ἐκ τούτων τούτων δεικνύται, ὅτι διὰ τὰ κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου τὰ κατὰ Νιστορίου προτεθέντα, καὶ Δόμνους, καὶ αὐτοὺς Θεοδώριτος, καὶ Ἰβας, καὶ ἄλλοι τινεῖς ἐξεβλήθησαν· καὶ Θεοδώρετον μὲν, καὶ Ἰβαν μεταμεληθέντας, καὶ δεξαμένους τὰ μνημονευθέντα κεφάλαια, καὶ τὰ ἄλλα, δι' ἃ ἐξεβλήθησαν, ἡ ἁγία σύνοδος ἢ ἐν Χαλκηδόνι ἐδέξατο. Οἱ ἄλλοι δὲ οἱ μὴ μεταμεληθέντες οὐκ ἐδέχθησαν· ἡ δὲ Δόμνου κατάκρισις καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἐβεβαιώθη.

probantes, ac reliqua omnia quorum causa suis pulsi sedibus fuerant, a sancta Chalcedonensi synodo fuisse receptos : minime vero eos qui non resipuerant : Domni vero condemnationem etiam post mortem ejus fuisse confirmatam.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγράψατε, ὅτι τὰς Θεοδώρου βλασφημίας τὰς παρ' ἡμῶν πεμψείσας ὑμῖν ἀναθεματίζετε, εἴ τινας ἐν ὧσιν, αὐτὸν δὲ Θεόδωρον ἀμφεβάλλετε ἀναθεματίζεσθαι διὰ τὸ ἰδίᾳ προτελεῦσθαι αὐτὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὡς λέγεται, τῶν ἐκκλησιῶν, γινώσκετε [F. sup. ὅτι] οἱ λέγοντες μὴ ἔξόν εἶναι Θεόδωρον ἀναθεματίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἐπισκόποις συναρθεμίσθαι, ἐπειδὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καθὼς εἰρήκατε, τῆς ἐκκλησίας ἐτελεύτησεν, ὀφείλουσιν καὶ Ἰουδαίους τοῖς ἀποστόλοις συναρθεμίσθαι τὸν ὡς ἐνόμισεν λαθόντα τὸν γινώσκοντα τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων Θεόν, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν κοινωνίαν δεξάμενον ἀπ' αὐτοῦ· ὅσον γὰρ ἔπεν εἰς τοὺς ταῦτα λέγοντας, μέμψεις εἰσὶν ἄξιαι καὶ οἱ ἀπόστολοι οἱ μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον ψῆφον παρ' αὐτοῦ προσαγοῦντες, κατακρίναντες αὐτὸν, καὶ εἰς τόπον αὐτοῦ ἄλλον ἀντισταχῶντες. Καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἀποστόλων ἀναγινώσκειται, μὴ ἄρα ἐκ τούτου ἢ ὡς ἀπόστολος δέχεται, ἢ τῆς κατακρίσεως τοῦ ἀναθέματος ὀφείλειν ἑλευθερωθῆναι. Κατανοεῖτε τοίνυν ὅτι ἐκεῖνος τελευτᾷ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἐκκλησιῶν, ὃ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μέχρι πέρατος τῆς αἰκίας ζωῆς φυλάξας.

καὶ γὰρ εἰ καὶ Μανιχαῖος, ἢ Ἀρειανός, ἢ Νιστοριανός, ἢ Εὐτυχιανιστής, ἢ ἄλλος οἷος σὺν αἰρετικὸς, ἢ Ἑλληνιστὴς μαρία κρατούμενος λάθρᾳ κοινωνῶν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ οὕτως τελευτᾷ, καὶ μετὰ θάνατον ἢ ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἢ καθ' ἕτερον τρόπον αἰρετικὸς εἶναι φανῆ, ὅμως οὐκ ἐκ τούτου ἢ ὀρθόδοξος βιάπτεται πίστις, ἢ ἐκεῖνος ἑλευθεροῦται τῆς κατακρίσεως, εἰ [In cod. ἡ] ἐν τῇ εἰρήνῃ τῶν ἐκκλησιῶν λέγεται τελευτᾶσαι· καὶ γενικῶς οὕτινα τῶν αἰρετικῶν θάνατος ἐκ τῆς περὶ τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ κατακρίσεως ἑλευθεροῖ· μᾶλλον μὲν σὺν διὰ τοῦτο καταδικάζει, ὅτι ζῶν οὐ μεταμελήθη.

Ὅτι δὲ οἱ αἰρετικοὶ οἱ ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν μὴ μεταμεληθέντες, καὶ μετὰ θάνατον κατακρίθησαν, ἐκ πολλῶν δεικνύται· καὶ Εὐνόμιος γὰρ, καὶ Ἀπολιναρίος, καὶ Βόνωσος, καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις Οὐαλιντινός, Βασιλίδης, Μαρκίαν, καὶ Κέρνθος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν τῇ αἰκίᾳ ζωῆ μὴ ἀναθεματισθέντες, μετὰ θάνατον κατακρίθησαν, καὶ ὑπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναθεματίζονται, ἐπειδὴ ἐν τῇ αἰκίᾳ πλάνῃ ἐτελεύτησαν ὥσπερ οἱ ἐν τῇ αἰκίᾳ ζωῆ ἁδίκως κατακρίθησαν, μετὰ θάνατον ὑπὸ τῆς

A quispiam? quoniam quis sepulcra pervertit? sed notum ipsis quoque Barbaris est atque perspicuum, me ceterosque dogmatum causa fuisse dejectos. Enim vero dominum etiam Domnum, tanquam capitula non admittentem expulerunt, ea omni laude digna, optimi illi vocantes, seque in his permansuros profluentes. Me autem qui ipsorum constitutiones legere, ut hæreseos principem abdicarunt. Ex quibus aperte colligitur ob sancti Cyrilli capita adversus Nestorium proposita, et Domnum, et Theodoretum ipsum, et Ibam, et nonnullos præterea deturbatos sedibus suis fuisse, ac Theodoretum quidem et Ibam resipiscentes, atque memorata capitula

B Cum autem scripseritis pariter execrari a vobis eas Theodori blasphemias, quas ad vos ipsi transmisimus, ejuscunq̄ue illæ sint : Theodoro porro anathema dicere dubitatis, quod jam ipse sit in Ecclesiarum, ut dicitur, communionem præmortuus : scitote eum qui dixerit minime Theodorum anathematizari licere, sed episcopis esse adnumerandum, ob eam causam, quod, ut asseruistis, in Ecclesiæ communionem decesserit, eum pariter et Judam posse in apostolorum numerum asciscere, qui latens, et notus solum scrutantur humana secreta Deo, fuit ab ipso cum cæteris discipulis ad communionem admittus ; nam juxta id quod sentire hæc aientes videntur, digni reprehensione sunt apostoli quoque, qui post mortem ejus, suffragio adversus ipsum lato, eum condemnauerunt aliumque in locum ejus substituerunt. Præterea, cum nomen ipsius in sanctis Evangelii legatur inter ceteros apostolos, non tamen idcirco, vel ut apostolus recipitur, vel exinde anathematis judicio potuit liberari. Sic igitur habete, eum in Ecclesiarum communionem decedere, qui fidem catholicam ad mortem usque illibatam custodierit.

Enimvero, si Manichæus quispiam, vel Arianus, sive Nestorianus, vel Eutychianus, aut alius cujuscunq̄ue generis hæreticus vel Græcorum insania captus, Ecclesiæ communicans vixerit, atque hoc modo decesserit, post mortem autem vel ex scriptis ejus, vel alia quavis ratione hæreticus fuisse deprehendatur, nihil tamen catholica fides detrimenti capit, neque ipse propterea a condemnatione liberatur, quod in Ecclesiarum pæce dicatur decessisse ; ac revera nequaquam interitus hæreticos a condemnationis judicio, quod perversa eorum commerta est opinatio, liberat, quinimo potius vel ob hoc ipsum, quod viventes non resipuerint, justius condemnantur.

Multis autem id ipsum confirmari potest exemplis, hæreticos videlicet, qui dum viverent, ad sanitatem reversi non sunt, post mortem fuisse condemnatos. Eunomius enim, et Apollinarius, et Bonosus, ac superioribus temporibus Valentinus, Basilides, Marcion, et Cerinthus, aliique permulti, qui anathematibus dum viverent, subjecti non fuerant, post mortem damnati sunt, atque ab Ecclesia catholica anathematizantur, propterea quod in suis erroribus vita functi

καθολικῆς ἐκκλησίας ἀνεκλήθησαν, τουτίστιν Ἰωάννης Α καὶ Φλαυιανός, οἱ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπίσκοποι Κωνσταντινουπόλεως· κατὰ γὰρ τὴν ὑμετέραν ἔννοιαν χρὴ τοὺς αἵρετικούς ἐν τῇ οἰκίᾳ πλάνῃ τελευτήσαντας ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ ὀρθοδόξους τοὺς ἀδίκως κατακριθέντας, μὴ ἀνακλιθεῖσθαι μετὰ τὸν θάνατον· ὅπερ πάσης ἀσεβείας πεπλήρωται.

Ὅτι δὲ ἐκκλησιαστικὴ ἐστὶ παράδοσις τοὺς αἵρετικούς καὶ μετὰ θάνατον καταδικάζεσθαι, καὶ ἀναθεματίζεσθαι, φανερόν μὲν ἐκ τούτων ἐποιήσαμεν· πλὴν ὁμως καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων τοῦτο δείκνυται· λέγοντες γὰρ προσήκει ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν τελευτόντων ἐλεημοσύνας παρέχεσθαι, οὕτως ἐπάγουσι· « Ταῦτα δὲ περὶ τῶν εὐσεβῶν λέγομεν· περὶ δὲ τῶν ἀσεβῶν, ἐὰν τὰ τοῦ κόσμου δῶ πίνῃσι, οὐδὲν ὄνησι αὐτῶν· ὃ γὰρ περιέντι ἐνατίον ἢ τὸ θεῖον, δῆλον ὅτι καὶ μεταστάντι. » Ὅποτε τοίνυν οἱ ἀπόστολοι περὶ τῶν εὐσεβῶν οὕτω διετύπωσαν, τίς εἶποι χρῆναι μετὰ θάνατον τοὺς αἵρετικούς, ἢ αὐτῶν μάλιστα Θεόδωρον τῆς κατακρίσεως τοῦ ἀναθέματος ἐλευθεροῦσθαι, ὃν τενα οἱ ἅγιοι πατέρες ὡς χεῖρονα Ἰουδαίων, καὶ Ἑλλήνων, καὶ Σοδομιτῶν, καὶ πάντων τῶν αἵρετικῶν βλασφημήσαντα, τούτοις συνηριθμῶσαν, καὶ μετὰ τῆς αὐτοῦ ἀσεβείας κατέκριναν;

domitis deterius blasphemantem, ipsis connumerarunt,

Ὅτι δὲ καὶ μετὰ θάνατον τοὺς αἵρετικούς, ὡς προσήκει ἀναθεματίζεσθαι δεῖ, καὶ ὁ ἐν ἁγίοις Ἀγούστίνος ἐπίσκοπος ἐκ τῆς τῶν Ἀφρῶν χώρας οὕτω λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Βονιφάτιον γεγραμμένῃ· « Ὅποτε κἀν ἀληθῆ ἢ δυνατὸν δειχθῆναι τὰ παρ' αὐτῶν ἀντιτεθέντα ἐκκλησιᾶν, καὶ ὑμῖν, καὶ ἀποθανόντα ἂν αὐτῶν ἀναθεματίζομεν· ἀλλ' ὁμως τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, ἢ τις οὐ ταῖς ἐμπροσθεν δόξαις μεταβάλλεται, ἀλλὰ ταῖς θείαις μαρτυρίαις βιβαιοῦται, δι' οἷον δῆποτε ἄνθρωπον καταλείπει οὐκ ὀφειλομέν. »

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Ἀγούστίνος. Ὅμως οὐ μόνον τοὺς εἰς πίστιν ἁμαρτάνοντας μετὰ θάνατον οἱ ἅγιοι πατέρες ἀναθεματίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπίσκοπους, τοὺς ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῶν βουλήσει, ἢ ἐξ ἀδιαθέτου αἵρετικοῖς συγγενέσιν, ἢ ἕξωτικῶς καταλαμβάνουσιν. Τῆς γὰρ ἐν Ἀφρικῇ συνόδου ὀγδοηκοστὸς πρῶτος κανὼν οὕτω λέγει· « Πάλιν ὠρίσθη, εἴ τις ἐπίσκοπος κληρονόμος ἕξωτικῶς τῆς ἰδίας συγγενείας, ἢ αἵρετικῶς, τῶν ἰδίων συγγενέων, ἢ Ἑλλήνας προτιμῆσει τῆς ἐκκλησίας, καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζέσθω, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ Θεοῦ ἱερέων μὴ ἀναγνωσκέσθω, καὶ οὐδὲ ἐξαίρεται τῆς κατακρίσεως, εἰ ἀδιάθετος τελευτήσει· ἐπειδὴ ἐχρῆν αὐτὸν ἐπίσκοπον γενόμενον μηδαμῶς ἀναבלέσθαι τὴν τῆς ἰδίας οὐσίας διοίκησιν, ἀρμόδιαν τῷ οἰκίᾳ ἐπαγγέλματι. » Εἰ τοίνυν, καθὼς ὁ ἐκκλησιαστικὸς ὠρίσει κανὼν, ὑπὲρ ἰδίας οἱ ἐπίσκοποι περιουσίας μὴ ὀρθῶς διοικηθείσης, καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζονται, πόσω μᾶλλον ἀναθεματίζεσθαι ὀφείλου οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν ἁμαρτάνοντες, τῆς ἁγίας γραφῆς λεγούσης, « Ἐὖν ἄνθρωπος εἰς ἄνθρωπον ἁμάρτη, καὶ προσεύξεται περὶ αὐτοῦ· εἰ δὲ εἰς Θεὸν τις ἁμάρτη, τίς προσεύξεται περὶ αὐτοῦ;

sunt, quemadmodum econtra ii qui injuste damnationis passi fuerant iudicium, Flavianus videlicet atque Joannes, sancti Constantinopoleos archiepiscopi, post mortem sunt ab ipsa catholica Ecclesia restituti. Vestro porro iudicio hæreticos qui propriis inhaerentes erroribus decesserint, damnatione liberari opus est : catholicos autem injuste iudicatos minime post mortem revocari ad Ecclesie pacem, quod quanta plenum sit iniquitate, vix dici potest.

Quibus exemplis perspicue ostendimus, Ecclesie esse traditione sancitum hæreticos post mortem quoque iudicari posse, atque anathematibus condemnari. Cæterum ulterius adhuc idipsum ex sanctorum apostolorum Constitutionibus demonstratur validius : quo namque loci constituunt utiles esse pro mortuorum requie elemosynarum oblationes, sic prosequuntur : « Id autem de piis hominibus dicimus : de impiis enim etiamsi universa mundi substantia pro ipsis pauperibus distribueretur, non eis quidquam proderit : cui enim superstiti divina adversabantur, certum est etiam amoto non esse profutura. » Apostolis igitur hoc modo circa pios, qui decesserint homines, definitibus, quis statuere audeat, hæreticos post mortem, potissimum vero Theodorum ipsum, a condemnatione liberis esse oportere, quem sancti Patres, veluti Judæis. Græcis atque So-

atque una cum impietate sua condemnaverunt ? Cæterum hæreticos post mortem quoque, ut superior constituitur, esse damnandos, sanctus etiam Augustinus Africanæ ejusdem urbis episcopus in epistola ad Bonifacium diserte tradit : « Quamvis, inquit, et si vera essent quæ ab eis objecta sunt Cæciliano et nobis possent aliquando monstrari, ipsum jam mortuum anathematizarem ; sed tamen Ecclesiam Christi, quæ non litigiosis opinionibus fingitur sed divinis attestacionibus comprobatur, propter quemlibet hominem relinquere minime debemus. »

Hæc Augustinus. Similiter autem non modo per multos, qui adversus fidem erraverant, mortuo anathematizavit Ecclesia et sancti Patres, sed episcopos etiam qui vel in ultima sua voluntate, vel : intestato hæreticis consanguineis, vel etiam extraneis sua bona reliquissent. Octogesimus enim primus Africanæ synodi canon hæc habet : « Item constitutum est, ut si quis episcopus hæredes extraneos, aut paganos Ecclesie prætulit, etiam post mortem ei dicatur anathema, et nomen ejus in sacerdotes Dei non computetur ; nec excusatio illi locus sit, quod intestatus decesserit : quia uti debuit factus episcopus, rei suæ ordinationem congruam suæ professioni nequaquam in aliud temere deferre. » Si itaque, quemadmodum ecclesias eo canone definitum est, post mortem quoque : themate feriuntur episcopi ob divitias ipsas haud certe distributas, quanto justius excommunicati subijciendi erunt qui in Deum ipsum peccaverunt dicente Scriptura : *Si homo in hominem peccaverit qui pro ipso orat ; si autem in Deum deliquit quis orabit pro eo ?*

Ἀποδείξαντες δὲ ὅτι ἐν τοῖς προλαβούσι χρόνοις ἠκρισθη παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων χρῆναι καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζεσθαι τοὺς εἴτε εἰς πίστιν, εἴτε εἰς κανώσας ἀμαρτήσαντας, ἀνακαίον εἶναι συνειδόμεν καὶ τὰ ἐν ταῖς ἡμετέροις χρόνοις γινόμενα πᾶσι δὴλα καταστήσαι πρὸς ἀναίρεσιν πάσης ἀφορμῆς τῶν τοὺς προφανεῖς αἰρετικούς, καὶ τὴν τούτων ἀσέβειαν ἐκδικούντων. Λαυρέντ ον γάρ. καὶ Διόσκορον, τοὺς ἐν διαφόροις χρόνοις τὴν τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου ἐκρυσύνην ὑφαρπάσαντας, εἰ καὶ μὴ εἰς πίστιν ἤμαρτον, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ κατὰ περιδρομὴν ἰσπούθασαν τῆς ἐπισκοπῆς ἐπιδραβίσθαι, μετὰ θάνατον ὁ ἀποστολικὸς θρόνος κατέκρινε, καὶ ἀναθεμάτισιν.

jam functos apostolica judicavit sedes, atque condemnavit

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτο τοῖς ὑμέτεροις προσεθήκατε ἡ γράμμασιν, ὅτι ἴαν τις τὸν αἰρεσιάρχην ἀναθεματίσῃ, καὶ εἴπῃ κατακρίων, καὶ τοὺς τὰ ὅμοια φρονούντας αὐτῷ, συμπεριλαμβάνει πάντας τοὺς ὅτι δῖποτε ταῦτα φρονήσαντας· καὶ διὰ τούτου ἐπειδὴ Παῦλον τὸν Σαμοσατία, καὶ Φώτιον, καὶ Βόνουσον, καὶ Νεστόριον ἀναθεματίζετε, οὐκ ἔφευτε καὶ Θεόδωρον τὸν τὰ ὅμοια ἐκείνοις φρονήσαντα ἰνομαστὶ ἀναθεματίσαι. Γινώσκετε ὅτι πρῶτον μὲν ἑαυτοὶ διχα ὀνόματος ἀναθεματίζονται οἱ κατὰ πλήρη ἀκολουθήσαντες τοῖς αἰρεσιάρχοις, οὐ μὴν οἱ ἄλλοις ἀπατίσαντες. Τοὺς γὰρ ἀρχηγούς τῶν αἰρέσεων καὶ ὀνομαστὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἀναθεματίζει· Θεόδωρος δὲ οὐ μόνον διδάσκαλος ἦν τῆς Νεστορίου δυσσεβείας, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς διὰ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἠπάτησεν. Ὡς περ γὰρ οἱ ὀρθοὶ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι διὰ τῶν οἰκείων ἐχθρίων γνωρίζονται, καὶ ἵπαινοῦνται, οὕτως καὶ ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ πάντες οἱ τῆς κακοδοξίας ἀρχηγοὶ διὰ τῶν ἰδίων ἀσεβῶν συγγραμμάτων ἐλέγχονται, καὶ ἀναθεματίζονται. Ὅποτε τοίνυν Θεόδωρος καὶ αἰρεσιάρχης γέγονε, καὶ ἀναριθμήτους βλασφημίας ἐν τοῖς οἰκείοις βιβλίοις ἐξήμεσεν, οὐδεμίαν ἔχετε δικαίαν ἀφορμὴν πρὸς τὸ κραιπύνασθαι τὸν κατ' αὐτοῦ ἀναθεματισμόν.

Περὶ δὲ τῆς ἐχθρείας τῆς πίστεως, ἣν τοῖς ὑμέτεροις γράμμασιν ἐνεθήκατε, εἰ καὶ πολλὰ εἴχομεν μίμψασθαι, ἀλλ' οὖν ὅπως διὰ τὴν ὑμέτεραν ἄγνοιαν καὶ ἀπλότητα τοῦτο παραλείπειν τέως δεῖν ἰνομίσαμεν, ἐν τισὶ γὰρ ἰσοσφαλῶς ἐγράψατε. Ἐν τισὶ ῥήματα τεθείκατε, μηδὲ ταῖς θείαις γραφαῖς, μηδὲ τοῖς ἁγίοις πατράσιν ἰγνωσμένα· ἐν ἄλλοις δὲ τοὺς διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας τῆς εἰς ὑμᾶς ἦσαν καταδικάσατε. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ τινα εἰς τὴν ὀρθόδοξον συντεινοντα πίστιν παρελείψατε. Ὅθεν χρὴ ὑμᾶς κατὰ τὴν παραίνεσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἢ πρῶτοντας λαλεῖν, ἢ ἀγνοοῦντας σιωπᾶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἱπσταμένων διδάσσεσθαι.

Ἐπειδὴ δὲ ἐγράψατε ἡμῖν, πῶς ὀφείλομεν τοῖς Αἰγυπτίοις ἀπακρίνασθαι, θαυμάζομεν ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀσέβῃ ἱπιστολῇν ἐκείνην καὶ Θεόδωρον, καὶ Νεστόριον, καὶ τὴν κεινοδοξίαν τὴν αὐτῶν ἐκδικούντες, ἡμῖν παρανεῖν ἐπιχειρεῖτε, τί ὀφείλομεν ἄλλοις ἑναντίως τῆς ἐκκλησίας ἀπακρίνασθαι. Εἰ γὰρ τις τοῖς παρ' ὑμῶν γραφεῖσι συνεισέει (sic), οὐδὲν ἕτερον παρανεῖσι τοῖς Αἰγυπτίοις, ἢ Θεόδωρον καὶ Νεστόριον τοὺς αἰρετικούς δεῖξασθαι, καὶ

Cum autem ostenderit fuisse præteritis temporibus a sanctis Ecclesiæ Patribus lege sancitum, post mortem etiam, eos qui vel contra fidem, vel adversus Ecclesiæ canones erraverint, anathematizari oportere: necessarium pariter esse prospicimus ea quoque quæ nostra hac ætate facta sunt omnibus manifesta constituere, ut omnis tollatur contradictio, quæ a profanorum hæreticorum, ipsorumque impietatis patrocinatoribus possit excitari. Laurentium namque et Dioscorum, qui diversis temporibus apostolici throni sanctitatem subripuerant, quanquam nihil in fide peccassent, ob id ipsum tamen, quod per ambages episcopatum suscipere conati fuerant, vita

Verum cum in vestris litteris id etiam adjeceritis: si quis hæreticum anathematizaverit, et in ipsum sententiam ferens, omnes quoque cum ipso sentientes, adjunxerit, eum illos omnes completi, qui quavis ratione id ipsum quod damnatur probaverint: itaque cum Paulum Samosatensem, et Photium, et Nestorium, et Bonosum condemnaveritis, minime opus esse ut Theodorum quoque eadem cum ipsis sententiam nominatim condemnetis: scitote primo quidem illos suppresso nomine anathematizari, qui hæresum auctores sunt in errore secuti, ceteros autem minime deceperunt. At vero hæresum duces et magistros Ecclesia nominatim anathematizat. Theodorus porro non modo Nestorii magister exstitit, verum etiam impiis scriptis suis permultos induxit in errorem. Etenim quemadmodum recti Ecclesiæ doctores ex propriis doctrinis agnoscuntur atque propter ipsas commendantur, ita e contra, perversarum sententiarum auctores ex propriis ipsorum litteris redarguuntur atque anathematizantur. Cum igitur Theodorus et hæresiarches exstiterit et innumeras prope blasphemias in suis libris protulerit, nihil vobis superest causæ cur anathema in ipsum dicere detrectetis.

Circa fidei vero expositionem, quam vestris litteris inseruistis, etsi multa sint de quibus nobis vobiscum esset conquerendum, nihilo tamen minus id totum ignorantie simplicitate condonari oportere existimavimus. Alicubi namque versate scripsistis, alicubi verbis usi estis, neque in sacris litteris, neque a sanctis Ecclesiæ Patribus unquam adhibitis; alibi Ecclesiæ doctores ipsos, juxta quod vobis visum est, condemnastis, atque adhuc quemdam ad orthodoxam fidem omnino pertinentem silentio præteristis. Quapropter oportet vos, juxta sanctorum Patrum admonitionem, vel scientes loqui, vel si ignari estis, tacere, atque ab doctis et scientibus erudi.

Jam vero cum scripseritis, quemadmodum Ægyptiis respondere debeamus, miramur quidem, vos scilicet qui impiam eam epistolam, Theodorum, Nestorium, perversasque eorum sententias defenderitis, nunc commonere nos instituisse, quid sit a nobis aliis Ecclesiæ hostibus respondendum. Siquidem si ea quæ scripta a vobis sunt quis consideraverit, nihil aliud Ægyptiis hortabitur, quam ut Nestorium

πάντας τοὺς ἁγίους πατέρας καταδικάσαι, τοὺς κατα-
κρίναντας ἐκείνους τε καὶ τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν, καὶ πρὸς
τούτους ἔξ ἐτέρας πλάνης εἰς ἄλλην ἐμπασιῆν, ὅποτε ἡμῖν
ἐγράψατε ἀποκρίνασθαι τοῖς ἐναντίοις τῆς ἐκκλησίας,
καλὴν καὶ ὀρθόδοξον εἶναι τὴν μουσαρὰν ἐκείνην ἐπιστολὴν.

Σπουδάσατε τοῖνυν πρῶτον μὲν ὑμᾶς αὐτοὺς διορθώ-
σασθαι, καὶ οὕτως ἄλλους διδάξαι. Εἴ τις γὰρ ἢ Θεόδω-
ρον, ἢ τὴν λεγομένην Ἰβὰ ἐπιστολὴν, ἢ τὰ Θεοδορίτου
συγγράμματα τὰ κατὰ τῆς ἑρθῆς πίστεως ἐκτεθίγνα ἐκ-
δικεῖ, τοῖς αἰρετικοῖς ἑαυτὸν συναριθμῶν, ἀλλότρου
ἑαυτὸν ποιεῖ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἧς κεφαλὴ ἐστὶν
ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς
ὁ Χριστός, οὗ τινος ὑμᾶς αὐτοὺς χωρίζετε, τὴν ἀσεβῆ
ἐπιστολὴν καὶ Θεόδωρον ἐδικουῦντες· καὶ διὰ τοῦτο
προσηκόν ἐστ' ὑμᾶς τῆς ἀσεβείας τῆς ἐπιστολῆς, καὶ
τοῦ ἐδικεῖν Θεόδωρον τὸν οὕτω προφανῆ αἰρετικὸν ἀπο-
σχέσθαι. Εἰ γὰρ ὁ ἅγιος ἀπόστολος Πέτρος κωλύει,
τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ ἰδίου ὀνόματος, τοῦτο δὲ ἐκ τῶν λοιπῶν
ἀποστόλων καλεῖσθαι τινα, καὶ ἐπιτιμᾶ τοῖς λέγουσιν,
ἐγὼ μὲν.....

Οὐκ ὀλίγα ἄλλειπουσι.

A Theodorumque hæreticos suscipiant, universosque
sanctos Patres rejiciant, qui ipsos eorumque infide-
litate condemnauerunt : atque adeo ex uno in alium
incidant errorem ; cum ad nos scribentes ut hosti-
bus Ecclesie responderemus abominabilem eam epi-
stolam orthodoxam appellare non dubitaveritis.

Nitimini itaque primum vosmetipsos corrigere,
post autem cæteros docere : si quis enim vel Theo-
dorum, vel dictam Ibæ epistolam, vel Theodoretii
scripta adversus rectam fidem proposita defendit,
hæreticis is annumeratur, et ab Ecclesia catholica
alienus efficitur, cujus caput est Unigenitus Dei Fi-
lius, Deus et Dominus noster Jesus Christus, ab cu-
jus Ecclesia impia ea epistola separatur, et Theodori
patrocinatores. Itaque expedit vobis ab impiæ illius
epistolæ, Theodorique defensione cessare. Si enim
Paulus apostolus prohibet aliquid suo, aliquid cæte-
rorum apostolorum nomine vocari, eosque objurgat,
qui dicebant : « Ego sum Pauli, ego autem Cephæ,
etc. »

Non pauca desiderantur.

ANNO DOMINI DLVI.

GILDAS SAPIENS.

NOTITIA (ex Gallandio).

I. Gildas cognomento *Sapiens* natus perhibetur C
anno Christi 493. Eo namque anno se fuisse in lucem
editum prodit ipsemet auctor his verbis (a) : *Ex eo
tempore ... usque ad annum obsessionis Badonici mon-
tis ... quique quadragesimus quartus, ut novi, oritur
[al. orditur] unnus, mense jam primo emenso, qui
jam et meæ nativitatis est.* Quo ex loco Vossius arg-
uit (b) ortum Gildan; eo ipso anno quem modo in-
nuimus. Saxones enim, inquit, anno 449, teste Be-
da (c), in Britanniam advenere, quos Britanni ad
Badonicum montem contriverunt : adeoque annus
44 a primo Saxonum adventu assurgit ad annum 493,
qui Gildæ nativitatis fuerit, ut ipsemet asserit. Aliam
tamen a Vossiana interpretationem verborum Gildæ
profert Joannes Smithus in notis ad suam ecclesia-
sticæ Historiæ Bedæ præclaram editionem (d). Exi-
stimat enim vir eruditus annorum numerum a Gilda
editum scribendi potius tempus, quam Saxonum ad-
ventum spectare : scripsisse scilicet Gildam anno a
pugna Badonica 44 anno ipsi imprimis notabili, cui
et natalitius fuit. In eamdem Smithi sententiam præ-
veret Mabillonius his verbis (e) : « Quatuor et qua-
draginta anni quos Gildas memorat inter adventum
Saxonum et obsidionem Badonicam non intercesse-

runt ... sed inter obsidionem et ipsius opusculi scrip-
tionem. Nam loquitur de annis quorum extremus,
dum hæc scriberet, adhuc in fluxu erat : *quadragesi-
mus quartus, inquit, orditur annus, mense jam uno
elapso.* » Hæc vir doctissimus. Verum, meo quidem
judicio, interpretatio ejusmodi ab ipsius Gildæ mente
aliena esse videtur : eo imprimis nomine quod au-
ctor *Badonicus* etiam dictus fuerit, a prælio adversus
Saxones apud Badonicum montem a Britannis com-
misso ; hujusmodi nimirum cognomentum sortitus,
quod eo ipso anno Badonicæ obsessionis in lucem
editus fuerit.

II. De Gildæ gestis complura litterarum monu-
mentis tradidit monachus Ruyensis anonymus in
Vita ejusdem Gildæ, quam primus Joannes a Bosco
Lugduni anno 1605 (f), deinde Bollandus (g), postre-
mo integriorem edidit Mabillonius (h). Ex ea itaque
discimus gente Britannum fuisse scriptorem nostrum,
et Hilduti discipulum ; a quo cum liberalibus litteris,
tum divinarum Scripturarum studio primum excultus,
deinde sacris ordinibus initiatus, monasticam vitam
sectatus fuerit, multis virtutum insignibus in Ban-
chorensi nobili cœnobio clarus. Floruit quo tempore
quinque reguli Britanni terris diversis rerum potie-

(a) Gild. part. 1 Hist., cap. 26, infra col. 347.

(b) Voss. de Histor. Lat. lib. II, cap. 21, p. 243.

(c) Bed. Hist. eccl. lib. I, cap. 15.

(d) Smith. ad Bed. Hist. eccl. lib. I, cap. 16, p.
53, edit. Cantabr. 1722.

(e) Mabill. Act. SS. Ord. Ben. sæc. I, tom. I,
p. 130.

(f) Bosc. Bibl. Floriac., pag. 426.

(g) Bolland. Act. SS. Jan. tom. II, p. 958

(h) Mabillon. l. c.